XVIII. évfolyam 23. szám. **Ára: 1 forint** 1962. június 7

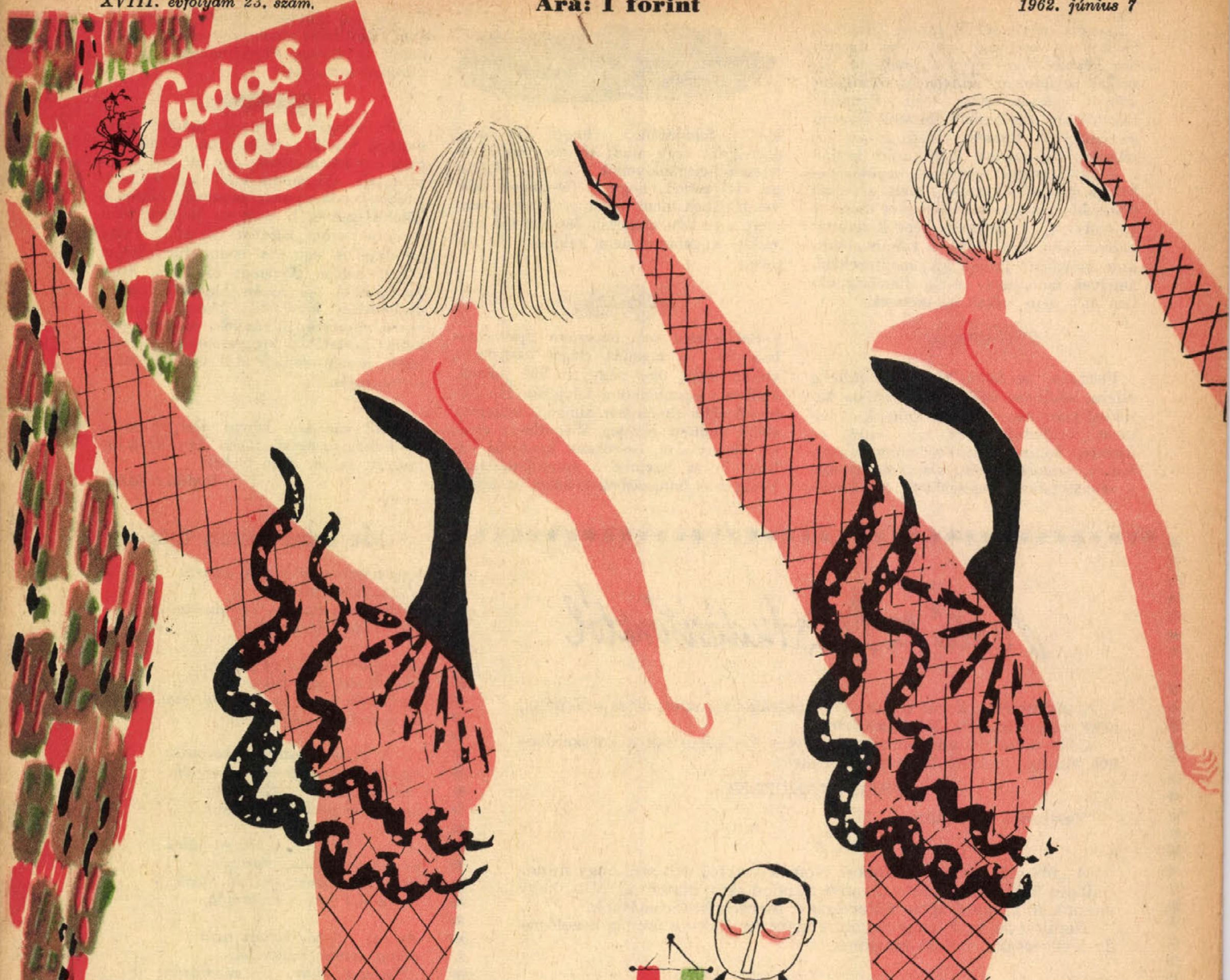
Ludas Matyi

Szűr-Szabó József ra

KIKÜLDETÉSBEN

SZAVAK

Ismerik ugye azt a furcsa állapotot, amikor egy szó vagy szótöredék az ember képzeletében hirtelen önállósul, elszakad tulajdon értelmétől, és váratlanul valami egészen mást kezd jelenteni? Rendszerint félálomban történik ilyesmi az emberrel. Ilyenkor hiszi az ember, teljesen alaptalanul, hogy azért hívják a hangsebességnél gyorsabb repülőgépeket „szuper-szónikusnak”, mert a *szó*nál gyorsabban szállnak. S ilyenkor szeretné az ember a süteménynek képzelt retortát habbal enni. Leginkább a ritkán előforduló szavakkal járunk így, meg azokkal, amelyek számunkra újak, fiatalságunkban még nem voltak ismeretesek.

Gebines

Félébren, az álom küszöbén, mindig csíkos trikóban, vállig pucér izmos karokkal képzelem; kezében kulcsok és féltucat törülköző. Mert így festett az uszodai kabinos diákkoromban. Érceshangú, szigorú egyén, alaposan leszidja a szabálytalanul fejeselőket... feleselőket... felesetréfa... hopp! állj meg! ébredj fel vagy aludj el már: így tökéletesen belegabalyodol a szavak játékába. Jól tudod, hogy a fél-maszek kisvendéglőben nem tanácsos fejestugrani, mert a padlón alaposan összetörnéd magadat: a gebines nem kabinos! És — mégis.

Maszek

Ezt a szót sem ismertem ifjúkoromban. Sőt, mi tagadás, eléggé nagyocska voltam már, úgy negyven felé jártam, amikor megszületett a kifejezés. Ha felmerül néha elmémben, abban a bizonyos előbb említett réveteg állapotban: valami bizonytalan, összekent, kenőcsös jelleget juttat eszembe a gondolattársítás. Pedig csak hangzásbeli véletlen az egész. Valóságban a maszek egyáltalán nem bizonytalan lény; rendszerint nagyon határozott egyéniség. Figyeljük csak meg a vízvezetékszerelőt!

Sortata

Pirospozsgás, kedélyes, tömött deres bajuszt viselő öregúr. Nem városatya, csak egy kis háztömb, egy utcasor papája, tatája, aki gondot visel ránk, és huncutkásan odacsippent szemével: tudom a kötelességemet, ti csak ne féljetek ezen a soron, amíg látjátok Sortatát! Talán csibukja is van, és bodor füstfelhőket ereget belőle. Nyugodt és derék öreg, megbízható. — Aztán hajnalban nagy dörömbölés kerekedik, jönnek hangosszavú emberek, állványok, pillérek, pallérok: Sortatához biggyesztenek két szótagot, a képzeletbeli idill végetér: itt a sortatarozás.

*

Erről van szó, kérem. De persze... bolondság az egész. Játék. Nem lehet komolyan venni. Nem is kell.

Erdődy János

Pesti tudósítónktól

A szaküzletek korát érjük. Van nadrág-szaküzlet, rétes-szaküzlet, sakk-szaküzlet stb., stb. szaküzlet.

Csak dicsérni lehet annak az ötletes újságárusnak a korszerűségét, aki ezt a táblát tette ki standjára:

ÚJSÁG-SZAKÜZLET.

Vesszenek a kontárok!

*

A „fő” szó átitatja életünket. Nemcsak arról van szó, hogy minduntalan kiderül: egy főre mennyi minden esik, hanem arról is, hogy vannak főigazgatóságok, főkertészek, főorvosok, főosztályok.

Nem csodálható, hogy Sznobné nemcsak főorvoshoz jár kezelésre, de főorvosságot is írat magának.

*

A labdarúgó világbajnokság magyar esélyeiről szólva mondja egy nem túlságosan derűlátó szurkoló:

— Hát ha a Bozsikot nyugdíjazták is, egy ötszáz forintos állást azért vállalhatott volna a válogatottban!

f. l.

Az udvariasság teteje

Egy tizenkettes buszon történt
a hihetetlen kis eset,
miközben a busz — szokás szerint —
épp Buda felé sietett.

A peronon vadul és némán
csókolózott egy ifjú pár,
azt hivén, hogy ez nemcsak szabad,
de egyenesen így dukál.

...A világ elsüllyedt köröttük,
egy más kozmoszban éltek ők,
miként Ádám és Éva tette
pont ama peches ügy előtt.

A busz felmegy a Margit-hídra
és ekkor halkan, suttogón,
(mint Úr szava a felhők közül),
megszólal fent a mikrofón.

Az ősz, köpcös kalauz néni
pianó suttog, szinte fél:
„Elnézést, khm... a zavarásért:
ne álljunk meg a Szigetnél?!”

Az ifjú, mint ki mennyből pottyant,
kábultan pislog. — Felsóhajt:
„Köszönöm, nem... de tudja mit?
A Városmajornál szóljon majd!”

Bedő István

Szerény ember

Várnai György rajza

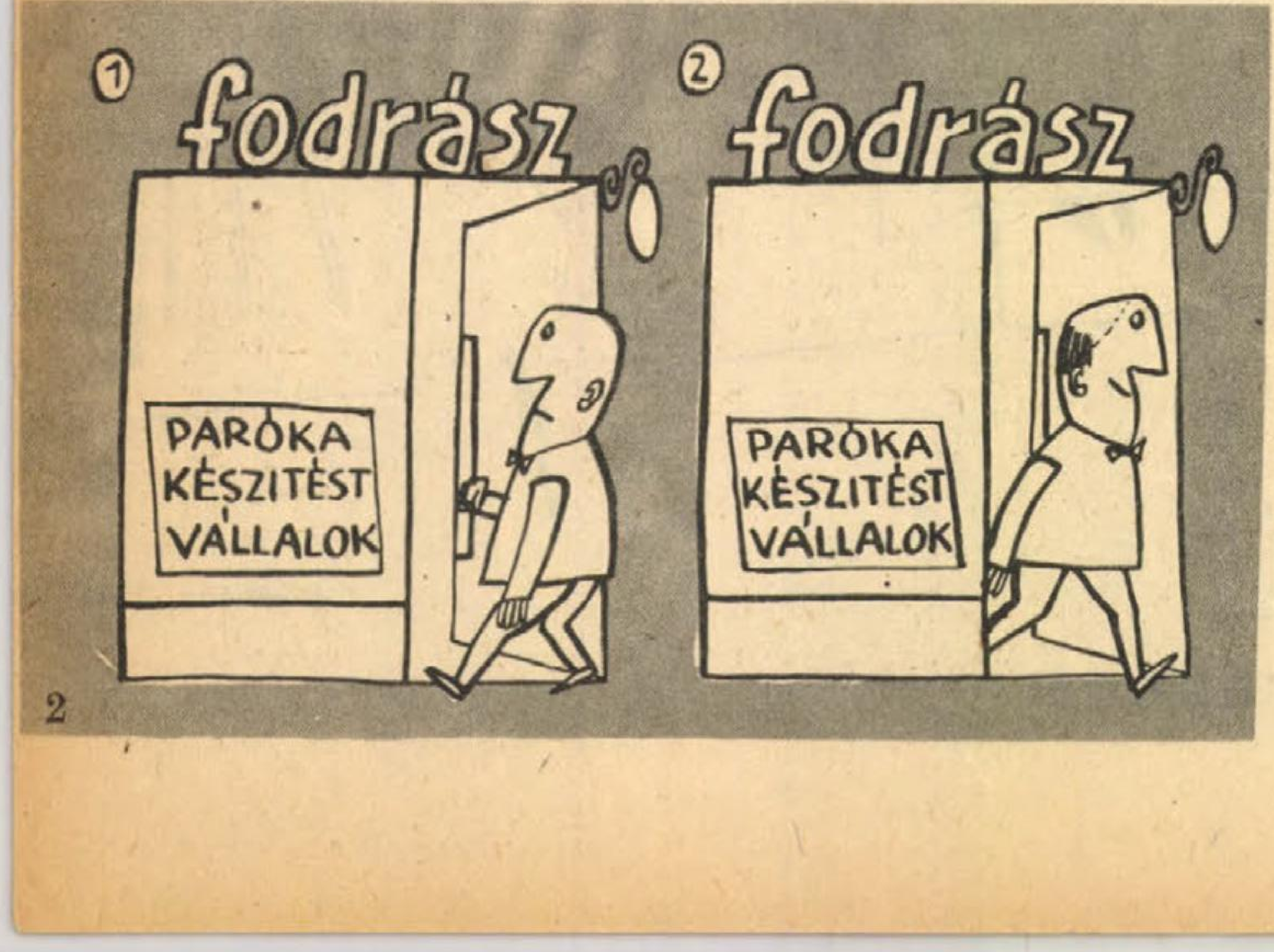

Elvált asszonyka

Balázs-Piri Balázs rajza

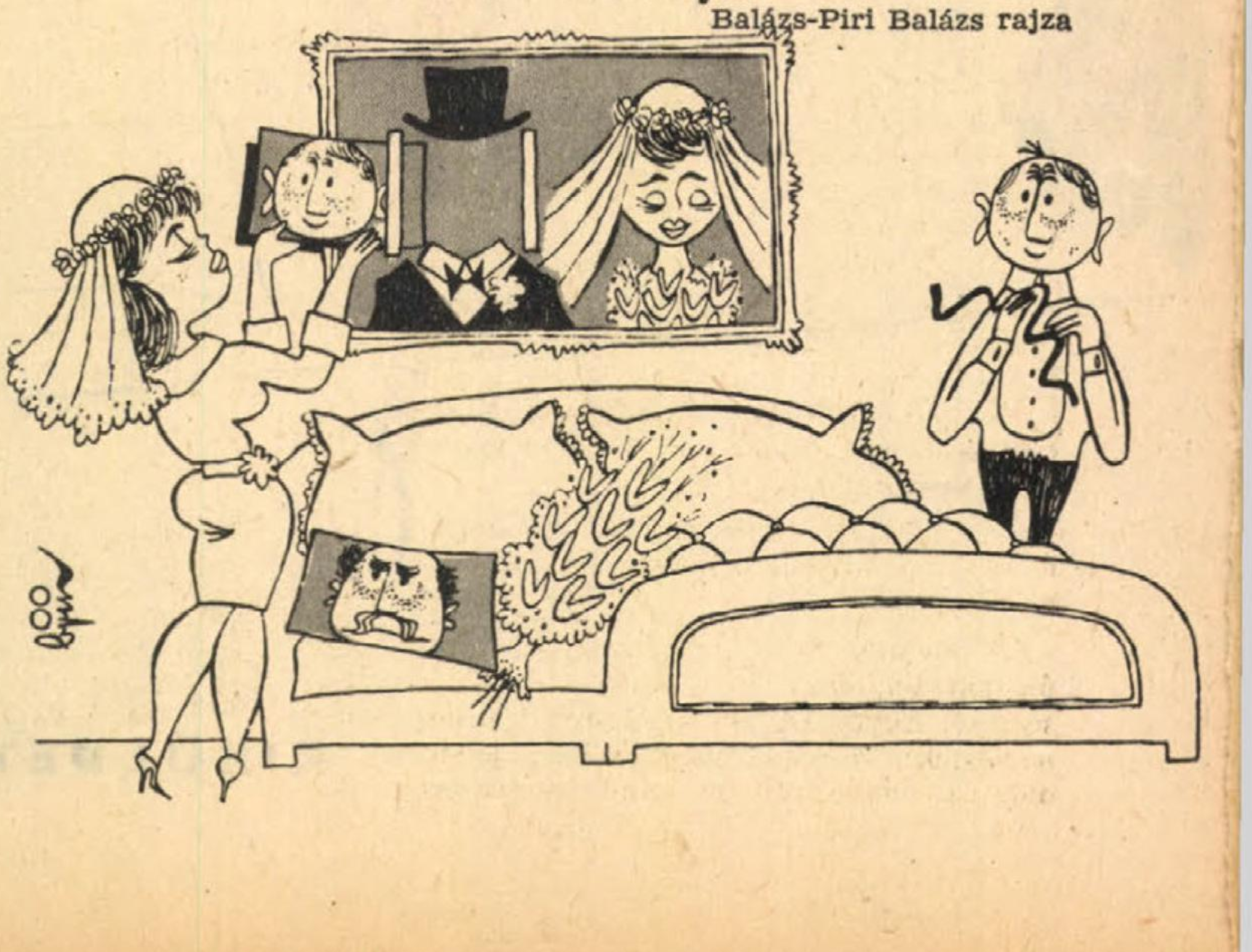

Flotta-tüntetés

Szür-Szabó József rajza

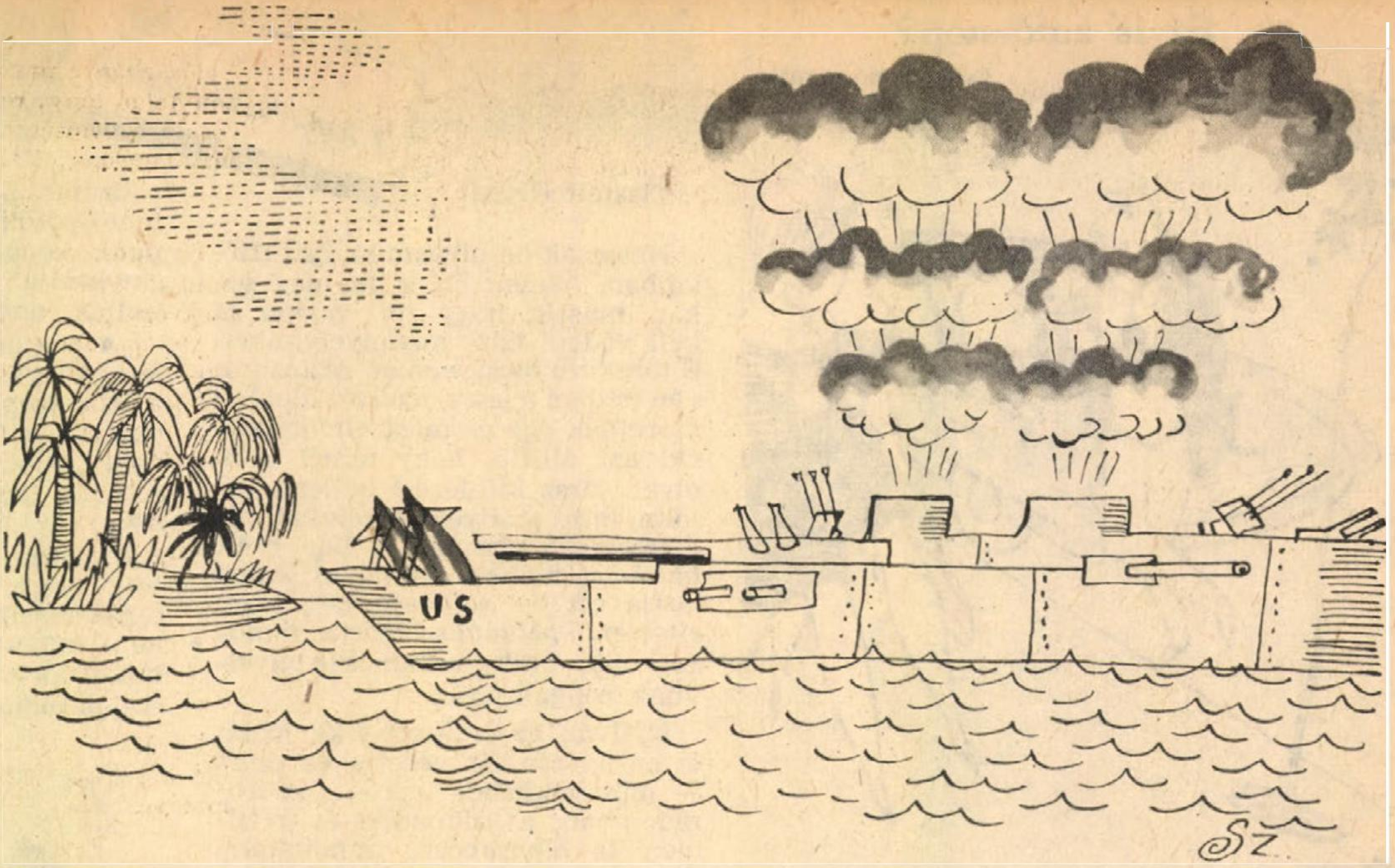

TUDÓSÍTÁS

Lapomnak, a Hírharsonának megbízásából a Holdra érkeztem.

A szálloda, amelyben lakom, tele van újságírókkal: még a szekrények tetején is alszanak. Minden világlap elküldte a tudósítóját, fotoriporterét. Reggeltől estig és estétől reggelig szólnak a telefonok, kopognak az írógépek. Mindenki rohan, mindenki izgatott, bábeli zűrzavar, bolondokháza.

A szenzációéhes, mindenlébenkanál nyugati újságírók egész délelőtt a szakácsot faggatták: mi lesz ebédre, mit esznek a holdlakók, mivel eszik és hogyan eszik és hányszor esznek naponta stb., stb. Még a konyhalányokat is ostrom alá vették. Megkérdezték tőlük, hogy milyen műanyagból készült a fejük, miért használnak rugót nyak helyett, és hordanak-e kombinét a holdbeli nők?

Komolyan mondom, szégyenkeztem a kollégáim helyett. Kinek mi köze hozzá, hogy milyen műanyagból készült valakinek a feje, és miért használnak rugót nyak helyett. Ezek magánügyek. A mi olvasóink arra kíváncsiak, hogyan tekintenek a holdlakók a jövőbe?

A délutáni sajtóértekezleten, mint mondani szokták, gombostűt sem lehetett leejteni.

Öt óra után egy perccel megjelent Xm úr, aki hajlandó volt válaszolni kérdéseinkre. Egyes külföldi újságírók lázasan jegyeztek: milyen üvegbúrában jelent meg az előadó, milyen színű konnektort hordott hozzá, milyen elmés szerkezet volt a szeme helyén, és hogyan fogja fel a hangokat. Én nem jegyeztem, mert tudom, hogy a mi olvasóinkat nem ezek a kérdések izgatják, a mi olvasóink arra kíváncsiak: hogyan tekintenek a holdlakók a jövőbe?

A sajtóértekezleten száznál több kérdés hangzott el, és Xm úr minden kérdésre türelmesen megfelelt.

Volt, aki azt kérdezte: van-e bajuszuk a holdlakóknak, és ha van, miből van, és pödrik-e, vagy nem pödrik, és ha pödrik, mivel pödrik.

Ez a fajta újságírás már idegen tőlünk. Ezek a lényegtelen kérdések már nem izgatják a mi olvasóinkat. Ezek magánügyek, az ő dolguk, kinek mi köze hozzá?

Egy újságíró azt kérdezte: hogyan csókolóznak a Holdon? A választ nem írom le, mert tudom, hogy a mi olvasóink azt mondanák magukban: hagyjuk az intimpistáskodást! Kit érdekel ez?! Volt, aki azt a kérdést tette fel: hogyan születik a Holdon egy kisgyerek? Őszintén bevallom, felháborodtam. Kinek mi köze hozzá, hogyan születik a Holdban egy kisgyerek? A választ nem jegyeztem fel, mert úgyis tudom, hogy a Hírharsona olvasótáborát nem érdekli ez a kérdés, a mi olvasótáborunkat az izgatja: hogyan tekintenek a holdlakók a jövőbe?

Sok mindenfélét kérdeztek még a pletykára éhes újságírók: szeretik-e a holdlakók a makarónit, mennyi a Hold leghíresebb színésznőjének a mellbősége, ha egyáltalában van a Holdon színésznő, mellbőség és hírnév. Hány pót-füle van egy átlag holdlakónak, ismerik-e a futballt, és igaz-e, hogy a nők sokkal szerényebbek, mint a Földön?

A válaszokat nem jegyeztem fel, mert a mi olvasóinkat nem érdeklik a pletykák.

Amikor végre szóhoz jutottam, feltettem a kérdésemet:

— Hogyan tekintenek a holdlakók a jövőbe?

Xm úr a következőket válaszolta:

— Bizakodva.

Megköszöntem a választ, és a következő űrhajóval visszamentem a Földre.

Mikes György

A háztartás további gépesítése

Mészáros András rajza

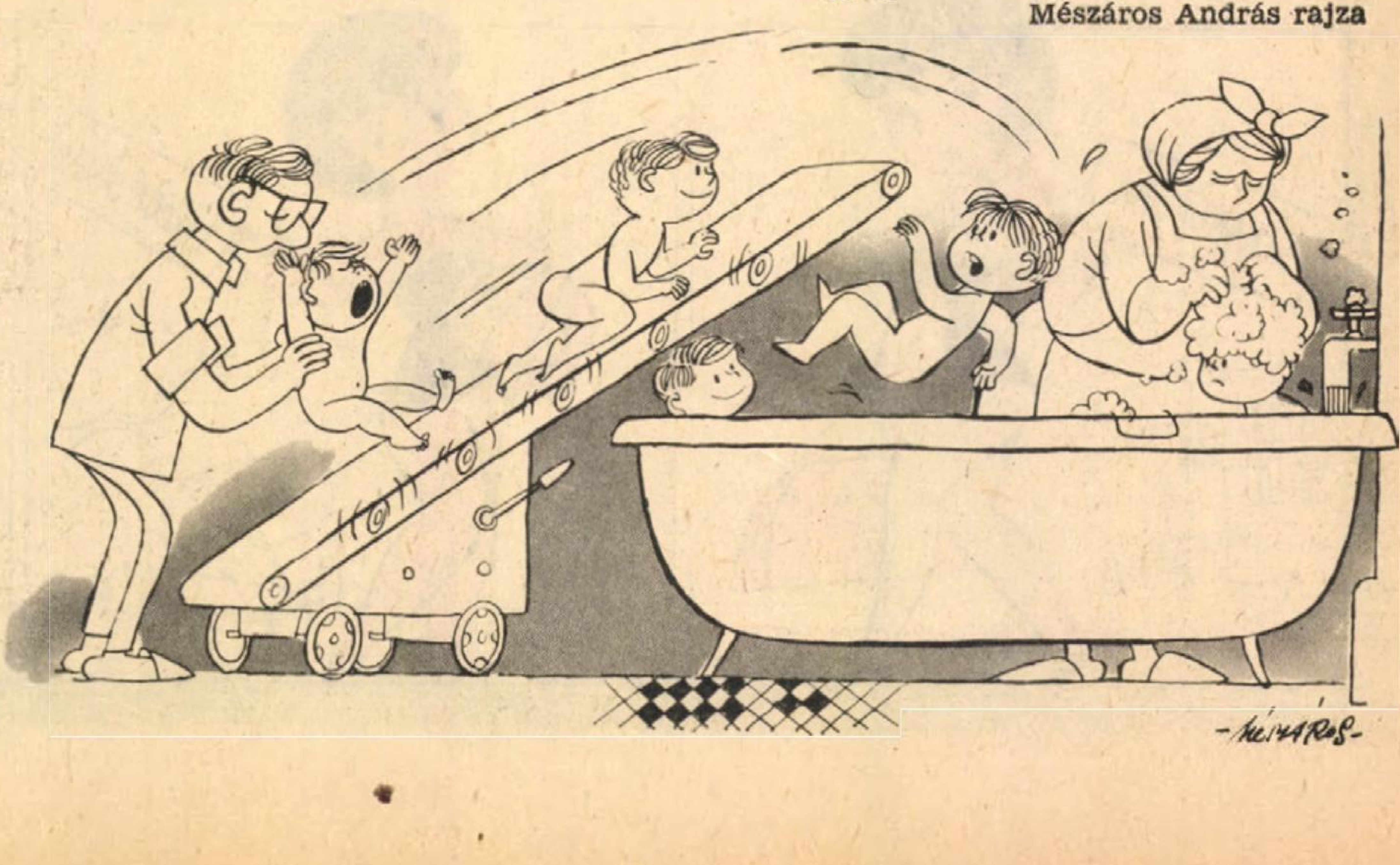

Ez is autó-stop?

Erdei Sándor rajza

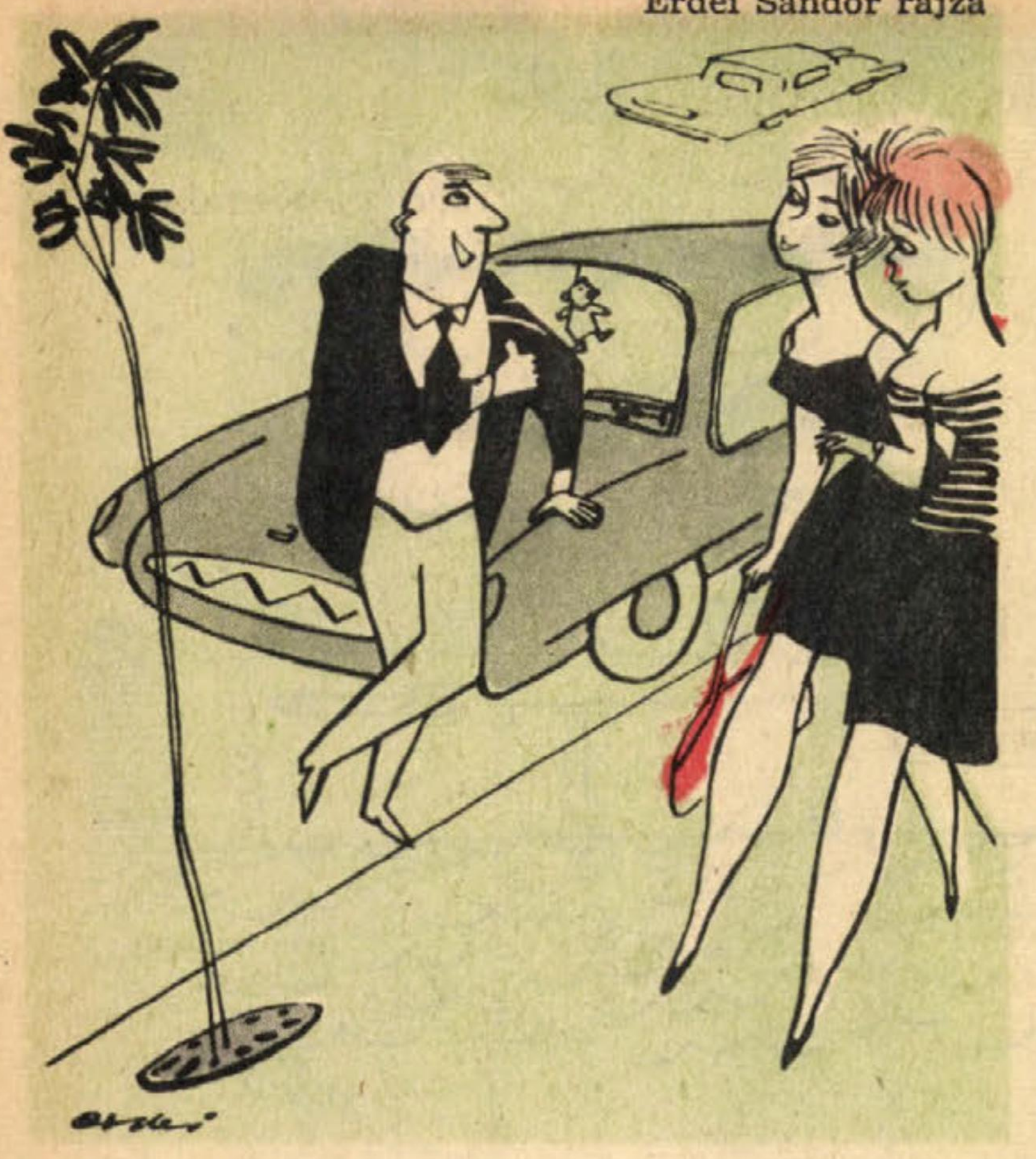

Az igyekvő író

Szűr-Szabó József rajza

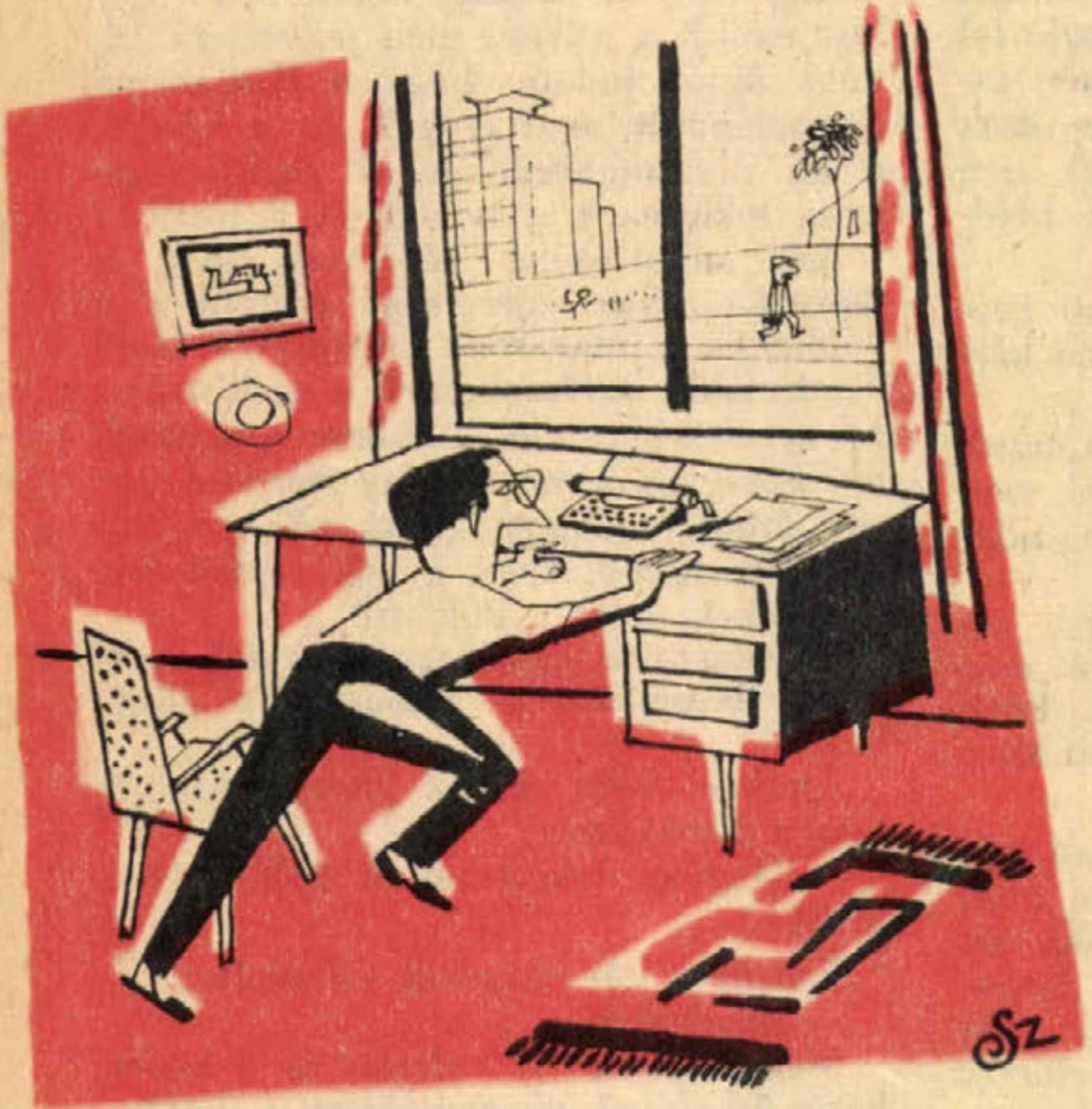

Minél közelebb az élethez!

LEVÉL a nyelvvédelemről

Tisztelt Uram!

Nemcsak ön olvasta az Esti Hírlapban, hanem én is és még sokan mások, hogy mi módon is kell védeni édes anyanyelvünket. E törekvés dicséretében osztozunk s én csupán a jassz nyelvet illetően szeretnék egy és mást elmondani. Ön azt állítja, hogy minél több olyan jassz kifejezést kellene közölni, mint amilyen „Nyelvünk védelmében” címmel a lap múlt hétfői számában megjelent. Azért tartja ezt ön kívánatosnak, hogy *elrettentő például* szolgáljon mindazoknak, akik hajlamosak nyelvünk rongálására.

Nyilván az említett cikk íróját is ez a szándék vezette és ezért — mint cikkében írja — „az irodalomban, a színpadon és a filmen is elharapózó, mindinkább általánossá váló jassz nyelv” elleni harc jegyében elrettentő példaként közli a következőket:

A minap a villamoson a következő elképesztő „szöveget” hallottam egy diákforma fiú és egy bakfis lány között:

„Az a csóró sutyerák kiszúrta a tupit a hárimon” — kezdte a fiú.

„Képzelem hogy zabolt” — mondta a lány.

„Jól átdobtam a pasit, colosra vágattam a hárit. Így már kassa?” — tette fel a kérdést a fiú.

„Haláli” — válaszolt a bakfis.

Ezután pedig ugyancsak elrettentő példaként, megismerteti a cikk az olvasót a fenti sorok jelentésével, amely szerint a fiú és a lány között lefolyt párbeszéd értelme és tartalma ez:

„A tanár, aki valószínűen vidéki, észrevette, hogy a fiú haja tupírozva van. Mivel dühös lett, nyilván jól összeszidta a fiút, ez úgynevezett börtönfrizurára vágatta le a haját. A „kassa” és a „haláli” jót, illetve nagyon jót jelent.”

Ezután pedig ismét csak elrettentő példaként, népszerű déli lapunk rengeteg példányszámában „kioktatja” azokat, akik még nem tudják, hogy:

„A fiatalok ma nem táncolnak, hanem „ráznak”, a lánynak nem a lába szép, hanem „jó virgácsai” vannak, a fiú nem jó vágású, hanem „állati klassz”, nem szerelmes, de „kamelós”, vagy bele van esve, sőt, harap rá.”

E témát taglalva eszembe jutott, hogy néhány évvel ezelőtt egyik-másik színpadunkon, éppen az elrettentő példa ürügyén, bemutatták a szving, majd a csacsacsa paródiáját. Tökéletes hitelességgel sikerült így illusztrálni, hogy milyen félájultra táncolják magukat Nyugaton a fiatalok. Az elrettentő példán okulva annyira megtanulták a „csurglizást” a mi fiataljaink is, hogy ma már közülük jónéhányan révületben és nyavalyatörős rángatózásban olykor túltesznek a nyugatiakon is.

Most az Esti Hírlap elrettentő példaként, szemléltető módon megbírálta a jassz nyelvet. Én, ugyancsak elrettentő példaként jelen soraimban megismétlem a jassz szavakat. El vagyok rá készülve, hogy elítélő bírálatot kapok a jassz szavak terjesztéséért. Vállalom a kockázatot. Egyszer már mégis csak meg kell mondani, hogy mi lesz a következménye, ha így védjük édes anyanyelvünket: hamarosan megértjük egymást jassz nyelven is!

Földes György

Jucika divatbemutatója

Pusztai Pál rajza

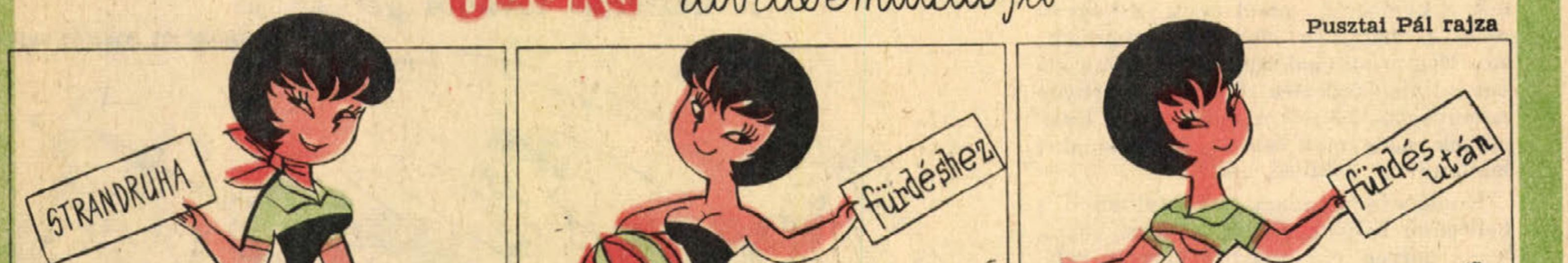

Bedolgozó lettem

Hónapok óta bedolgozom a BUSZ-hoz. A BUSZ, ahová bedolgozom, nem a Bundabéléseket Újító Szövetkezet, hanem a Fővárosi Autóbuszüzem.

Munkakörömet nem másodállásként töltöm be és fenti vállalattal szerződéses jogviszonyban sem állok, mert munkámat minden ellenszolgáltatás nélkül végzem és társadalmi jellegűnek tekintem. Csökkentett munkaidőben dolgozom, de folyamatosan. Minden reggel fél nyolctól nyolcig.

Az egésznek a csuklós busz az oka.

A csuklós buszon ugyanis elöl van a vezető, középen a kalauz és hátul az utasok.

A csuklós busz reggelenként megáll a házunk előtt (ha megáll) és én felszállok az utasokkal (ha felszállunk). Kifújom magam, hátrasimítom a hajamat, egyet-kettőt izgek-mozgok a könyökömmel és a kalauz máris belebúg a mikrofonba:

– Jóreggelt kívánok. Az a hosszúkarú szőke úr szíveskedjen eljuttatni hozzám a viteldíjakat, vagy a jegyeket.

Az a hosszúkarú szőke úr én vagyok és és szíveskedem hozzá eljuttatni a viteldíjakat vagy a jegyeket. Nyújtózkodom, pipiskedem, kicsavarodom és vissza, lihegek, adom a pénzt, veszem a jegyet, veszem a pénzt, adom a jegyet, a nyelvem kilóg és közben a kalauz elégedetten ül a székében és mosolyog rám. Látszik, hogy meg van velem elégedve.

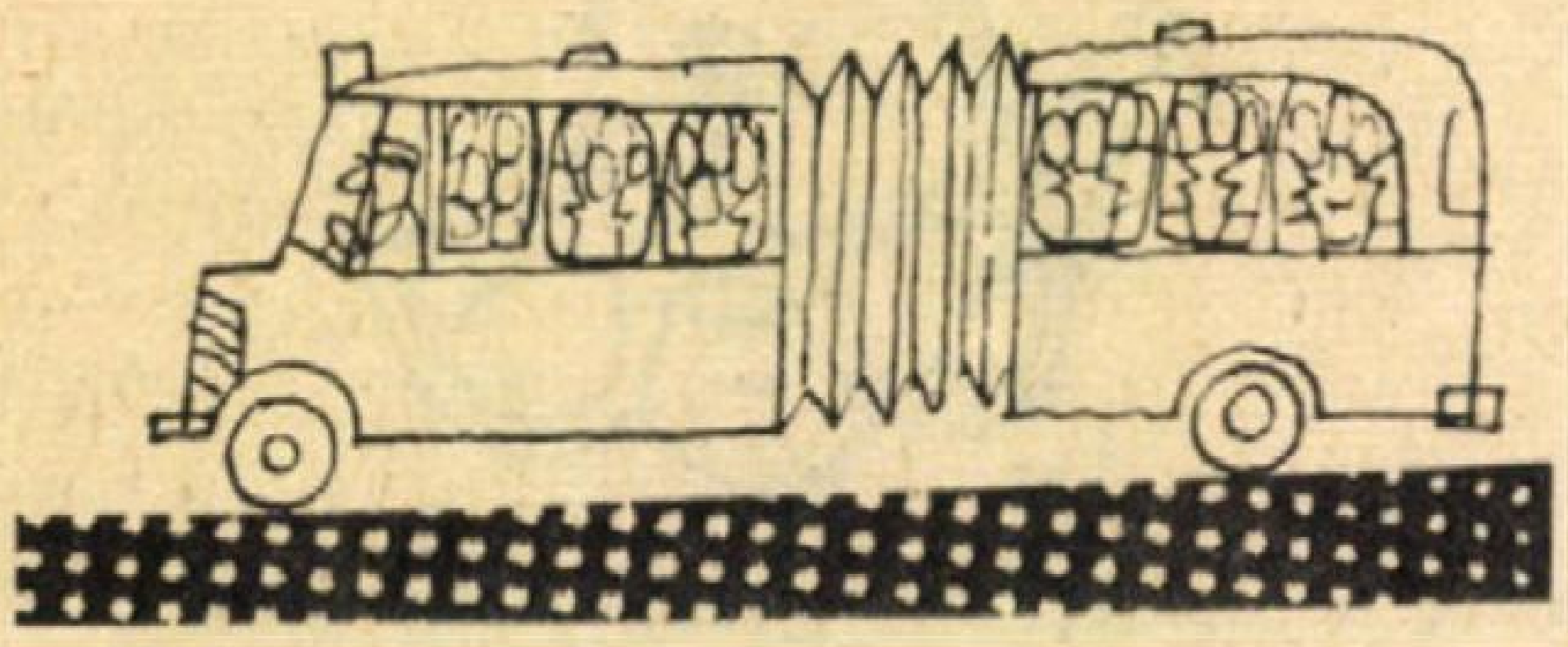

Nem akarok felvágni, de az utasok is szeretnek. Tudják, ha én felszállok a kocsira, nem kell nyüzsögniök, a kalauz is kényelmesen ülhet a helyén és a Fővárosi Autóbuszüzem is teljesíti a bevételi tervét.

A törzsutasokat már ismerem. Tudom, hogy az a kis szőke rakottszoknyás vonalat kér, az a barna kalapos melák átszállóért esedezik és az a fekete töltöttgalamb kétforintos átszállóval utazik tovább.

A kis szőke rakottszoknyást szeretem, mert mindig mosolyog, de a barnakalapos melákot ki nem állhatom, mert folyton apróval fizet. A fekete töltöttgalamb se hideg, se meleg, néha mosolyog, de egyszer letolt, mert a kalauz rosszul adott vissza.

A kalauz, aki ül, az eladott vonalak és átszállók után prémiumot kap, én, aki teszek, veszek, lihegek és nyújtózkodom, nem kapok egy vasat sem, de így szokott ez lenni, a beosztott dolgozik és a főnök, aki ül, az kapja a prémiumot.

Munkakörömet nagy szakértelemmel és igyekezettel látom el. Több mint féléves munkásságom alatt csak kétszer hülyéztek le – egyszer egy tizennyolc éves kislány és egyszer a kalauz –, mindössze két esetben volt pénztárhiányom és csak egy esetben volt vonaltöbbletem.

Fiatal vagyok és szeretek dolgozni. Remélem, hogy még sokáig lehetek a csuklós kalauzok és a csuklós utasok szolgálatára. Ameddig tudom örömmel csinálni. S ha már nem győzöm szusszal, mit is tehetek mást?

Elmegyek egy csuklósbuszra ülőkalauznak.

Miklósi Ottó

Francia Justitia...

Erdei Sándor rajza

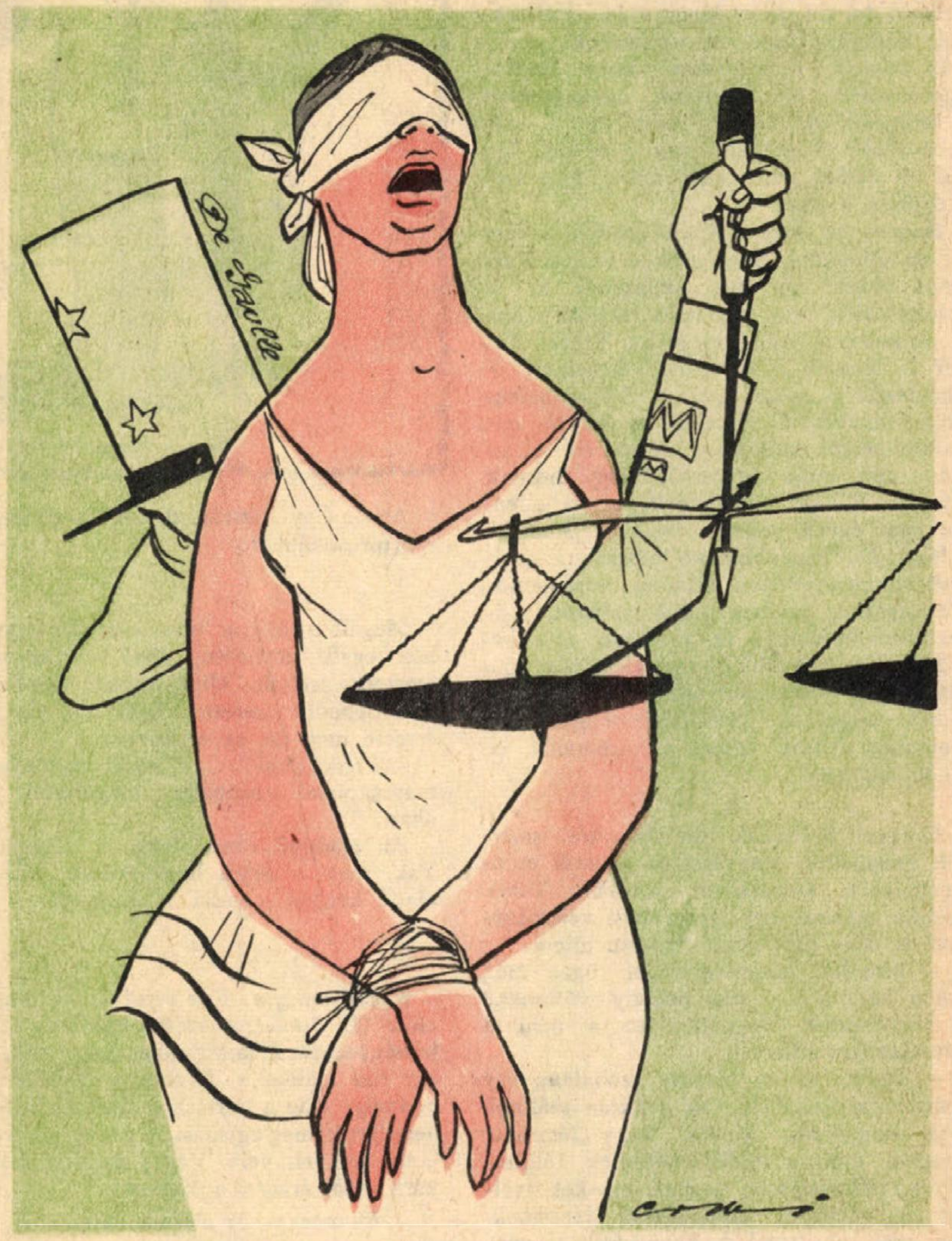

Családi gyász

Pusztai Pál rajza

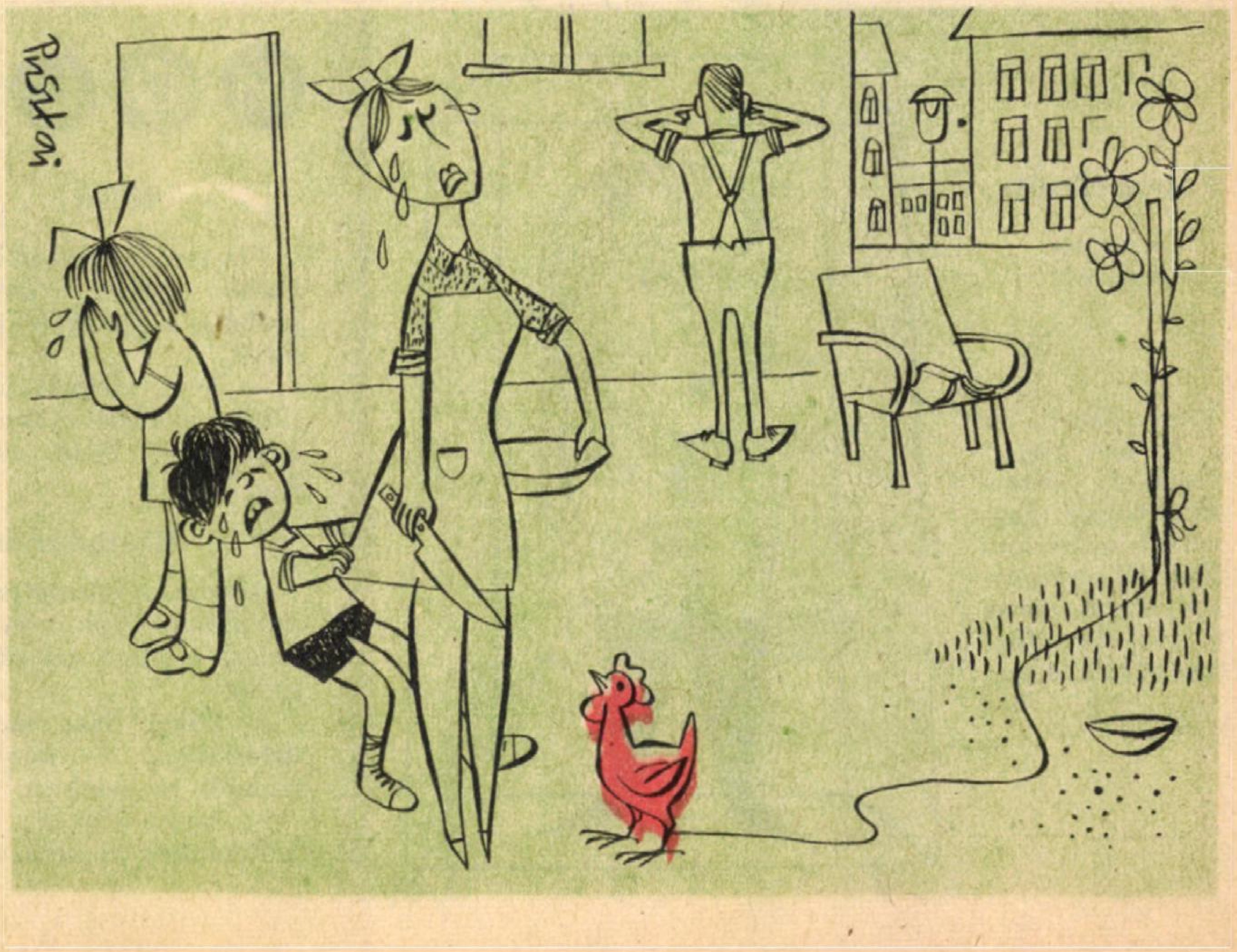

VARSÓ FELÉ BESZÁLLÁS!

Varsóban kellemetlen meglepetés éri az embert, ha fel akar vágni a pesti viccekkel. Kiderül, hogy ott ugyanazok a viccek vannak forgalomban, mint Pesten, ugyanazokkal a poénokkal, ugyanazokkal a szereplőkkel. Van Arisztid, van Tasziló és a többi. Legfeljebb más a nevük. Így hát az ember nem tehet mást, mint szégyenlősen hallgat.

Hanem ez még sincsen rendjén. Nem tudom elfogadni, hogy ezek a viccek Varsóból jöttek hozzánk, aminthogy az is valószínűtlen, hogy egyszerre találták volna ki ugyanazt a poént ott és itt. Tehát? Tehát – tisztelt Vámhivatal, figyelem! – csempészik a vicceinket! A drága, nemes pesti vicceket illetéktelen személyek engedély nélkül külhonba csempészik és ki tudja mit, talán ágyneműanyagot hoznak be érte. Kérem, tessék fellépni ez ellen! Ez nem egyéb, mint a szellemi javak síbolása. De legalábbis korlátozzák a kivihető viccmennyiséget. Minden utas, mondjuk, legálisan kivihet 2 rúd szalámit, 1 liter barackpálinkát és 3 darab móricka-viccet. Ne engedjük, hogy vicceinket magáncélokra elkótyavetyéljék, mert akkor miből vásárolnak külföldön népgazdasági fontosságú vasat, rezet, gőzturbinákat és lokomobilokat?

*

Lengyel barátaink általában jól ismernek bennünket, magyarokat, ismerik eredményeinket, kultúránkat, satöbbi. Találkoztam azonban egy igen furcsa véleménnyel is. Egy idős néni kérdezte tőlem:

– Mondja, Magyarországon ugye még sokan hódolnak a régi pogány vallásnak?

Ámuldoztam. Faggatásomra a néni a következőket adta elő:

– Tudja, az én lányom szobalány egy nemzetközi hotelben. Ott gyakran szállnak meg magyarok. Meséli, hogy látszólag olyanok, mint a többi külföldiek, jólöltözöttek, barátságosak, tudnak egy-két nyelvet is. Teljesen civilizáltnak látszanak. Ám este mindegyikük bezárkózik egymagában, vagy másodmagával a szobájába. Előveszik kis imamalmukat, tüzet gyújtanak alatta, körülülik a máglyát, csendesen mormolnak, azután parányi primitív fémkupából szürcsölnek valamit. De csakis a magyarok . . .

Ahá! Úgy látszik, mások is elviszik a sportpresszójukat!

*

Megáll a magyar utas a varsói nagyáruház egyik emeletén, ahol az ágyneműanyagot árulják. Mint legtöbb honfitársa, ő is lepedőt szeretne. Igen ám, de hogy értesse meg ezt az eladóval . . .

– Prose pani . . . – kezdi dadogva és mutogatással próbálja megértetni, mit akar.

Az eladónő rámosolyog. – Venger? – Tak, igen – feleli honfitársunk. Mire az eladó kérdőn mondja: – Lepedo?

*

Másik magyar. Két társával az elutazás előtt fél órával a szálló halljában ül és kétségbeesetten konstatálja, hogy van még egy rúd szalámija. Kiveszi a táskájából és odamegy vele a portáshoz. Sajnos, azonban nem értik meg egymást. A portás nem tudja mit kezdjen vele. Végre megérti, homlokára csap, átveszi a szalámit:

– Moment – és eltűnik vele.

A magyar boldogan megy vissza társaihoz, mert megoldódik a valutaprobléma. Pár perc múlva meg is jelenik a portás, kezében egy ezüsttálca, rajta a rúd szalámi – felszeletelve.

Novobáczky Sándor

Vége a tanításnak

Vasvári Anna rajza

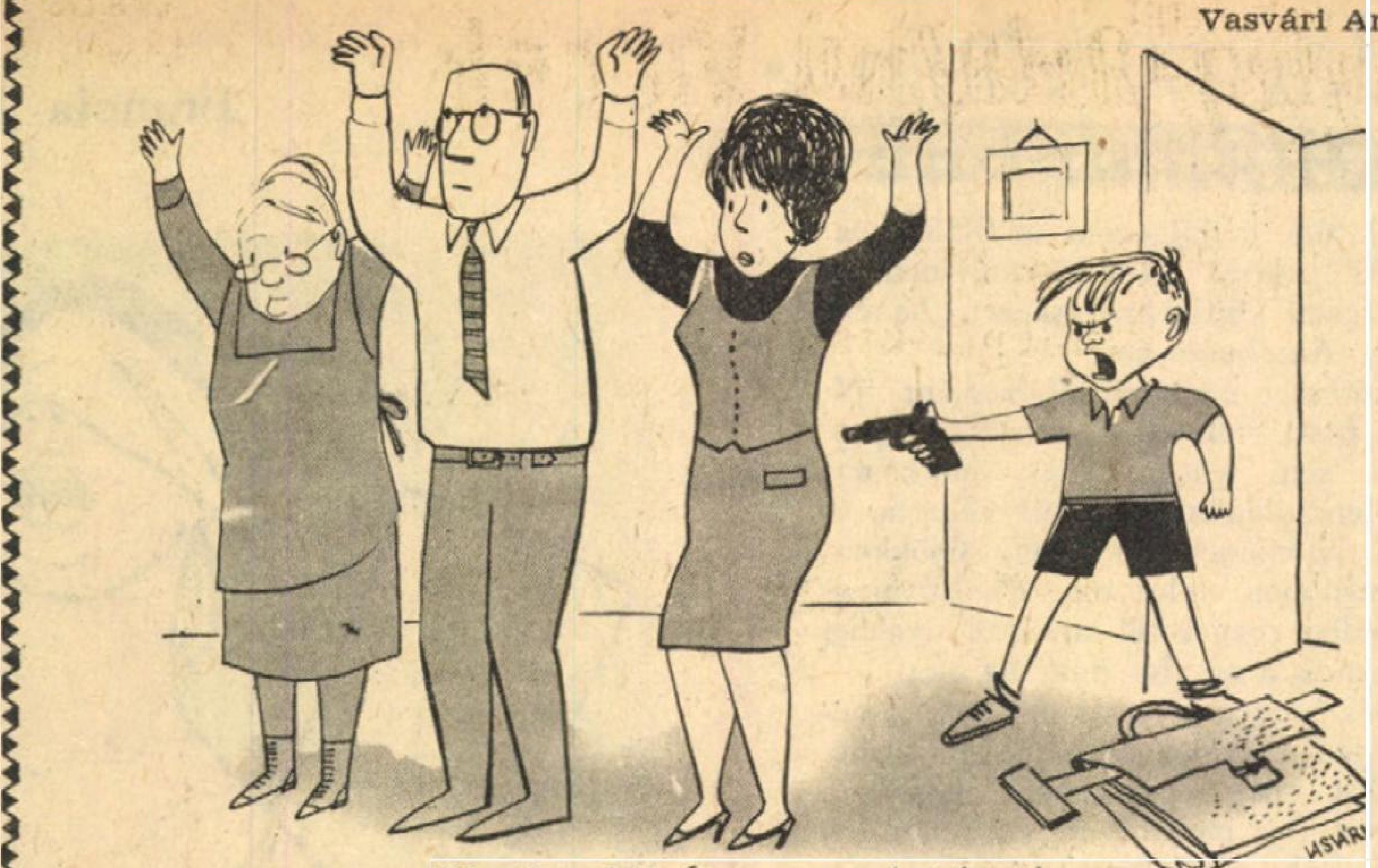

– Kezeket fel! Átveszem a hatalmat!

A protekciós

Sokféle gyűjtőszenvedély van e világon. Oszkár szenvedélye mindenesetre a különlegesebbek közül való. Ő ugyanis protekciót gyűjt. Szörnyen büszke arra, hogy őt mindenütt ismerik, és mindenből jobbat, szebbet kap, mint más. A napokban például szemüveget csináltatott, és közölte az Ofotért-bolt vezetőjével, hogy jól ismeri a vállalat igazgatóját, aztán nehogy sajnálja az anyagot

attól a pápaszemtől, tegye bele, ami dukál. A szemüveg mégsem vált be, mert ahogy Oszkár este odahaza olvasni kezdett az új pápaszemmel, káprázó szeme előtt a betűk valóságos hancúrozást csaptak.

— Szép kis összeköttetés! — csapta új pápaszemét Oszkár a pultra másnap. — Hiszen nem látok vele semmit!

— Érthetetlen — mosolygott alattomosan a látszerész —, pedig még többet is adtam öt dioptriával!

Panoptikum

(Nevezetes emberek)

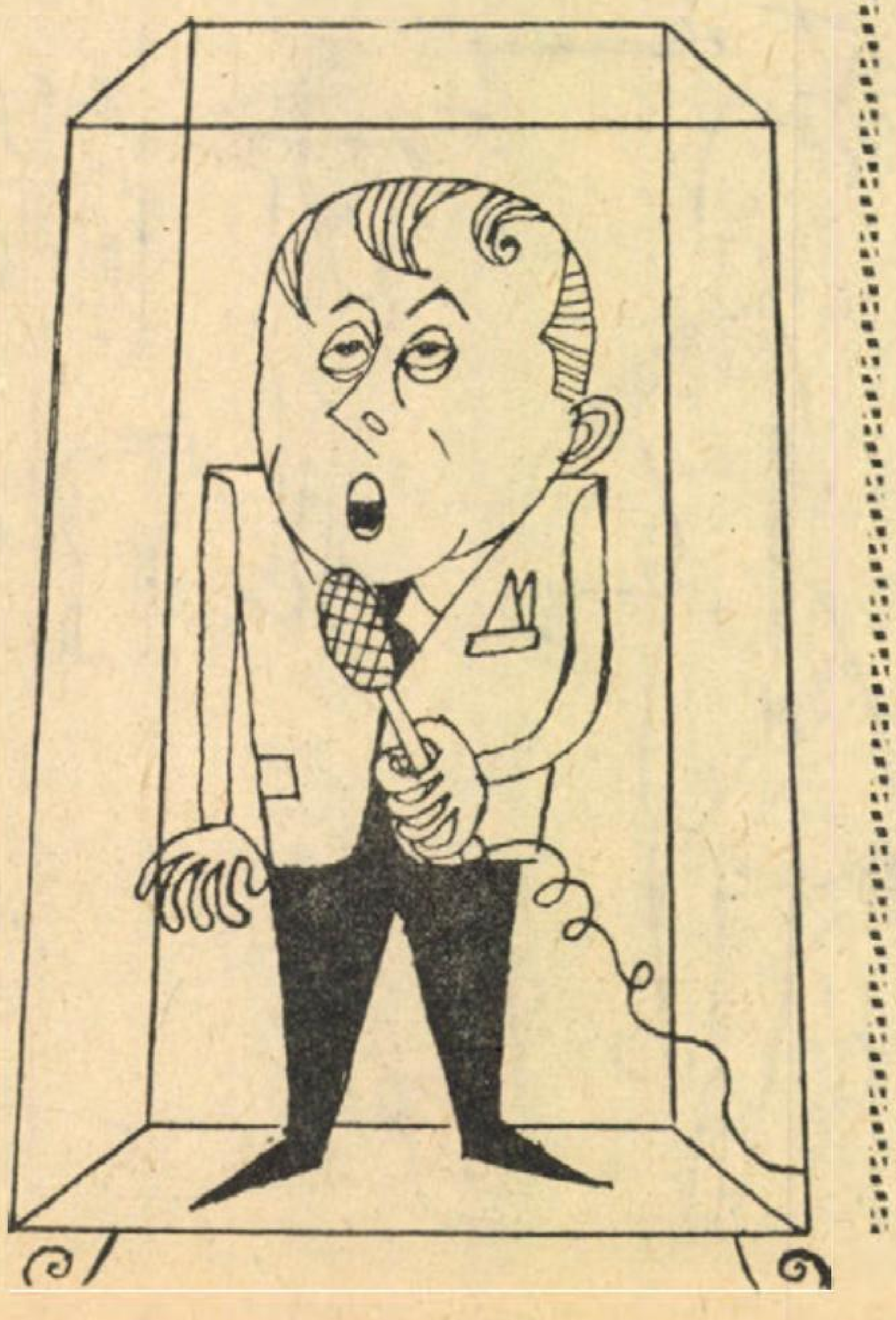

Vitrai Tamás, aki a TV-ben idegorvossal és pszichoanalitikussal konzultált a hivatali fúrásról, olyan komolysággal, hogy a hasunkat fogtuk nevettünkben.

MOLEKULAK

Késő . . .

Fizetésnap. Szakad az eső. Az italbolt ajtaján sovány asszony próbálja kiráncigálni dülöngélő férjét.

— Nem megyek, hukk! — tiltakozik a férfi csaknem négykézláb. — Nem akarok elázni! . . .

Mintadarab

Sóvárogva nézegetem a mintadarabot. Praktikus, áramvonalas, minden tekintetben újszerű.

— Mikor lesz kapható az üzletekben? — kérdezem az ismerős szakembert.

— Amint elavul . . . — feleli a fülemhez hajolva.

Előjegyzés

Az író egy régebbi noteszában az alábbi előjegyzésére bukkant:

„Nem elfelejteni!!!! Megírni életem főművét!!!!"

Irigység

Barátom büszkén kísér végig a lakásán.

Most vette, Dunára néz, háromszobás, központi fűtéses, beépített bútorokkal.

De én csak egyért irigylem öröklakás-tulajdonos barátomat.

Kulcsa van a lifthez.

(d—i)

Szesztartalmú viccek

Pályázat főútvonalmenti vendéglő-bisztróra

Szűr-Szabó József rajza

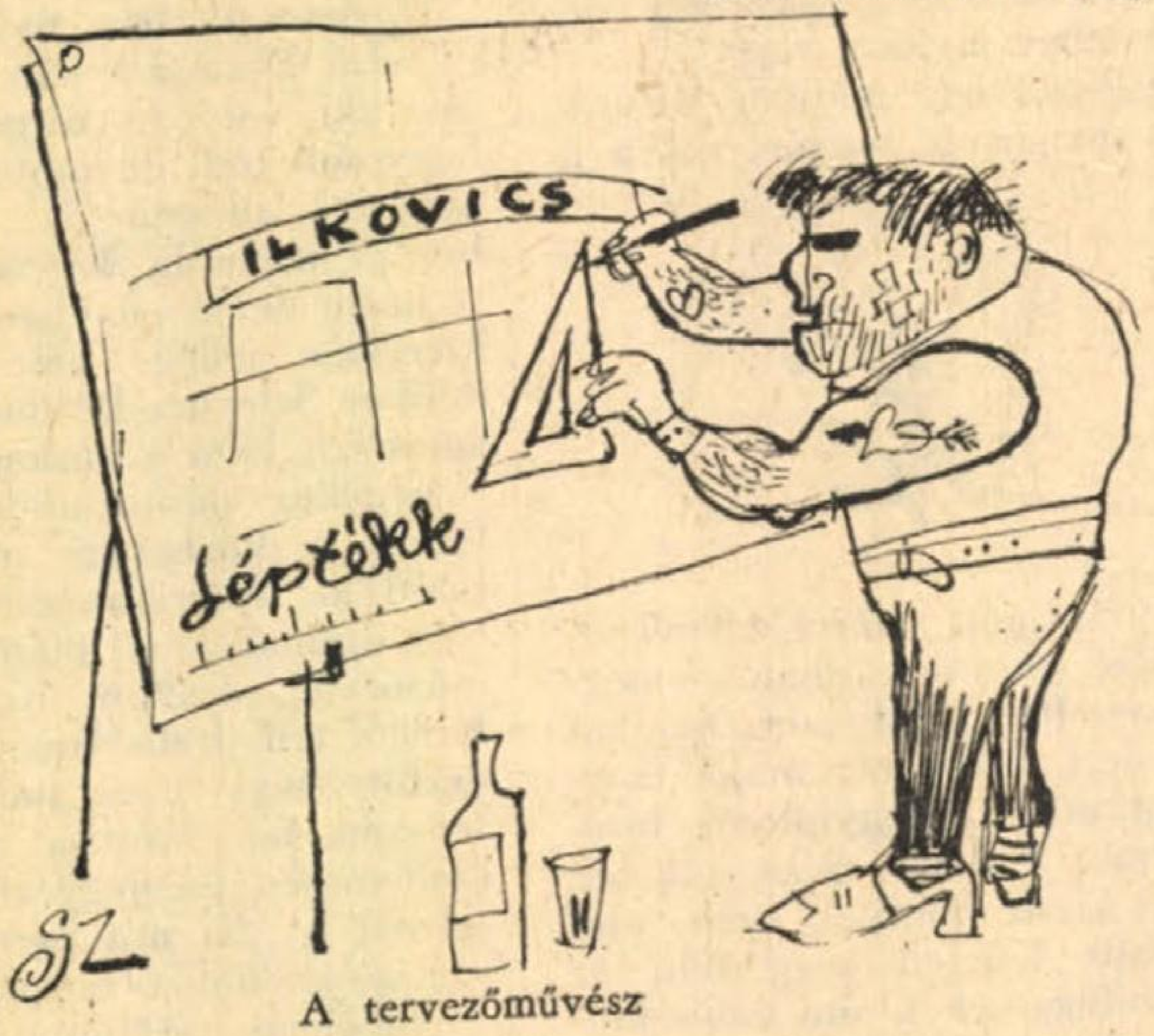
ILKOVICS
léptékk

A tervezőművész

Erős ital

Pusztai Pál rajza

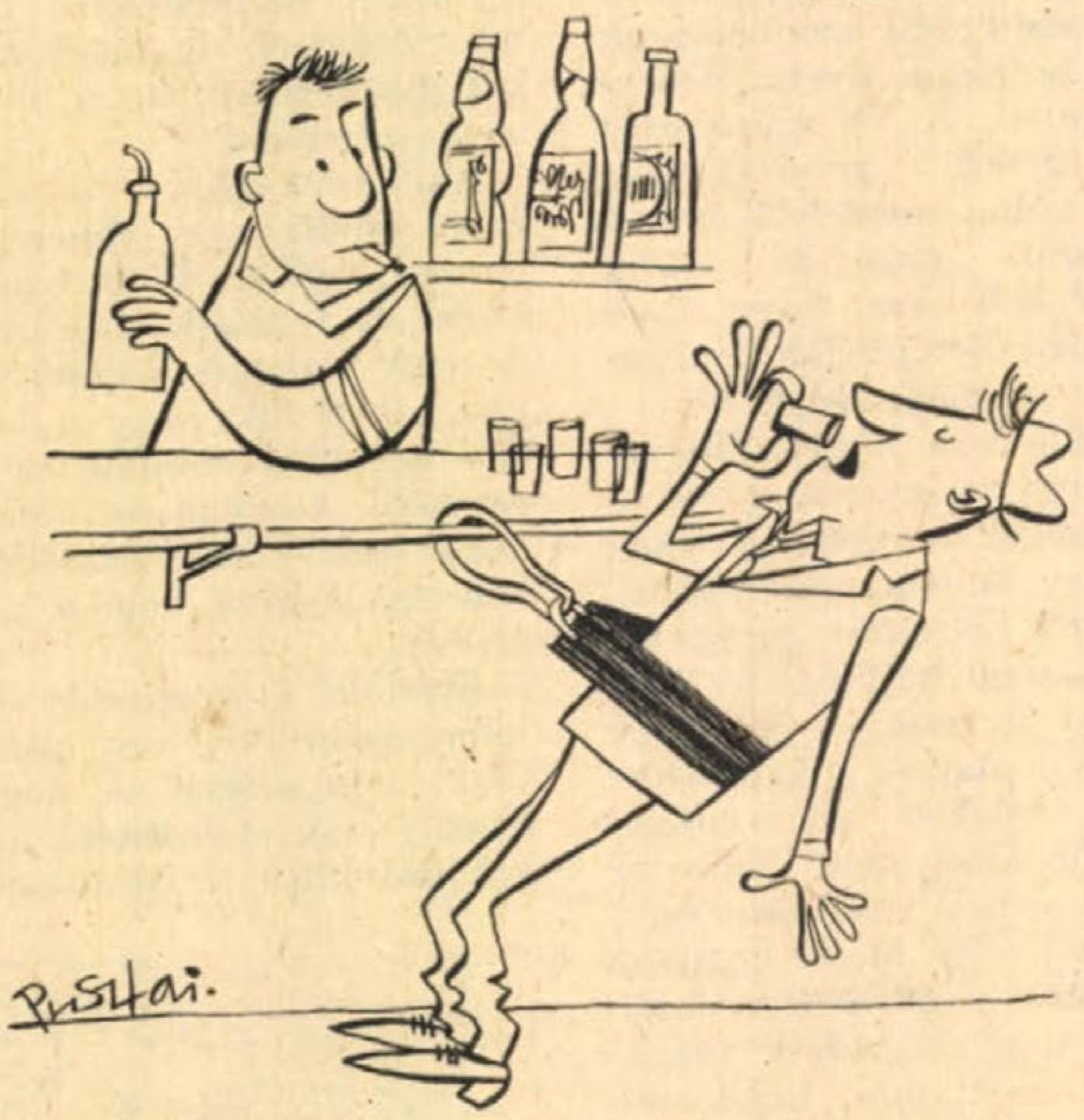

Éretlenségi találkozó

Várnai György rajza

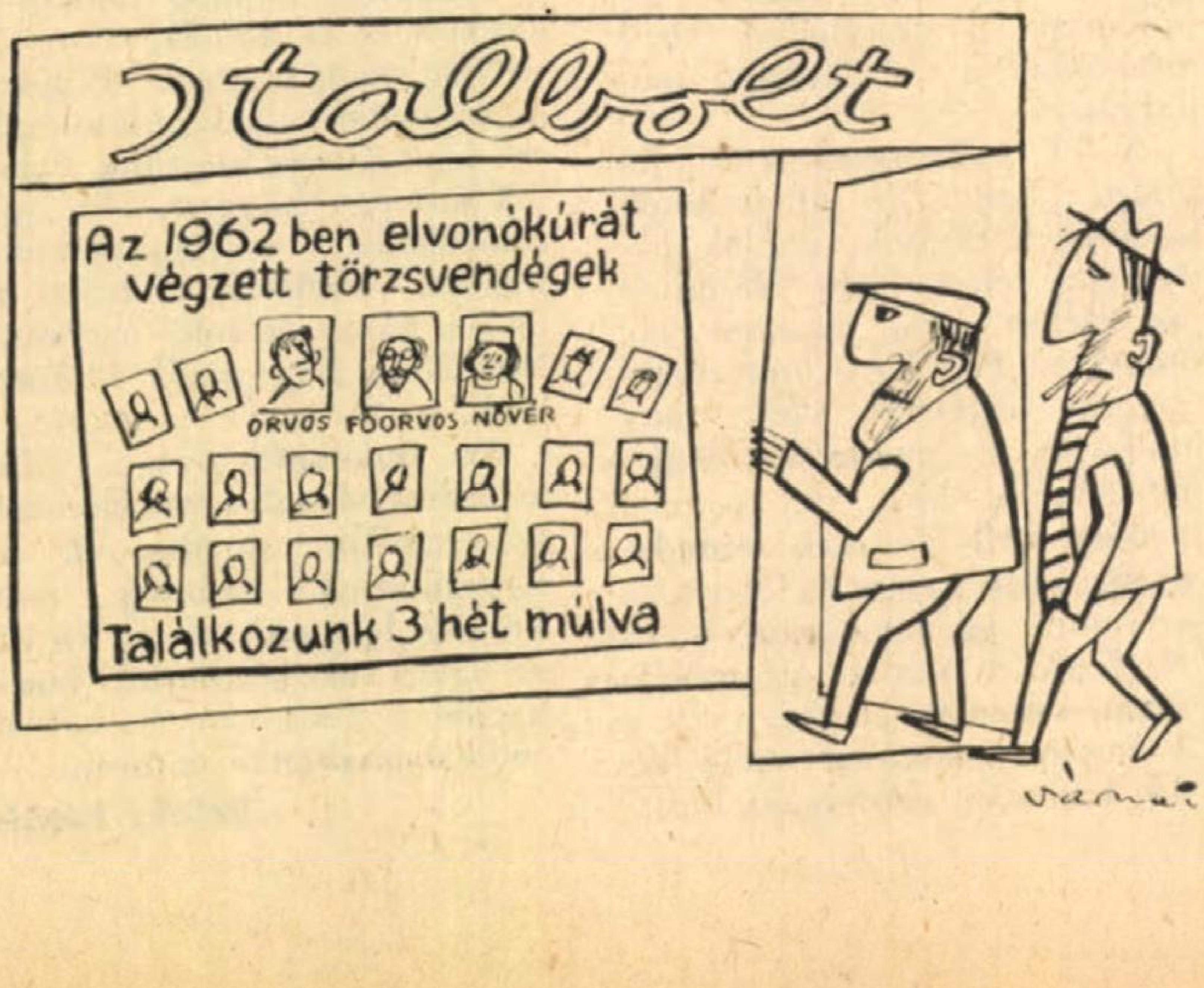
talbolt
Az 1962 ben elvonókúrát végzett törzsvendégek
ORVOS FŐORVOS NŐVÉR
Találkozunk 3 hét múlva

Okos kutya

Schwott Lajos rajza

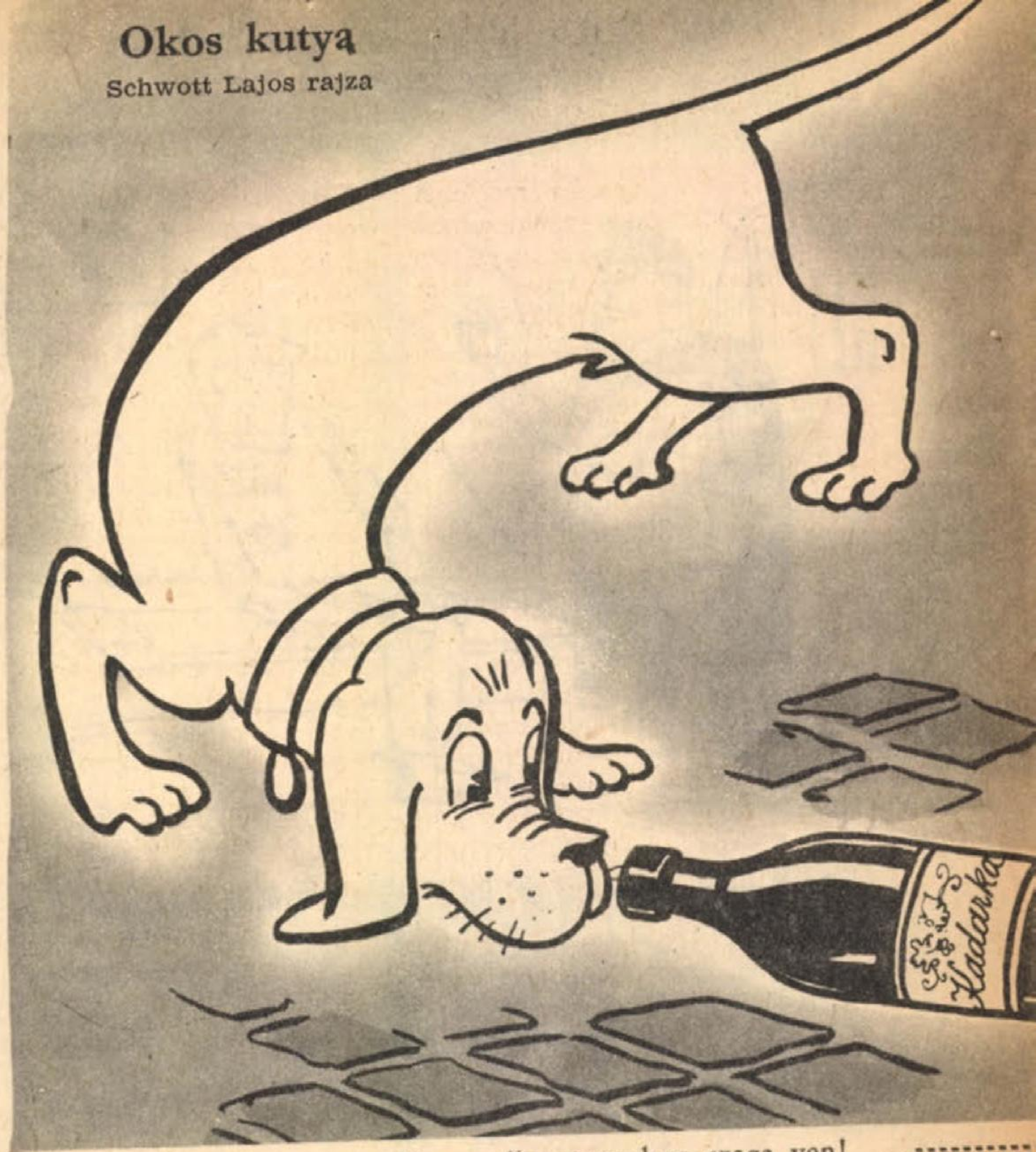

– Érdekes, ez nem a gazdám, pedig ugyanolyan szaga van!

Borvidék

Toncz Tibor rajza

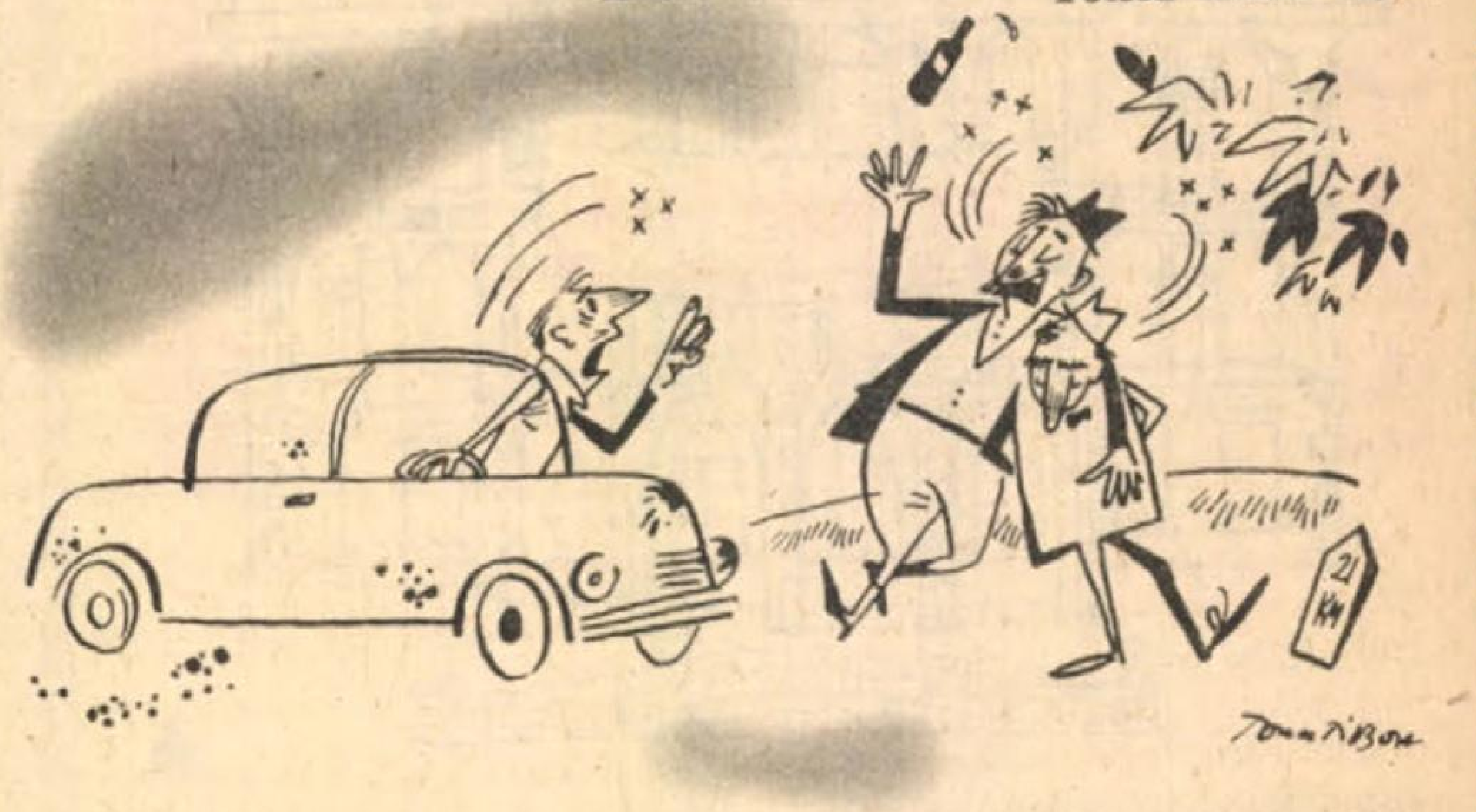

– Egy kicsit spicces vagyok, uraim! Nem tud valamelyikük autót vezetni?

Vendéglőben

Pusztai Pál rajza

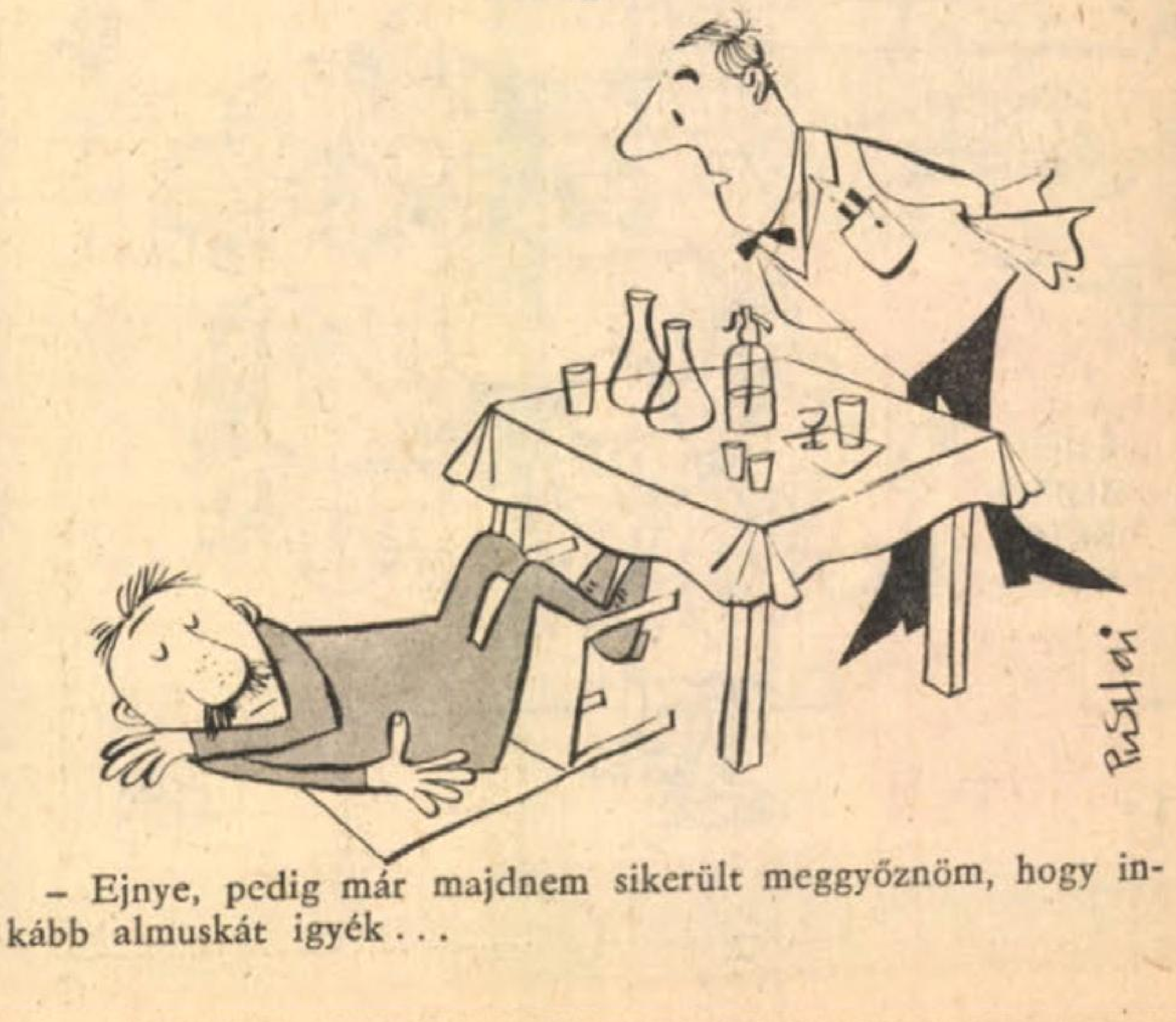

– Ejnye, pedig már majdnem sikerült meggyőznöm, hogy inkább almuskát igyék . . .

Jouhaud OAS-vezér halálos ítéletét felfüggesztették

Gerő Sándor rajza

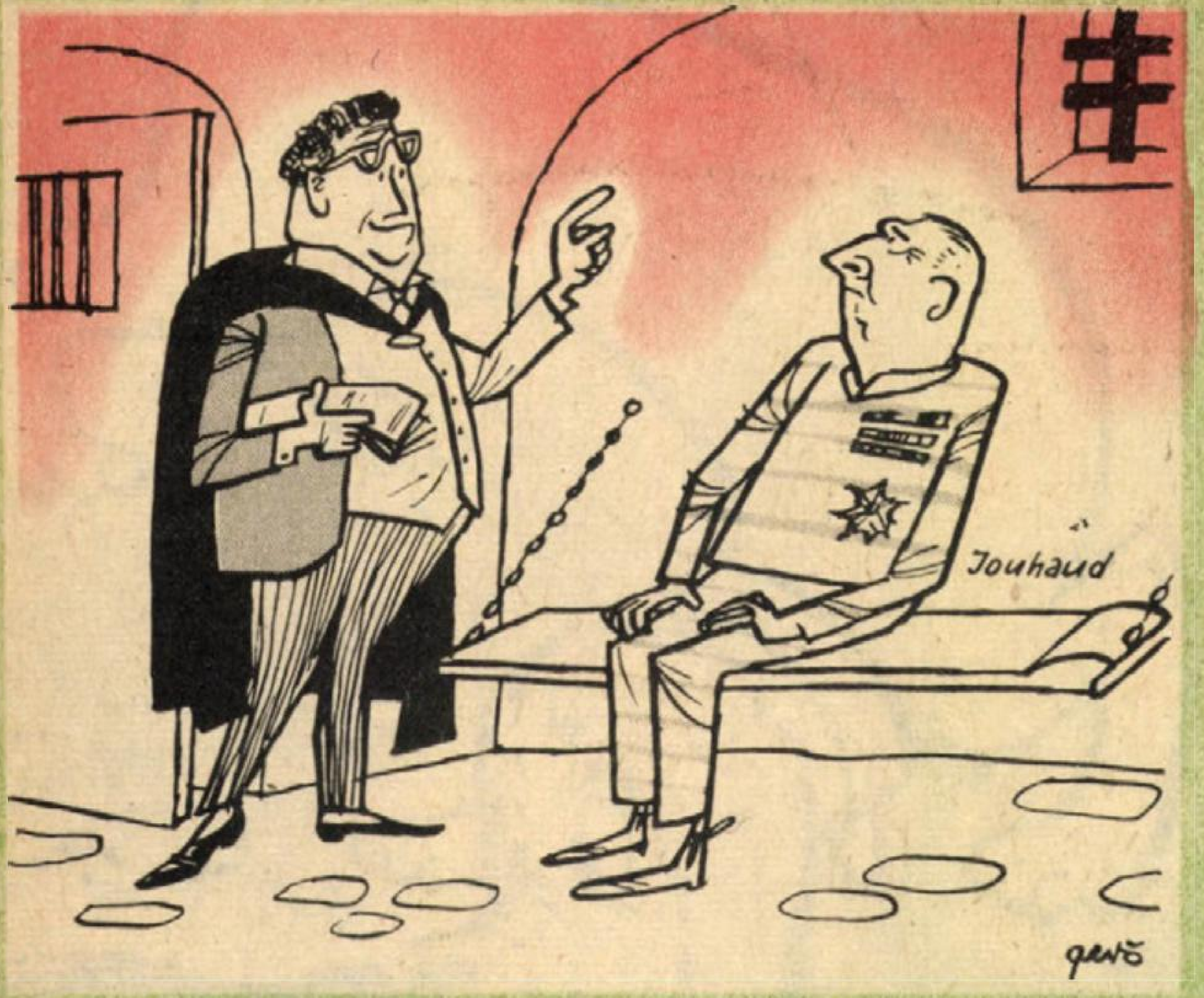

– Nyugalom, tábornok úr, még egy OAS gyilkossági per és felmentik . . .

Egy népszerű játék

Hegedűs István rajza

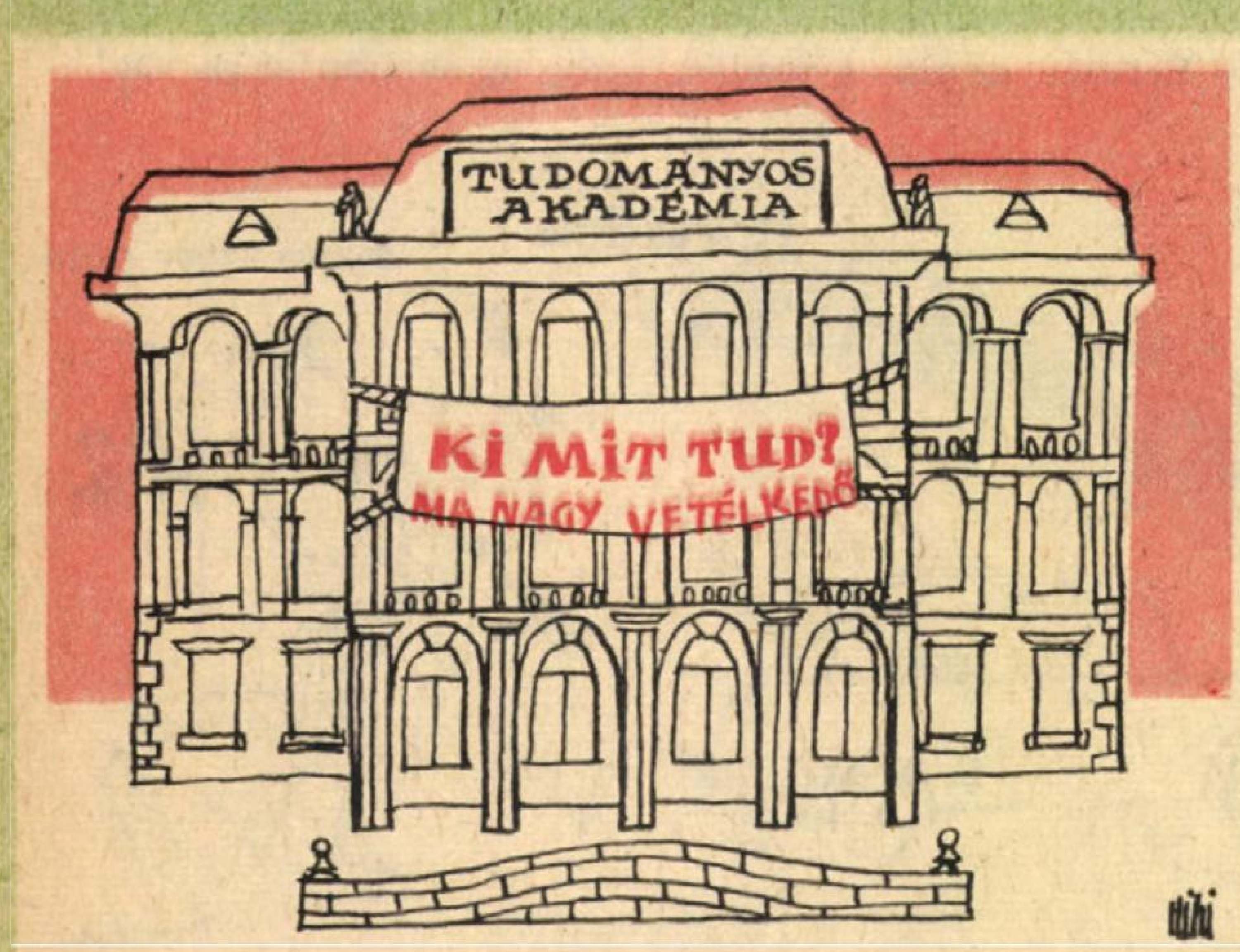
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KI MIT TUD? MA NAGY VETÉLKEDŐ

Átkelőhely

Balázs-Piri Balázs rajza

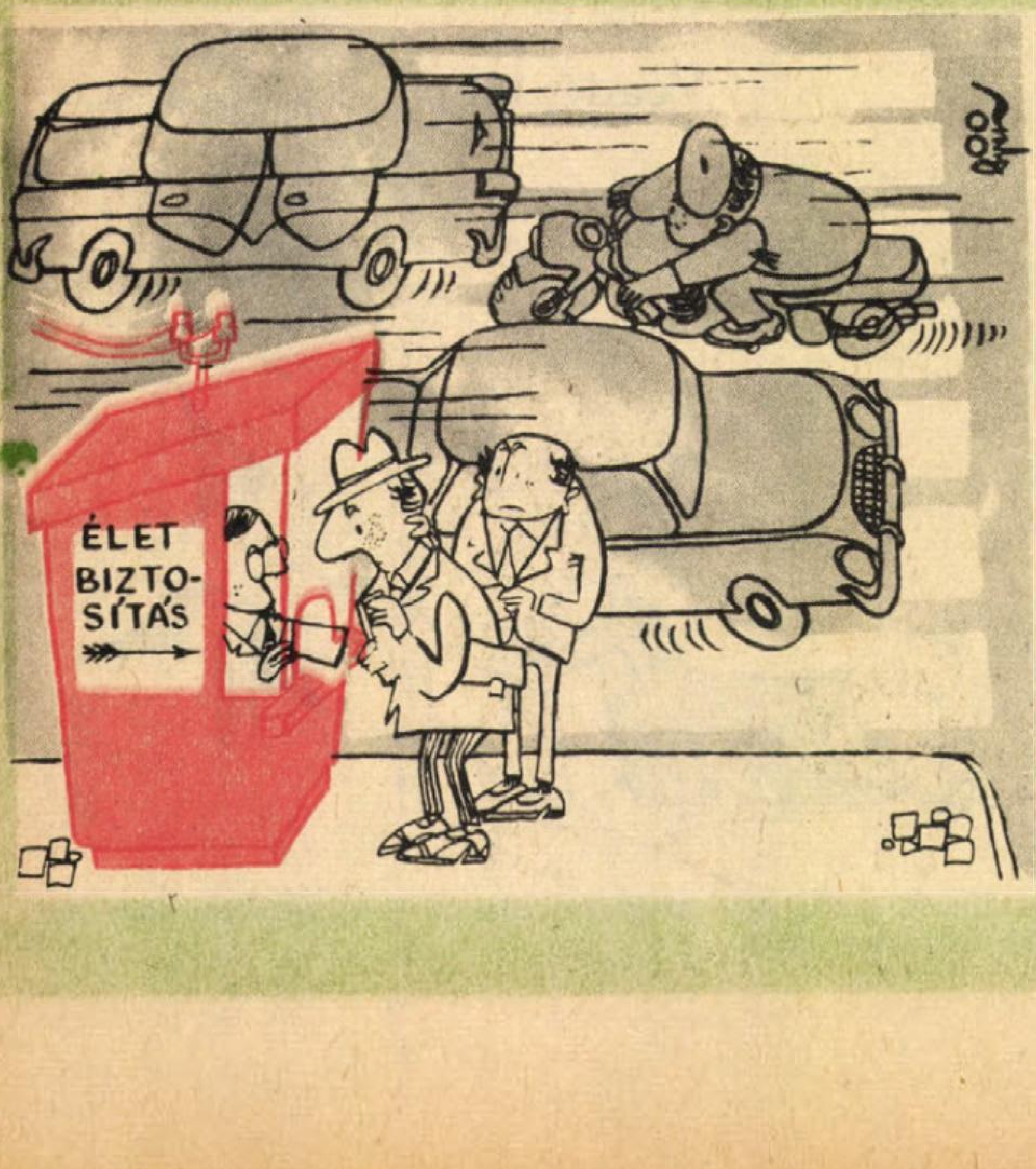

KI MIT TUD?

Erdekes kísérleti műsora volt tegnap a TV-nek. A kissé ötletszerűen, minden rendszer nélkül összeválogatott szereplők bemutatták, hogy mit tudnak. Kedves, kellemes szórakozást jelentett ez a műsor, bár kétségtelen, hogy még sokat lehet javítani rajta.

Először egy majmot láttunk egy magas fa tetején, aztán a majom lejött a fáról, kiegyenesedett, szemmel láthatóan megemberelte magát, szerszámokat kezdett készíteni, majd megalapította az egyiptomi birodalmat. Érdekes szám volt, bár egy kicsit hiányos, nem mindenütt lehetett megérteni az összefüggéseket, ami valószínűleg az adás hibája.

Toronyépítés következett ekkor, világosan ki lehetett venni, hogy Bábel tornyáról van szó, az építkezést azonban nem tudták befejezni nyelvi nehézségek miatt. A TV műsorszerkesztőségének gondoskodnia kellett volna megfelelő számú tolmácsról, másrészt pedig ügyelni kell arra, hogy ilyen félig kész, befejezetlen műsorszámot ne mutassanak be.

Az ellenben nagyon helyes volt, hogy a gyerekek szórakoztatásáról is gondoskodtak, egy nagy falovat mutattak be, amelynek belsejébe görög katona bácsikat bújtattak el. Volt is nagy nevetés, a gyerekek lelkesen biztatták a katonákat.

Elég érdekes volt, amikor egy Pheidiász nevű szobrász a nyílt színen szobrokat faragott, csak egy kicsit hosszúra nyúlt. Ezt a műsorszámot különben nem is tudják megismételni, mert mint bejelentették, a szobrok eltűntek, elvesztek.

Nagyon mulatságos volt, amikor Nagy Sándor a kardjával egy csomót vágott ketté, sajnos, a gyerekek azonnal kirohantak a konyhába, hogy utánozzák a szórakoztató mutatványt.

A TV műsorszerkesztése jól tudja, hogy az állatszámok mindig hatásosak, s csak helyeselni lehet, hogy Hannibál az elefántjaival mutatta be, hogy mit tud. Ez a mutatvány nagyon izgalmas volt, vagy ahogyan a gyerekek megjegyezték: harcos.

Meg kell őszintén mondanunk, hogy Caesar és Cleopatra szerelmi jelenete egy kicsit meglepte a nézőket és hallgatókat, különösen azért, mert a műsorban eredetileg nem jelezték korhatárt. Mindenki tudja, hogy a gyerekeket milyen nehéz elrángatni a TV elől. A két szereplő kétségtelenül megmutatta, hogy mit tud, de talán helyesebb lett volna, ha kevesebbet adnak a tudásszomjas közönségnek.

Ugyancsak nem tudjuk helyeselni Dzsingisz kán fellépését, aki valóban megmutatta, hogy mit tud, de mutatványai nehezen illeszthetők bele a békepropaganda keretei közé. A maga nemében viszont antiklerikális jellege volt annak, amikor Schwarz Berthold szerzetes feltalálta a puskaport.

Érdekes párhuzamot jelentettek a középkori máglyák, majd az újkori atommáglyák.

A humor sem hiányzott a műsorból. Amikor Kolumbus Kristóf felfedezte Amerikát, kiderült, hogy nem tudja, mit fedezett fel. Mint a narrátor szellemesen megjegyezte, ez a jelenet a „Ki mit nem tud?” gyűjtőfogalomba tartozik.

Napóleon erőmutatvánnyal szórakoztatta a közönséget, saját maga tette a koronát a fejére, de később elejtette. Az igyekezet mindenesetre dicséretet érdemel, de máskor többet gyakoroljon, ha a TV-ben akar szerepelni.

Aki érdeklődik a tudomány iránt, annak nagy élményt jelentett, amikor Watt lépett a színre és feltalálta a gőzgépet. A nagy sistergés hallatára sokan azt hitték, hogy a televíziós készülék romlott el, szerencsére azonban bemondták, hogy nem a mi készülékünkben van a hiba, hanem a gőzgépben.

Einstein a relativitás elméletét ismertette, ezt azonban senki sem értette. A nagyközönség csak szemléltető példákat tud követni. Mint amikor például az atomtudósok megtervezték az atombombát és a katonák le is dobták.

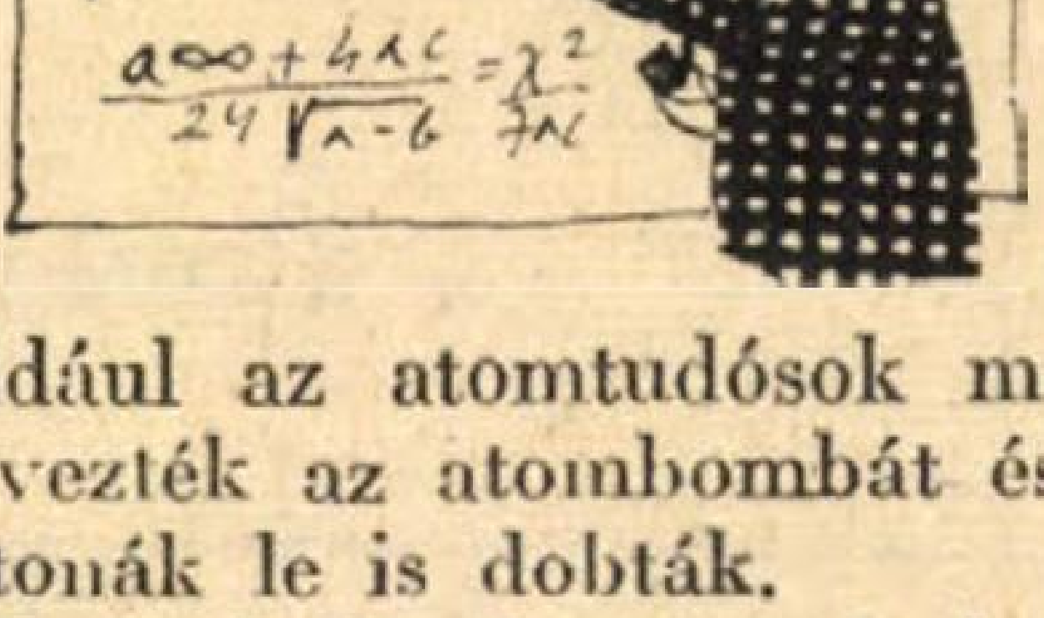

Nem hallgathatom el, hogy a műsornak voltak hiányosságai is. Szívesen néztünk volna például egy bűvészt, aki „csiribi-csiribá, csiribimmbammbumm!” kiáltással eltünteti az összes atom- és más fegyvereket. Nem baj, majd legközelebb.

Az összekötőszöveget Klió, az ismert fiatal történelemszakos szpíker mondta el, de megmondjuk őszintén, nem mindig lehetett érteni, és így az egyes számok közötti összefüggés, a mutatványok háttere néha homályban maradt.

Feleki László

49-es villamos. Vasárnap este tíz óra. A peronon állok és a „holnapi sportot" olvasom. Hozzámlép egy férfi s megszólít:

— Bocsásson meg, megnézhetném mit írnak a Vasas—Tatabánya mérkőzés játékvezetőjéről?

Nyomban felhorgad bennem a szurkolói szolidaritás. Nyilván úgy érzi szegény feje, hogy a bíró téves ítéletekkel sújtotta csapatát, s most véleményének megerősítését várja. Kinyitom a lapot a második oldalon s felolvasom a bírálatot:

„X. Y. határozottan, igen jól vezette a mérkőzést."

„Ejnye, de nagy csalódás érhette a sporttársat!" — sajnálkozom magamban.

Ő megköszöni, s bemegy a kocsi belsejébe. De még visszaszól:

— Végre egyszer megdicsértek!...

Az óbudai kisvendéglőben „Grafológia"-felirattal ellátott papirost találok az asztalomon. „Írjon két sort, s meglepő dolgokat fog olvasni írásbeli analízisemben jelleméről, jövőjéről" — áll rajta. Nem vagyok semmi jónak az elrontója, azonkívül kíváncsi természetűnek születtem, leírom hát a cetlire: „Megbecsülésemet fejezem ki a grafológia tudománya és művelői iránt." Éltes férfiú ragadja el a papírt asztalomról. Öt perc múlva nyolc forint ellenében meg is kapom az analízist. „Magas intelligenciája mellett igen képzett és fejlett kultúrájú egyéniség, aki kivételes képességekkel és tehetséggel rendelkezik. Fejlett formaérzék és éles megfigyelőképesség is jellemzik. Sokoldalú, igen értékes karakter, akinek változatos és tartalmas lesz jövője!"

Hiába, jótett helyébe jót várj!

Hatvan körüli férfi húsz év körüli lánnyal ül a presszóban. A férfi feltűnően modern. Borotva-frizurája fiúsan a homlokába söpörve, mélykék olasz inget, rövid zakót, szűkszárú, felhajtó nélküli nadrágot és vágott orrú cipőt visel. A mellettük ülő asztalnál fiatal fiúk beszélgetnek. Egyikük halk megjegyzést tesz, amely azért elég hangos ahhoz — jellemző a tizennyolc évesek kegyetlenségére —, hogy a szomszéd asztalnál is hallani lehessen:

— Nézzétek már azt az ősz jampecet!

A lány kuncog. Hatvanasunk idegesen simítja végig haját. Holnap befesteti feketére.

Torda István

A bika

Gerő Sándor rajza

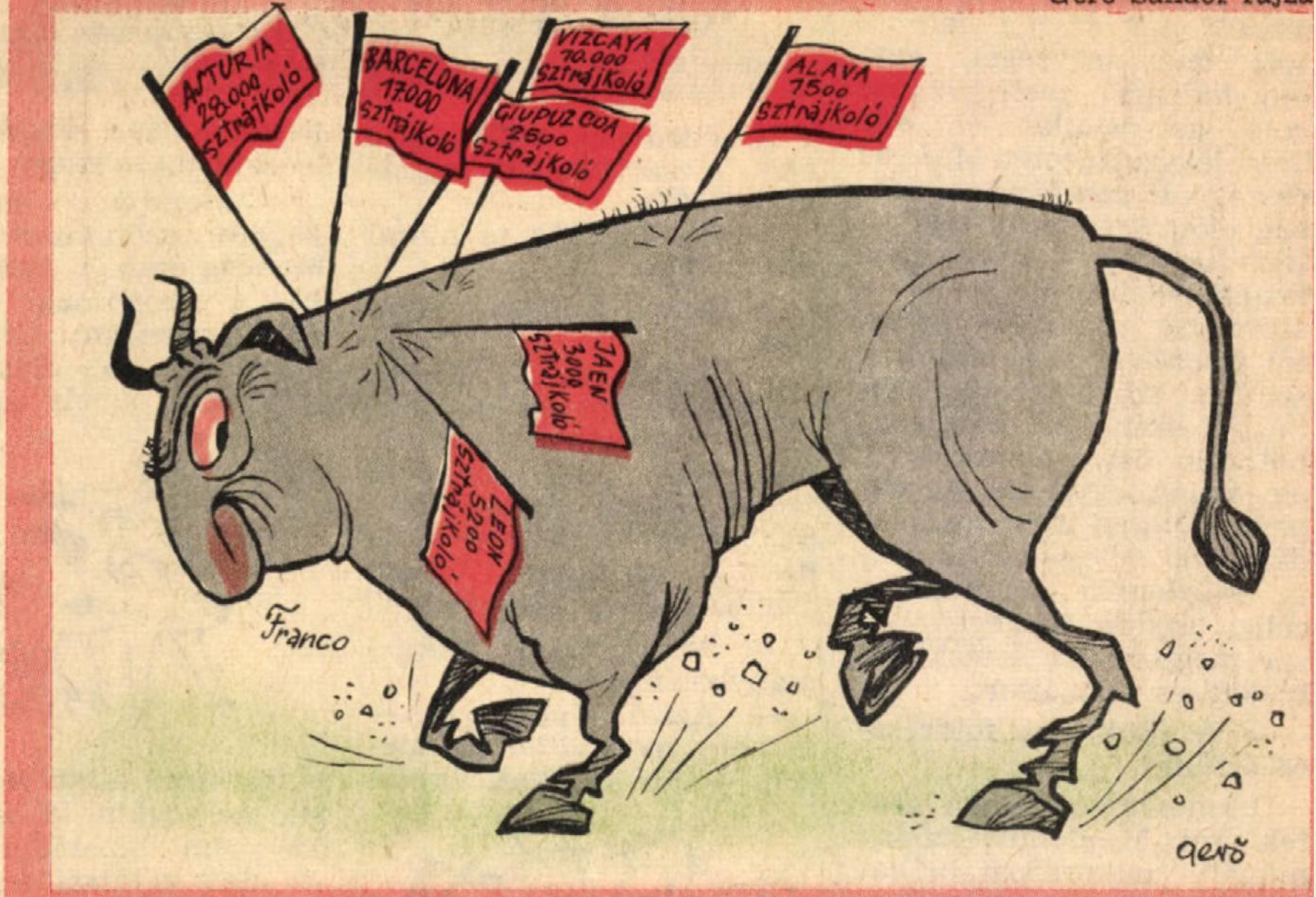
ASTURIA 28.000 sztrájkoló
BARCELONA 17000 sztrájkoló
VIZCAYA 70.000 sztrájkoló
GIUPUZCOA 2500 sztrájkoló
ALAVA 7500 sztrájkoló
JAEN 3000 sztrájkoló
LEON 5200 sztrájkoló
Franco
gerő

A Nemzeti Galéria kiállítást rendez a Vidám Parkban

Kaján Tibor rajza

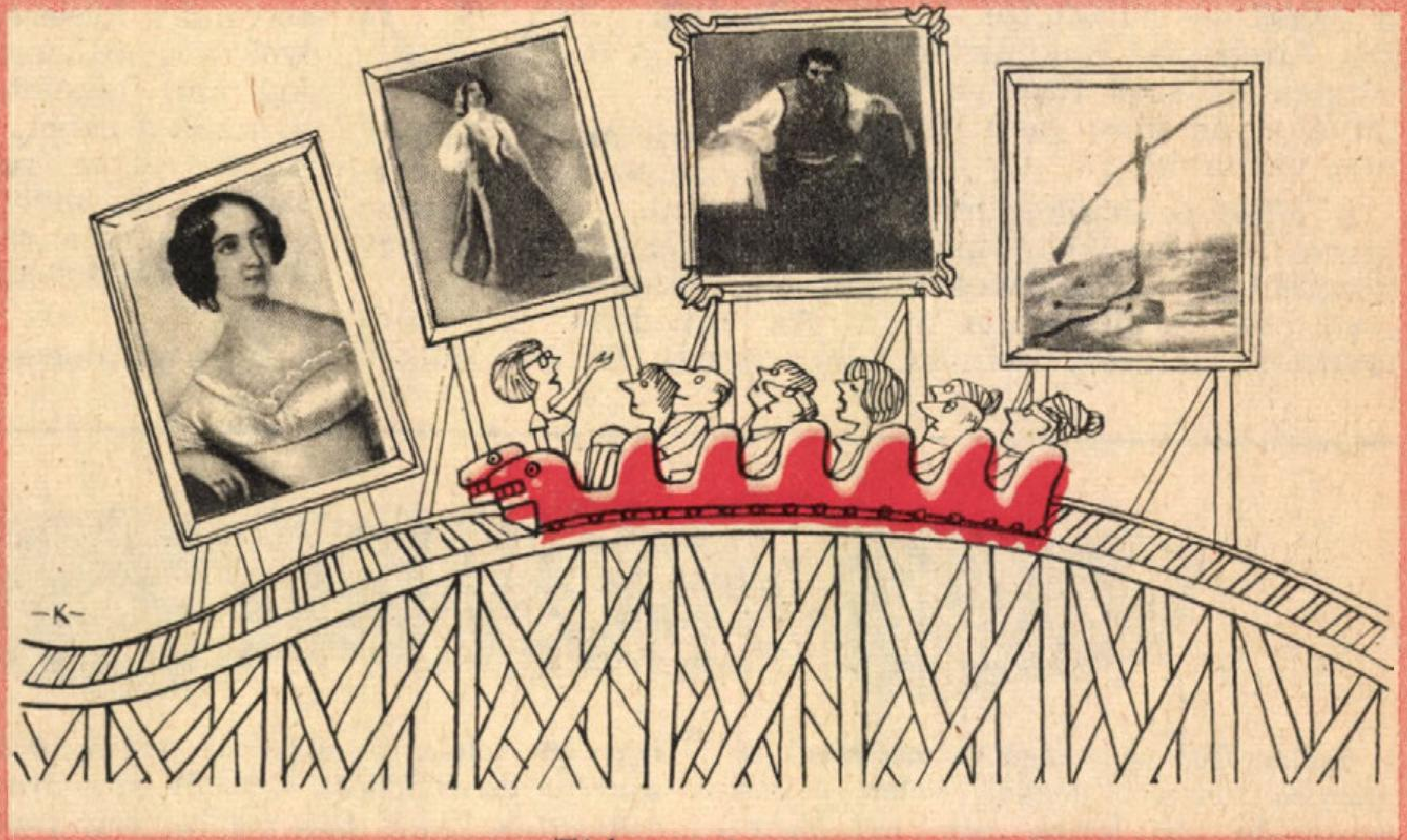

Tárlatvezetés.

Látogatók

Erdei Sándor rajza

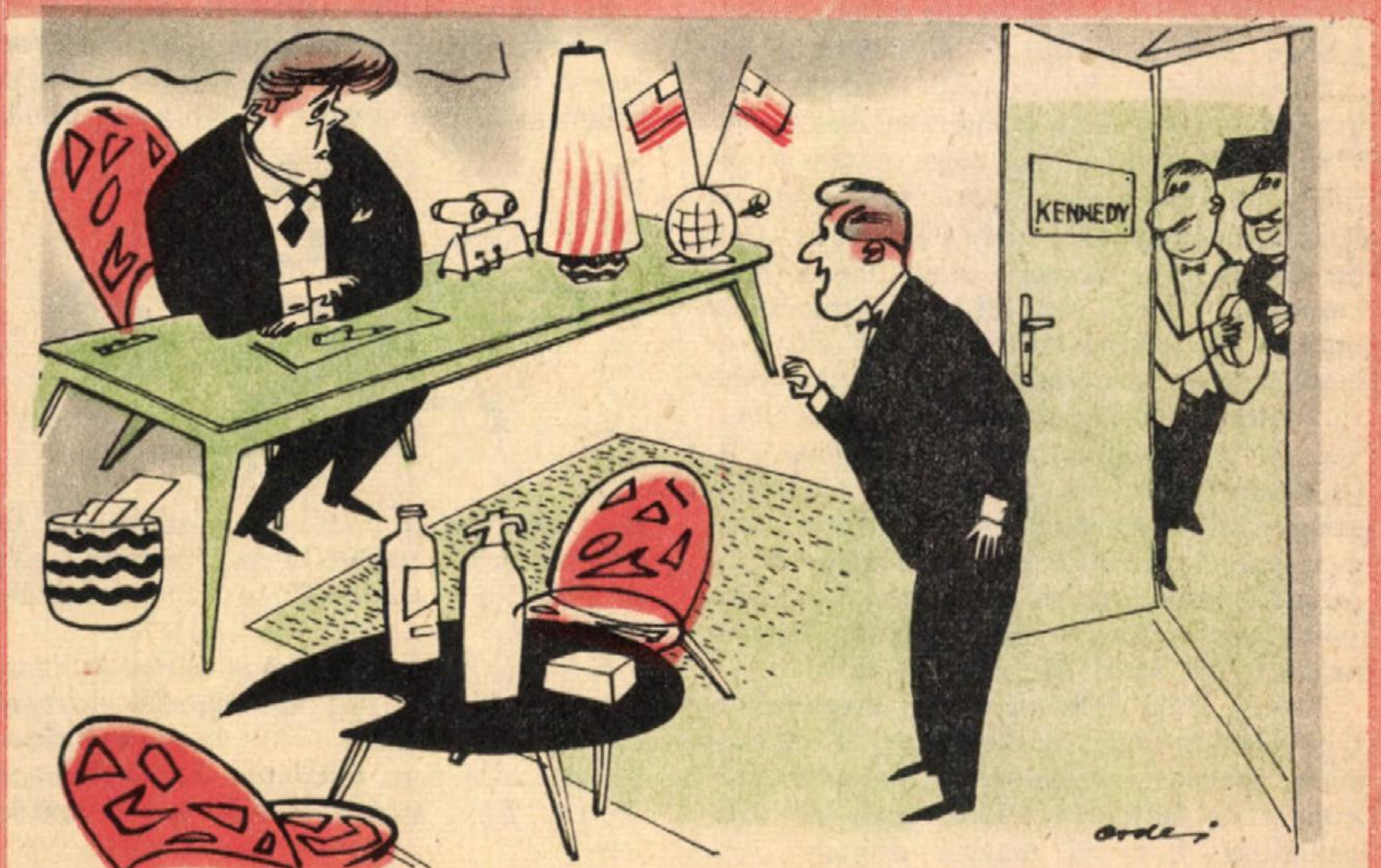

– Elnök úr, a puccs-számlát hozták!

A FELFEDEZŐK

Jeges Lázár elnök az expedíció tagjai között kiosztott egy tavaly felhígított munkaegységet, egy-egy hideggel, meleggel dacoló golyóstollat és egy üres jegyzetfüzetet. Majd az összegyűlt szövetkezeti tagság előtt kifejtette, hogy a közvélemény nyomására tsz-expedíció tárja fel a szomszéd titokzatos (szántó) földrészt, ahol állítólag szintén szövetkezetiek élnek, s akik két számjegyből álló összeget osztanak egy munkaegységre. Az expedíció tagjai irtózatos akadályokon át egy teljes óráig küzdötték magukat a célig, amikor is Jeges Lázár megtorpant, a térképre bökött és felkiáltott:

— A titokzatos földrészre értünk!

Dermesztő csendben néztek szét. Mindenütt szépen művelt cukorrépatáblákat láttak. Tiszta gazdasági épületeket! Fogatokat! Traktorokat!

— Senki ne veszítse el a fejét! — süvöltötte Jeges Lázár. — Nekünk irtózatos és szokatlan ez a látvány, de most nem otthon vagyunk!

A lélekjelenlétüket megőrizve zárt sorokban megközelítették a nem messze lévő motoros idegent. A titokzatos földrész elnöke volt. Barátságosan fogadta őket, s ezért rögtön faggatni kezdték:

— Maguk már tavasszal dolgoznak?

— Igen — hangzott a válasz.

— Sajátságos... Ebben eltérnek a mi szokásainktól — jegyezte meg hűvösen Jeges. Az expedíció tagjai pedig összenéztek: micsoda primitív nép élhet itt! A vasidegzetű Jeges azonban újra kérdezett:

— No... és a takarmánybázis?

— Azzal sincs baj — mondta nyugodtan az idegen. — Mi az állattenyésztés jövedelméből élünk. Csak tizenhatliteres tehenet tartunk, és hét hónap alatt neveljük fel az egy mázsás süldőket...

Az expedíció erre újra összenézett. Elég együgyű gazdálkodás! Jeges fölényesen mosolygott:

— Mondja... ember — kezdte szórakozottan. — Mondja csak... ismeri maga a tejapasztó gépet? Nem?! Tudtam. Látja, nekünk már van olyan vetőgépünk is, amely egy munkafolyamat alatt vet, gazosít, és rögtön ki is szánt! Mi nem bíbelődünk már az elgazosítással sem. Sőt! A terményt sem takarítjuk többé be. Vidékünk levegőjét tisztán tartjuk oly módon, hogy az összes traktorunkat kicseréltük bivalyokra... Modern gépeinkkel már tökéletesen kihegyezzük a zabot, s ha szükséges, akkor repülőgépről szórjuk le, mert a tűhegyes vetőmag szántás nélkül is belefúródik a földbe...

Erre az idegen elnök elájult. A kezéből kifordult jegyzetfüzetében döbbenetes szövegre találtak az expedíció tagjai: „Az idén 50 forintot ér nálunk egy munkaegység... köztes bab, burgonya, hagyma..."

— Jellemző a gazdálkodásuk ósdiságára — sóhajtotta sajnálkozva Jeges —, kénytelenek ilyen magas címletű összegekkel dolgozni. Mi mennyit is osztunk az idén egy munkaegységre?

— Egy negyed fillért..
— mondta valaki.

— Persze, persze — ismételte szórakozottan Jeges. — Ezt már az elektronikus számológépeinkkel sikerült kiszámítani. De mi az ebben a jegyzetben, hogy: „köztes bab, burgonya, hagyma" — töprengett. — Hol találkoztunk mi e szavakkal?

— Talán ősi varázsigék?

A közbeszólásra Jeges legyintett:

— Ez valami primitív növényféleség lehet. Mintha ezeket mi is termesztettük volna valamikor...

Mindenesetre feljegyezte. Aztán benyomultak a titokzatos gazdaság közepébe és ott felfedezésük örök dicsőségére egy márványtáblába vésték múlt évi mérleghiányuk adatait, majd hazatértek.

Griff Sándor

KUZMICS ÉS AZ ÚJ MAGYAR DRÁMA

Zoltán Béla, a kitűnő és tehetséges regényíró sohasem gondolt volna drámaírásra, ha nem hívják meg egy ankétra, amelyet „Miért nem adnak elő színházaink elegendő új magyar drámát?" – címmel rendeztek.

Többek között felszólalt Kuzmics is, a Tompa Mihály színház igazgatója. Törődött férfiú volt, alig tudott felemelkedni, többen is támogatták: – A bánat, a keserv emésztette föl erőmet – szólt halk hangon. – Aki most rámpillant, tán el sem hiszi, hogy nemrég még részt vettem a kerületi gátfutó és lepényevő versenyen. A lelki kór tett tönkre, hogy nem mutathatok be mai magyar drámát. Miért láttak színházamban múlt századbeli portalanított osztrák vígjátékot? Miért vettem elő dramatizált ógót liturgikus éneket eredeti porral? Mert nem kapok mai magyar színművet. Végszükségben most Anonymus feljegyzéseit látom el narrátorral és forgószínpaddal, hogy mégis valami eredeti magyar művel kedveskedhessek nézőimnek. – Megtört tekintetét végigjártatta a meghívott írók során. – Könyörgöm! Írjanak nekem! Új! Mai! Magyar! Drámát!

Zoltán Béla lelke velejéig megrendült. Úgy érezte, segítenie kell ezen a tönkrement, szegény, szerencsétlen emberen. Hazament és félretéve minden más munkát, nekilátott, hogy új magyar drámát írjon. Ezalatt természetesen nem keresett semmit, így felélte a cikkeiből, regényeiből szerzett tiszteletdíjat. Családja már nyomorgott, de Zoltán Béla rendületlenül csak írta a drámát. Éhező felesége könyörgött, hogy igyon inkább pálinkát, lóversenyezzen, totózzon, lottózzon, gombfocizzon, még mindig jobban jár a család. De Zoltán Béla csak írt.

Hat hónap múlva elkészült. Joggal érezte, hogy remeket alkotott. Drámájában benne volt az új magyar életnek kishíján valamennyi problémája, művészien, tömören, izgalmasan. Az elcsigázottságtól és lelkesedéstől reszkető kézzel becsomagolta és elküldte Kuzmicsnak, a Tompa Mihály színházba.

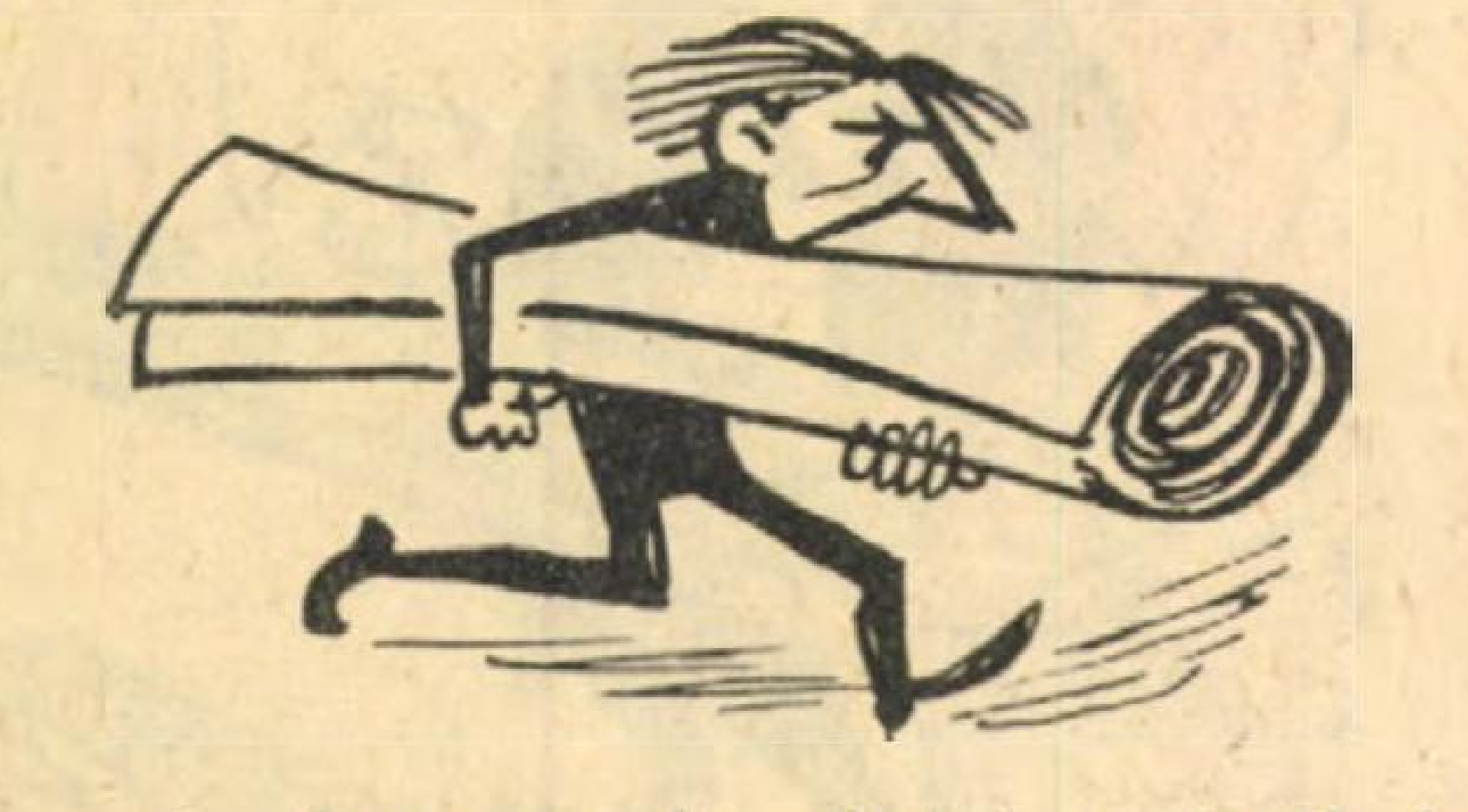

Két hét múlva telefonon hívta az igazgatót. Szívélyes, de mértéktartó hangon válaszolt kérdésére: – Á, igen, a dráma. Sajnos, még nem olvastam. Kis haladékot kérek. Egy hónap múlva, ha érdeklődne...

Zoltán egy hónap múlva érdeklődött. Ez alkalommal a titkárnővel beszélt. – Sajnos, az igazgató úr még nem jutott hozzá, hogy elolvassa. Hisz biztosan tudja, most készülünk az óspanyol dramatizált és cizellált balladasorozat bemutatására. Ha jövő ilyenkor, kiskedden érdeklődne.

Zoltán jövő ilyenkor, kiskedden érdeklődött. Ez alkalommal már csupán a portással beszélhetett, aki közölte vele, hogy sajnos, az igazgató még mindig nem jutott hozzá, hogy a drámát elolvassa. De ha néhány esztendő múlva, mondjuk kedd reggel 6 és 7 között feltárcsázná őket, már biztosan tudnának valamit mondani. De ne őt, hanem Lestyák nénit, a takarítónőt keresse.

Zoltán Bélát nemsokára újra meghívták egy ankétra, amelyet „Miért nem adnak elő színházaink elegendő új magyar drámát?" címmel rendeztek.

Az ankéton felszólalt Kuzmics is, a Tompa Mihály színház igazgatója. Halk, a szenvedéstől elgyötört hangon beszélt: – Mért kényszerültem rá, hogy barokk hindosztán mithológiai játékot mutassak be? Mert nem kapok mai magyar darabot. Már ott tartok, hogy a Halotti beszédet portalaníttatom. – Az írók felé fordult: Könyörgöm! Írjanak! Új! Magyar! Darabot!

Nem tudták megakadályozni, hogy a prózaírók sora előtt térdre ne ereszkedjék.

Kertész Magda

CSALÓDÁS

Ülök a fodrászüzletben. Soromra várok. Szemüveg nincs nálam, újságot nem olvashatok, hát csak nézelődöm. Előttem egy fiatalember feje körül bűvészkedik a mester. Ejnye, de érdekes, ilyesmit eddig még nem láttam. Fürge fésűjével rövid ívekbe formálja a delikvens hajtincseit, majd valami szárítókészülék kipufogó csövét közelítve az ekképpen idomított hajszálakhoz, tartósítja barika-göndörségüket. Az ihletett művész végtelen türelmével tekeri, görbíti, kerekíti és konszolidálja csigákká a fürtöket s az eredmény nem marad el. A szóban forgó, nemrég még puritán-sima kókusz, e pillanatban már a Dunántúl lankás-dombos tájaira emlékeztet.

A kidekorált legény eközben boldogan gusztálja a tükörből üstöke formaváltozását. Ha nő lenne, nem szólnék egy szót sem. Így sem szólok, csak befelé keseredek. Hová jutottunk, mivé fajult ez a mai ifjúság?! Nem elég, hogy némelyik a nővére blúzában billeg az utcán, színes sálakat hord és mütyürkés láncot visel? Most még a hajukat is bodoríttatják! Már csak a tűsarkú bakancs hiányzik... Óh, korcs nemzedék, rút szibarita váz...

A szebb jövőbe vetett aggodalommal csóválom meg fejem. Csóválás közben tekintetem összeakad szomszédoméval. Jó negyvenes, tagbaszakadt, bikanyakú férfi. Kék kezeslábasban van, szerelőnek nézem. Széles, energikus állával a fodrászszékben negédeskedő ifjú felé int, csippent a szemével s oly jóízűt mosolyog, hogy fülei majd bepottyantak a szájába.

Mély benső öröm tölt el. Együttérző lélekre találtam. Hang nélkül is megértjük egymást. Bezzeg nem ilyenek voltunk mi annakidején. Nem figarónál kerestük a kellékeket, ha imponálni akartunk egy lánynak. Nem ez volt nálunk a legény virtus!

Ismeretlen barátom most felemelkedik s döngő léptekkel egy megüresedett szék felé tart. Leül. Kezefejét végighúzza erős, másnapos szakállán s foghegyről veti a szót a nyakába kendőt gyömöszölő, sürgő-forgó borbélysegédnek: „Sima borotválás lesz –, aztán egy olyan izé, amit a kollégája csinált ennek a fiatalembernek itt mellettem”.

K. A.

ROMÁN HUMOR

Utcai telefonfülke előtt

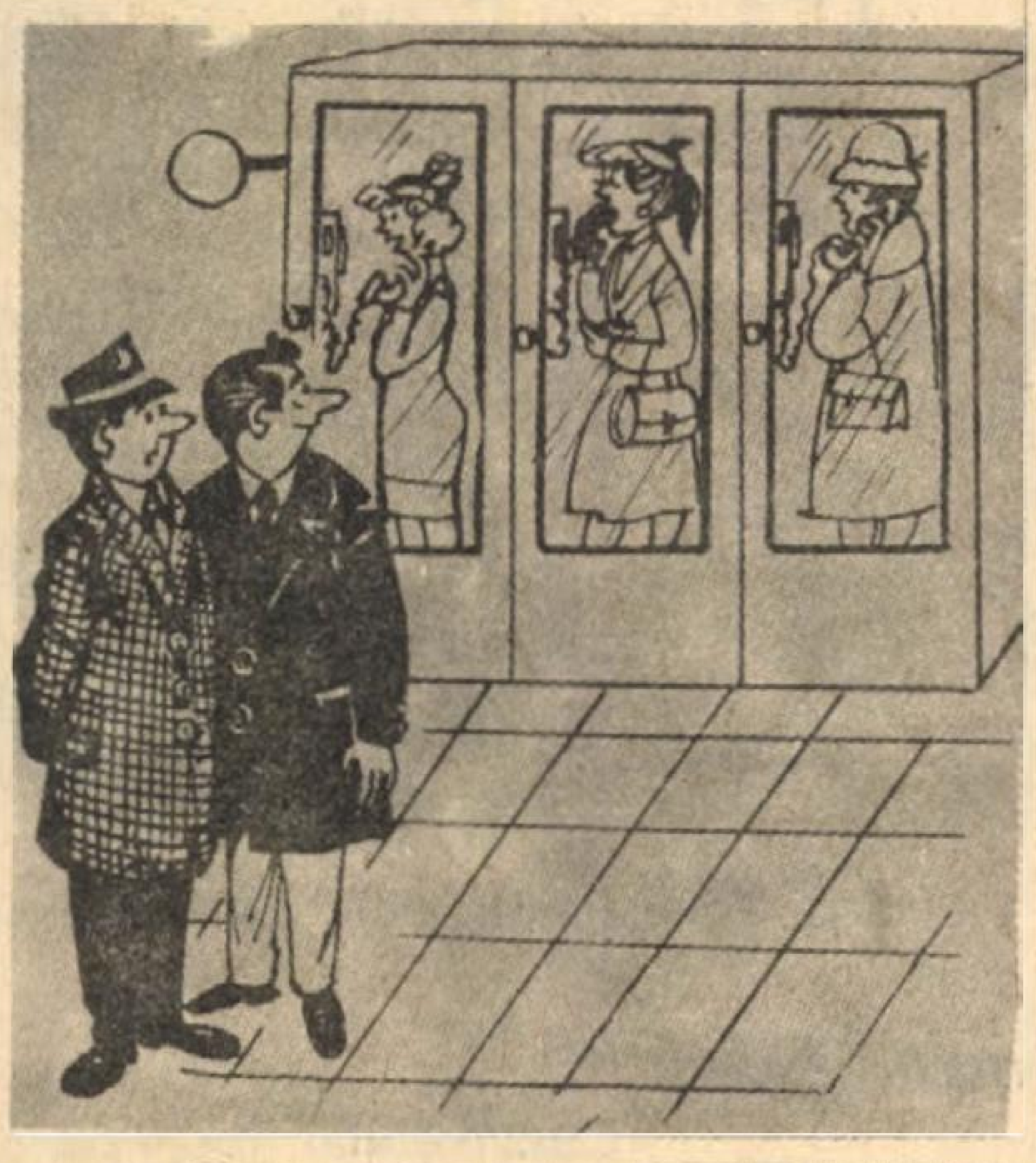

– Tudod, azt szeretem a nőkben, hogy megkímélik az embert a beszéd fáradságától.

Költészet és valóság

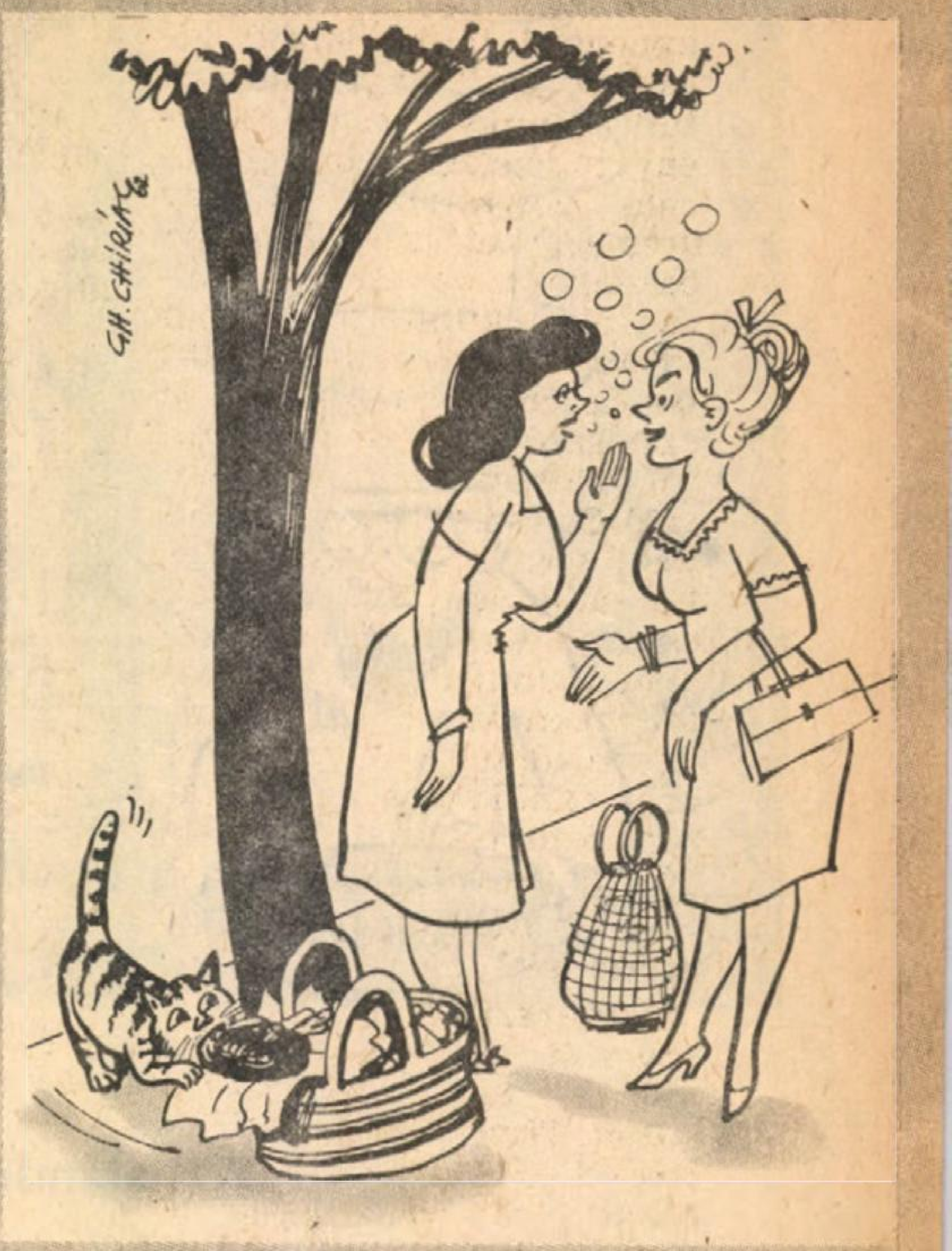

– Kérlek szépen, gyönyörű rostélyosnak való húst kaptam, de nem adom oda a vendégeknek, azt mondom, hogy elvitte a cica....

Növényvédelem

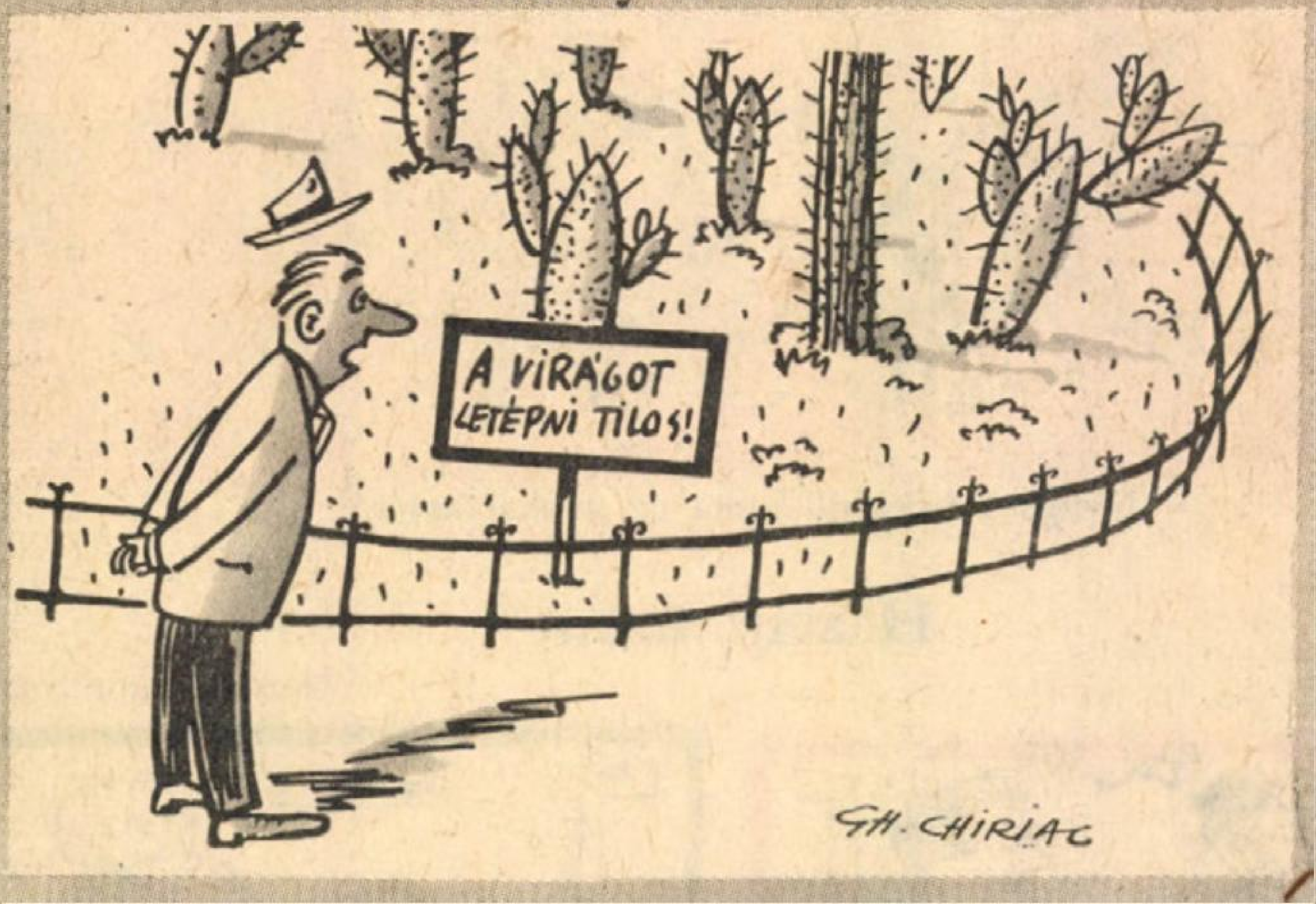

Gh. Chiriac rajzai a bukaresti Ursicából

Költő a hintán

Balázs-Piri Balázs rajza

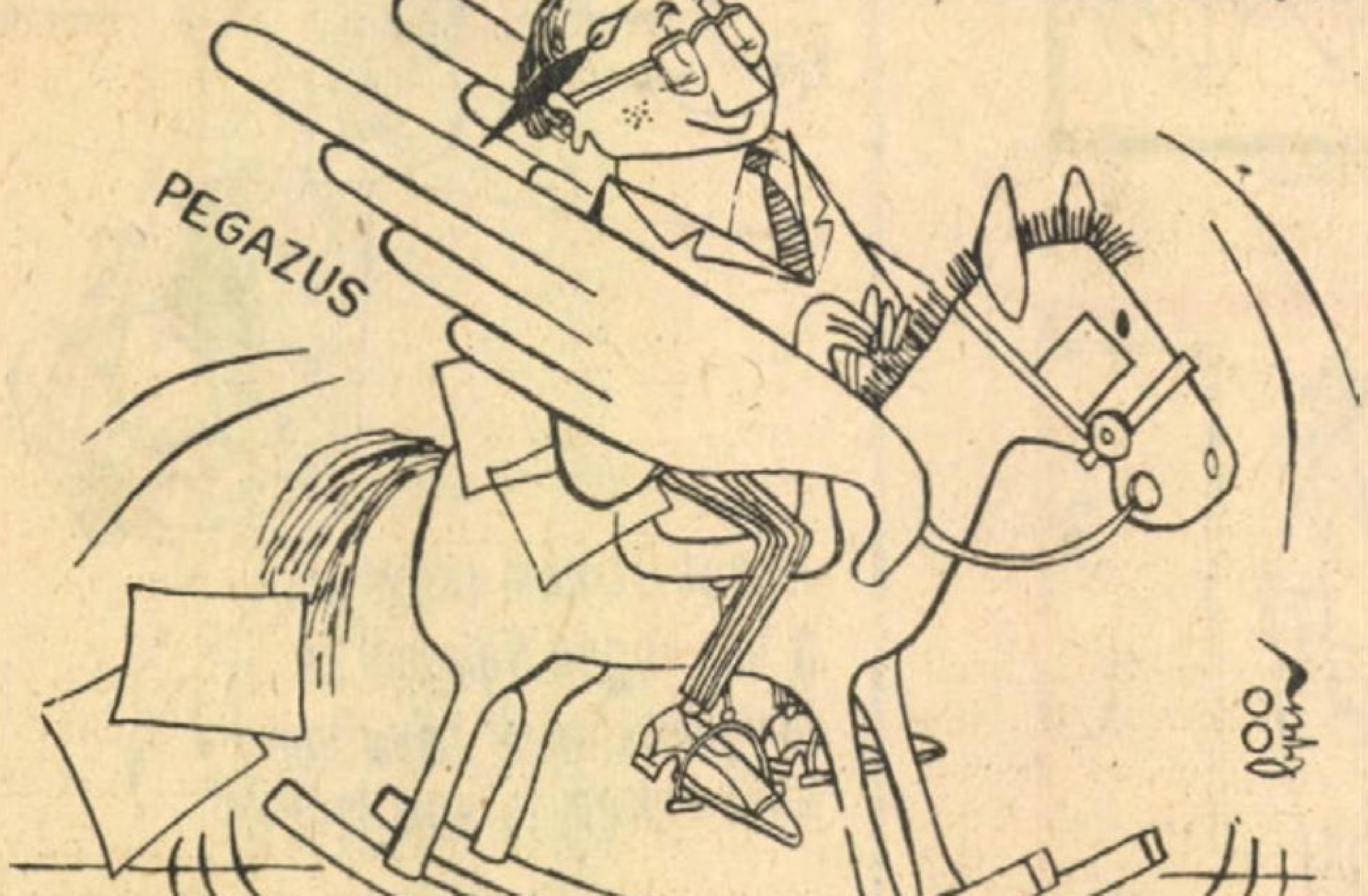

Udvarias látogatók

Várnai György rajza

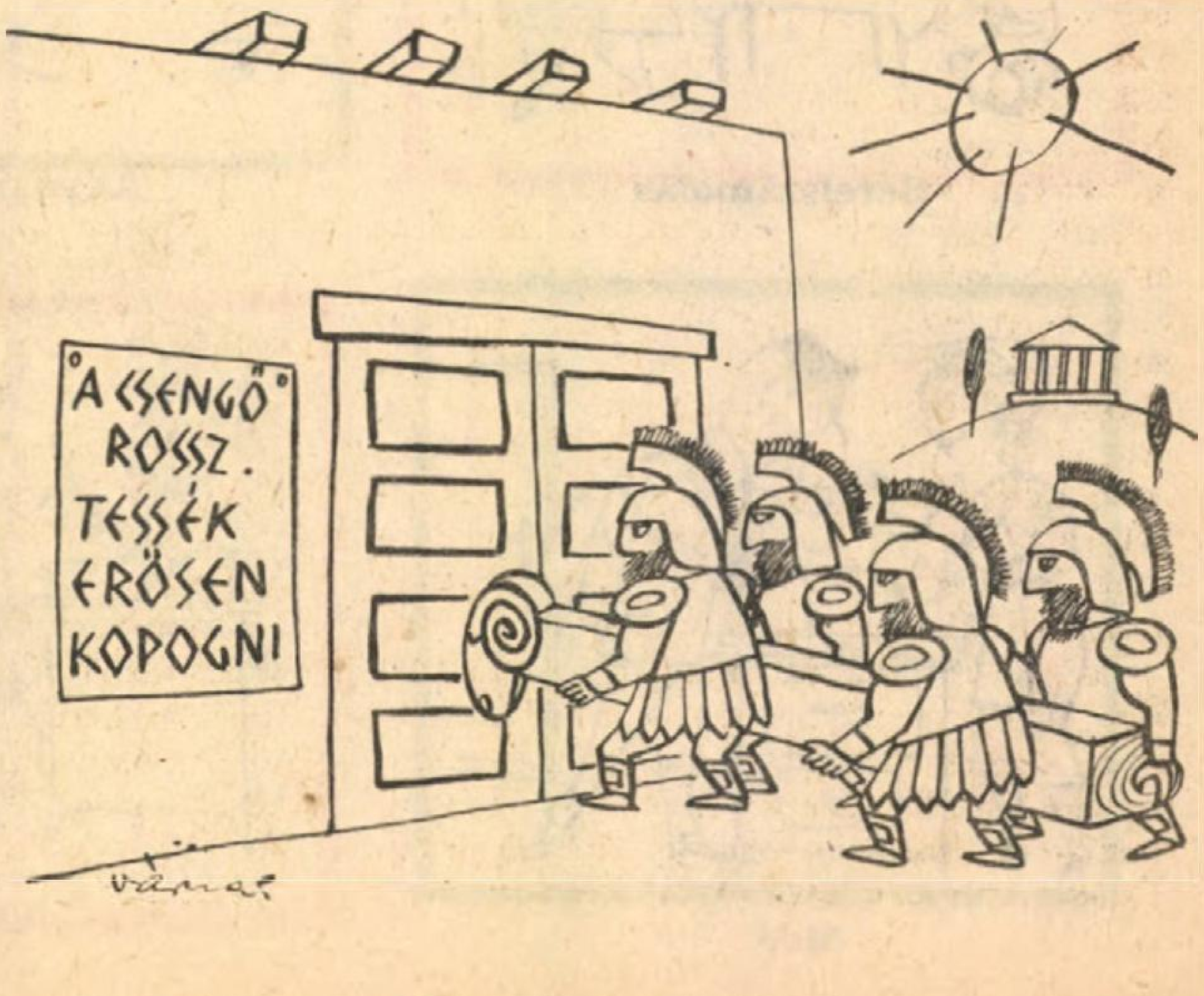
„A CSENGŐ ROSSZ. TESSÉK ERŐSEN KOPOGNI”
Várnai

Boszorkánykonyha

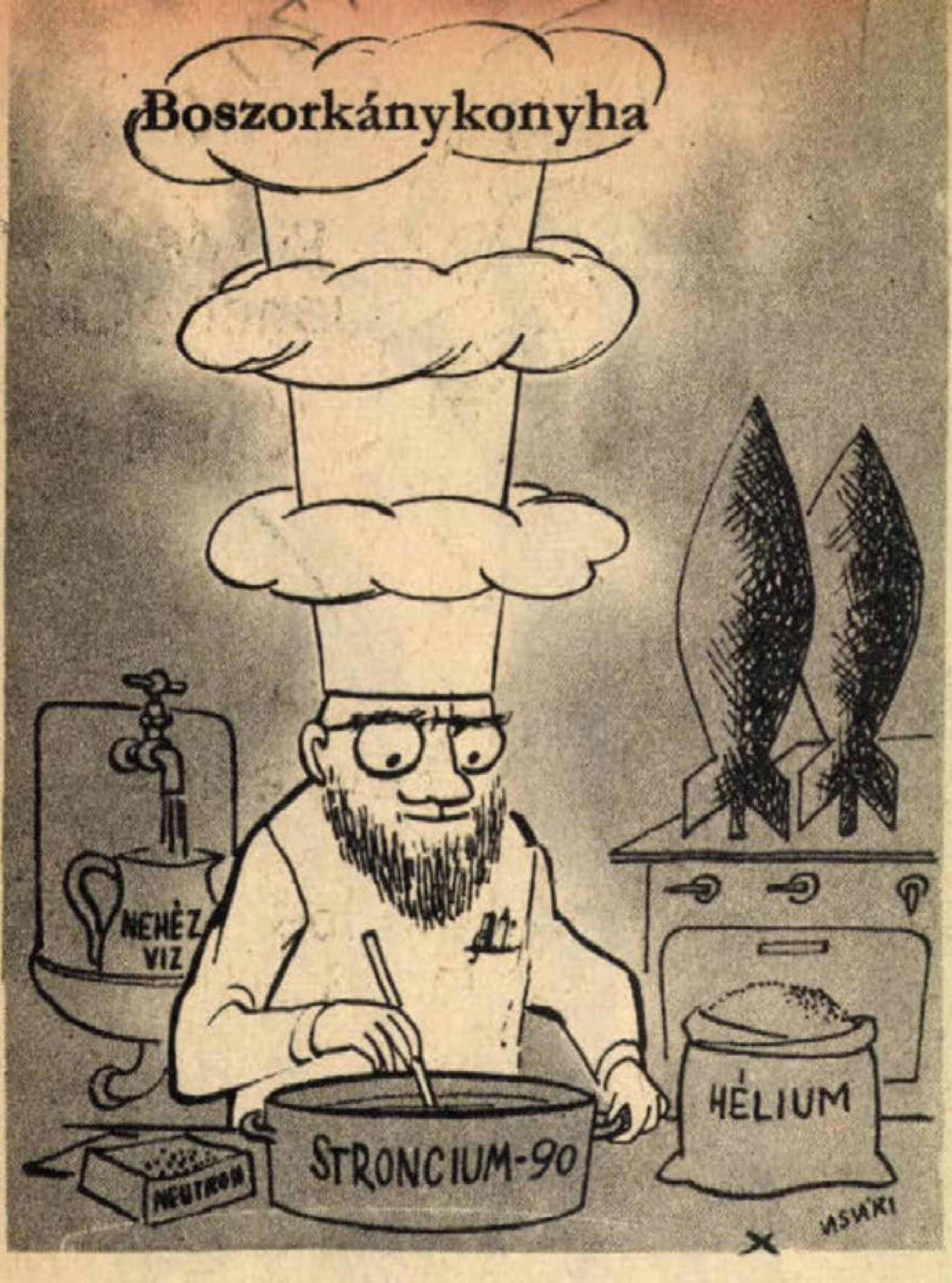
NEHÉZ VÍZ
HÉLIUM
NEUTRON
STRONCIUM-90
VASVÁRI

A laoszi helyzet

Erdei Sándor rajza

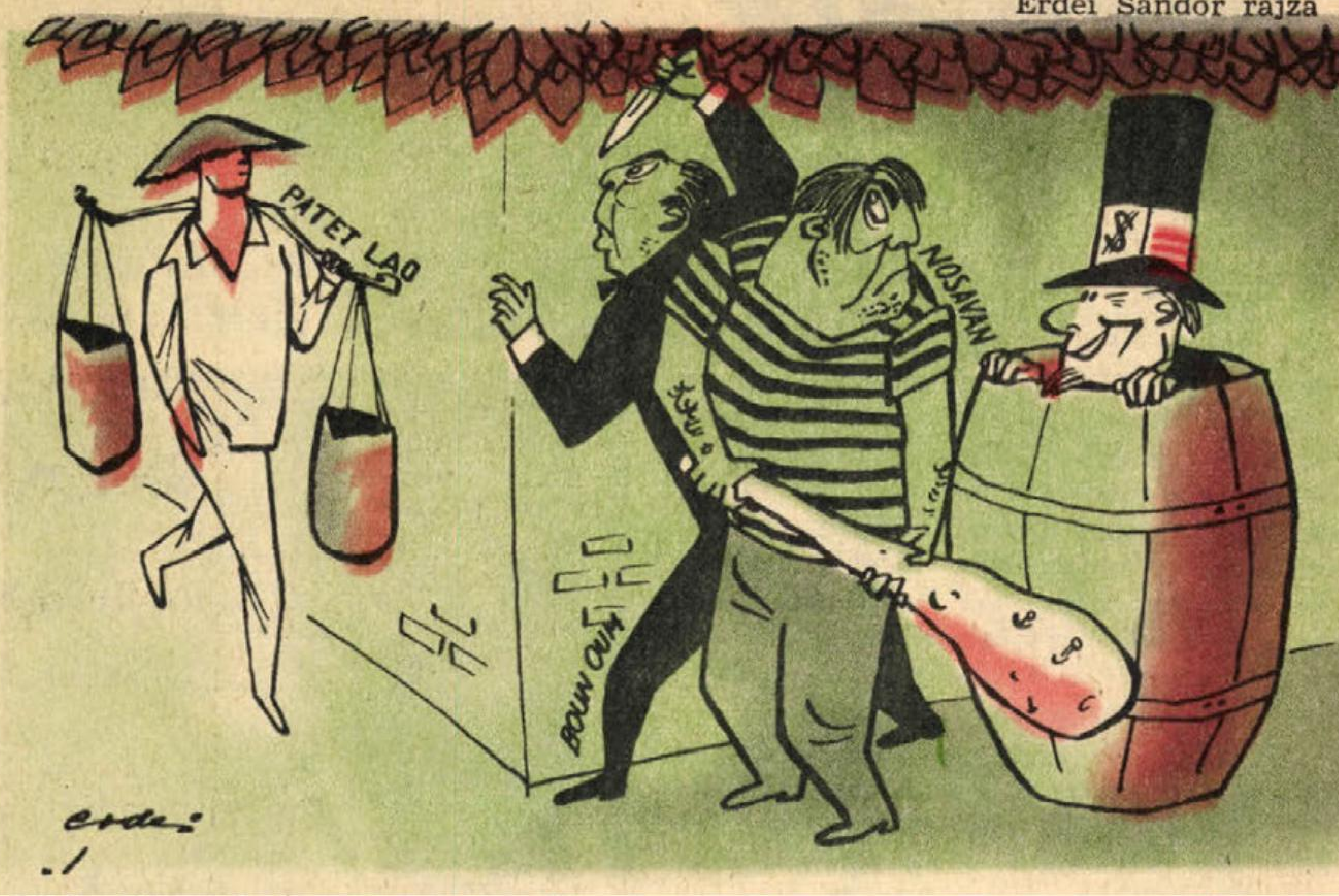
PATET LAO
BOUN OUM
NOSAVAN
erdei

USA: Támadjátok meg, aztán kiáltsatok segítségért és én már itt is vagyok!

Az ajándékautók őse

Szűr-Szabó József rajza

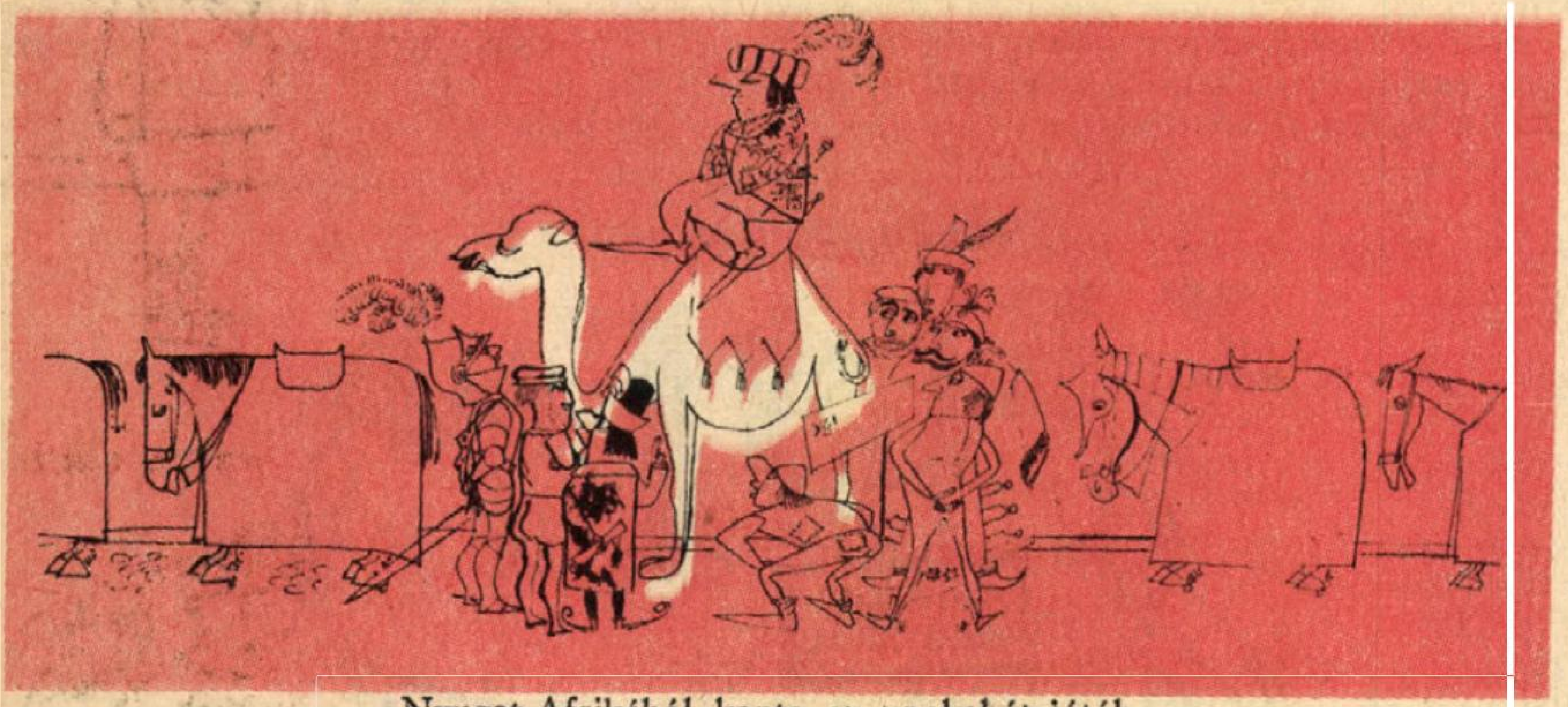

– Nyugat-Afrikából kapta az unokabátyjától.

Nem közölhető kéziratot küldtek:

T. Aladár, Pápa, – P. László, Bpest, XIII., – D. Gyula, Pécs, — K. Mihály, Cegléd, – T. Sándor, Bpest, XI., – G. Sándor, Bpest, XI., – dr. T. A. Nyíregyháza, – M. György, Harkányfürdő, – U. Jenő, Sashalom, – Sz. Gábor, Balatonarács, – M. L. Sándor, Tápiószele, – M. János, Bpest, XIII., — F. László, Petrzalka, CSR., – D. Adolf, Bpest, VII., – B. Béla, Bpest, XIV., – B. Antal, Nagyhalász, – B. László, Bpest, XX., – R. Mária, Bpest, I., – N. László, Miskolc.

Háztáji üzem

Gerő Sándor rajza

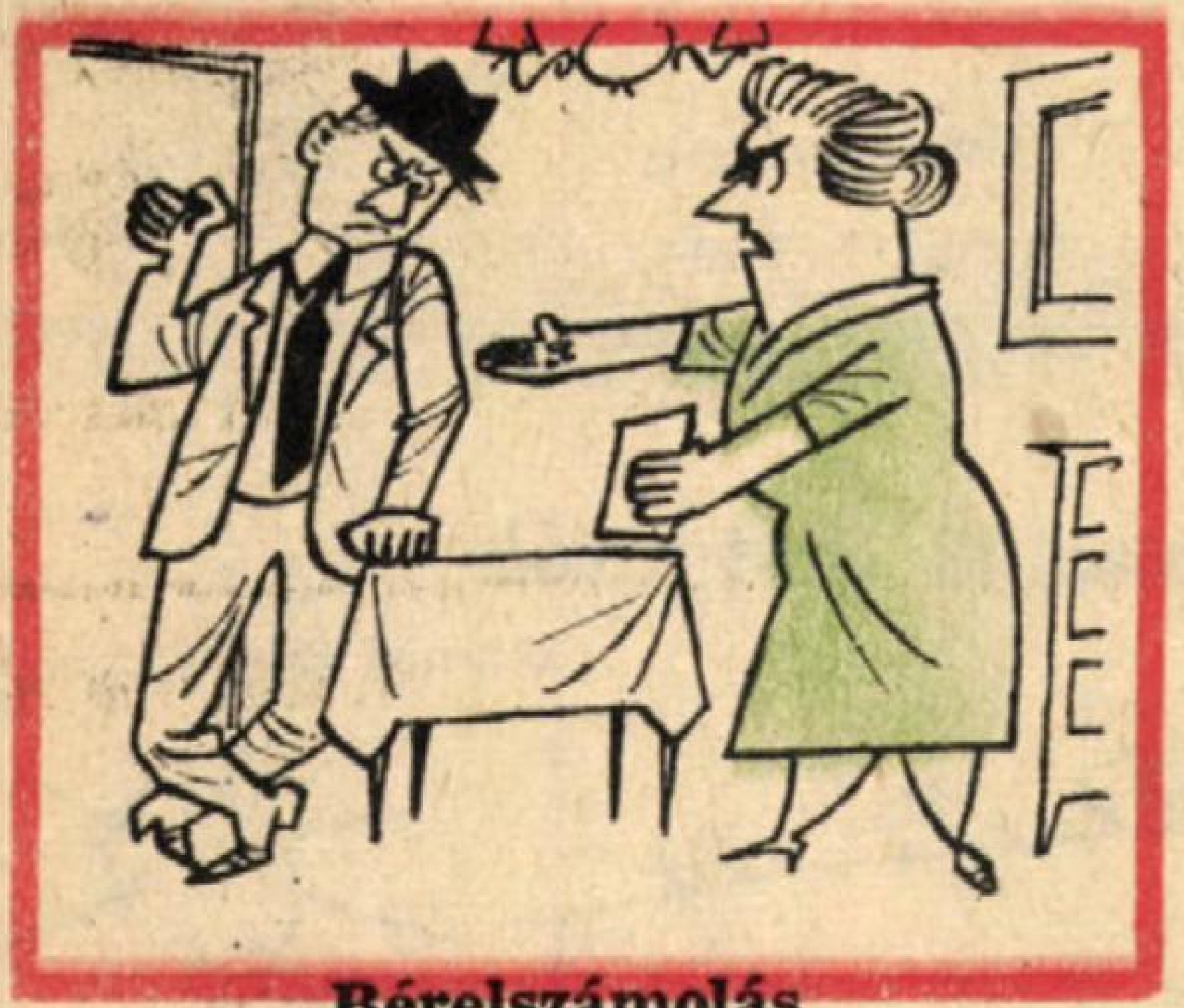

Bérelszámolás

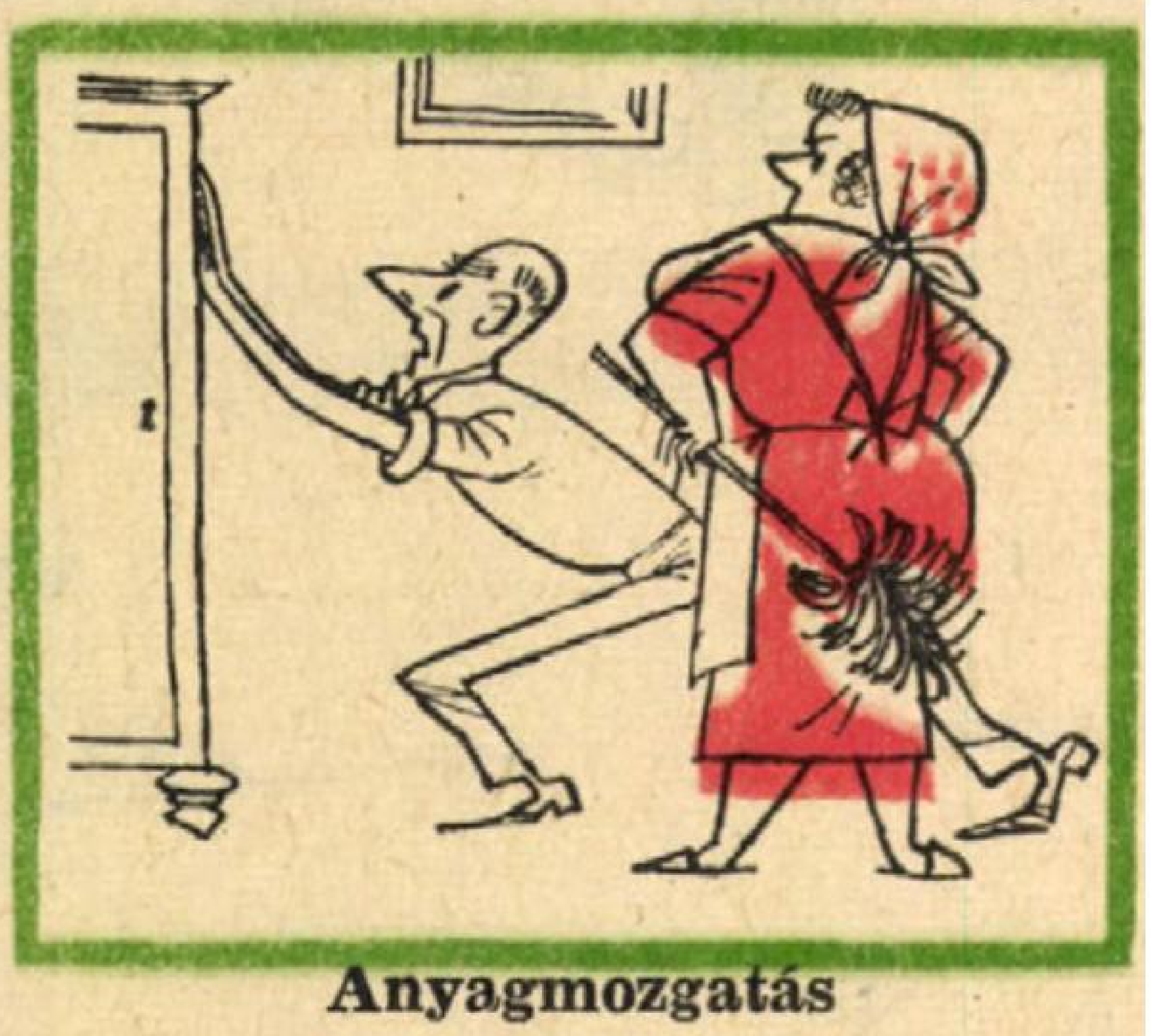

Anyagmozgatás

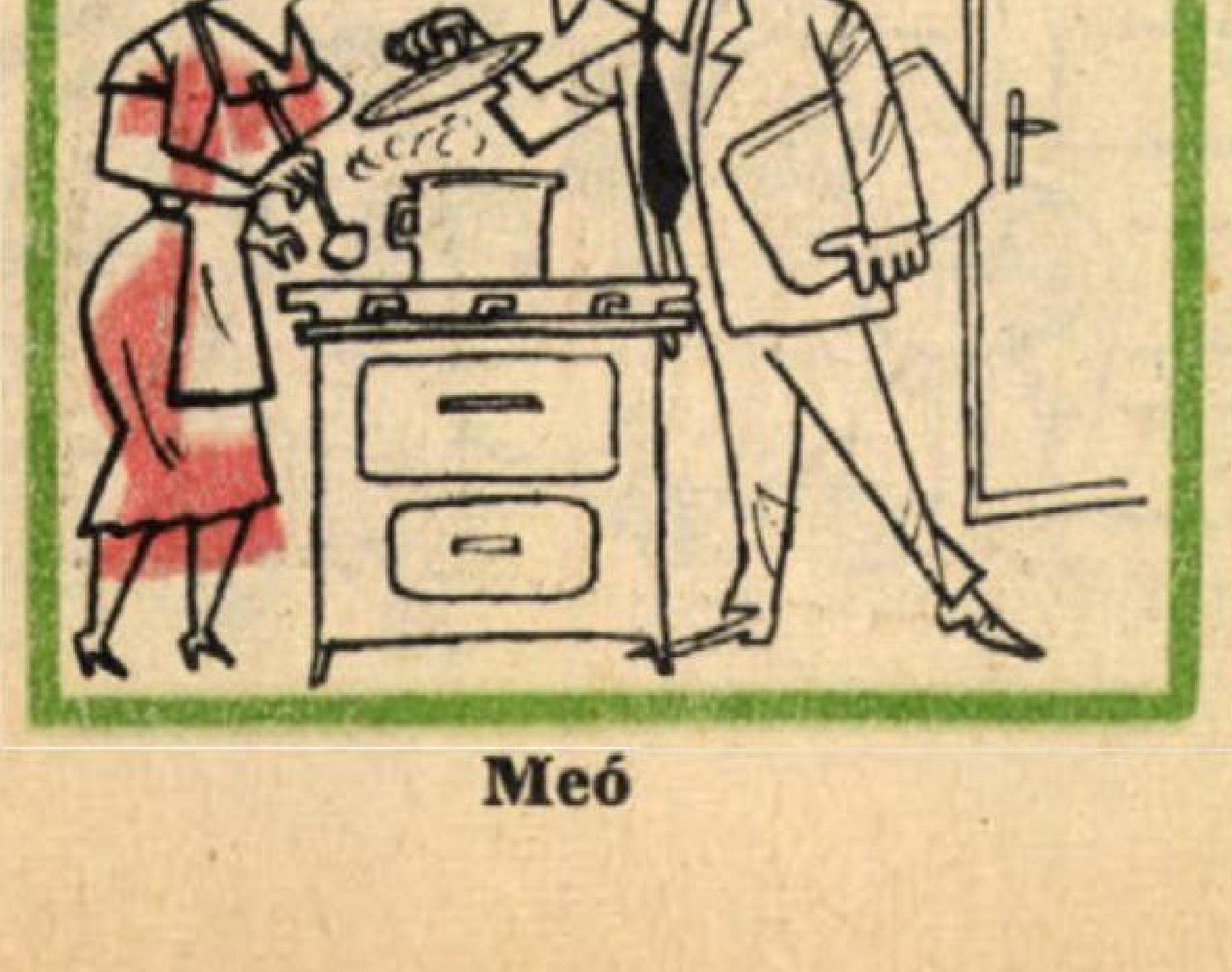

Meó

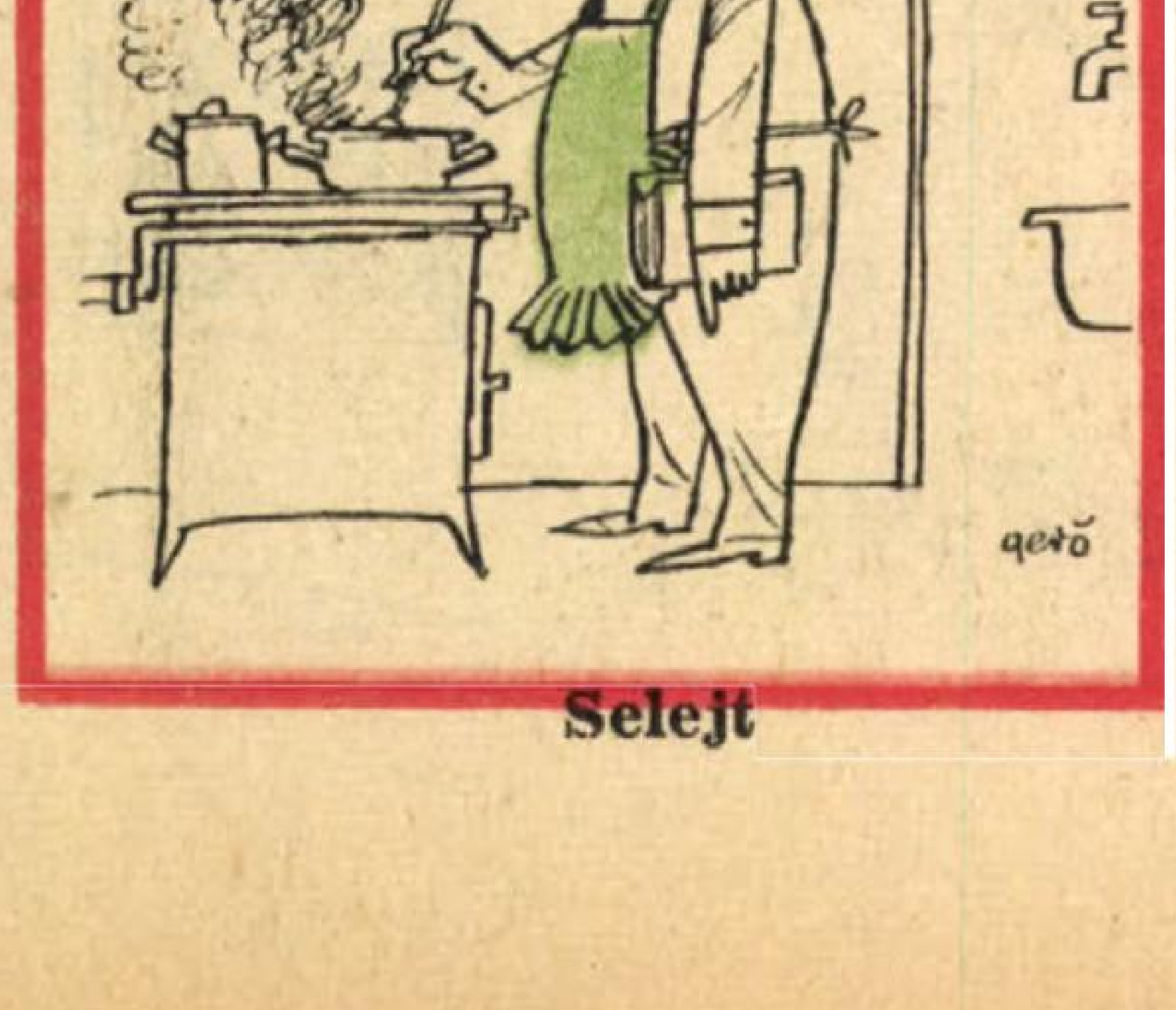

Selejt

E heti hirdetésünk

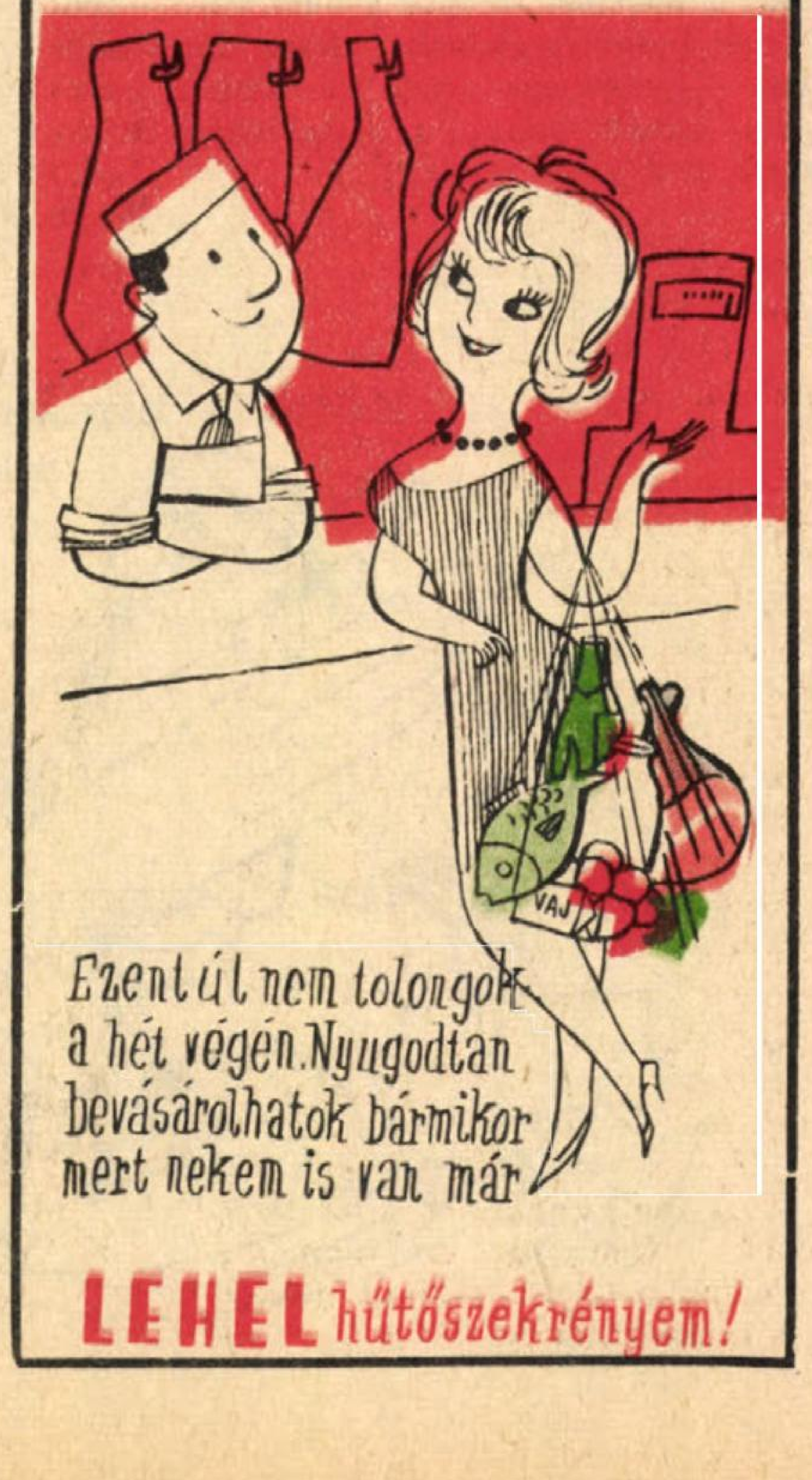

Ezentúl nem tolongok a hét végén. Nyugodtan bevásárolhatok bármikor mert nekem is van már

LEHEL hűtőszekrényem!

TŰZJELZŐ telefon

A napokban berobban hivatali szobámba a városi öntözőkocsi gépkocsivezetője és megkérdezi:

— Van maguknál telefon?

— Van! — válaszolom, és nyújtom már feléje a kagylót, mert azt hiszem, hogy sürgős telefonálnivalója van.

De nem kell neki a készülék. Kirohan, és az ajtóból visszaszól:

— Akkor kitesszük a táblát!

Nem értettem az egészet, de nem volt időm töprengeni, mert — mint mindig — éppen jelentést készítettem felettes szerveimnek.

Munkaidő után kiléptem hivatalunk kapuján. Megállok és visszapillantok, mert Pirikét várom. És ekkor! Ekkor megpillantom a TÁBLÁT. Szép, csillogó zománctáblát. Fehér alapon — fekete betűkkel: TŰZJELZŐ TELEFON. Büszkén betűzgetem a piros keretben levő feliratot.

Elfelejtem Pirikét, a randevút, s bódultan elindulok. Alig tudom magamban tartani a boldogságot! Irigykedve néznek rám az emberek, hogy én is ahhoz a szerencsés hivatalhoz tartozom, amelynek van TŰZJELZŐ TELEFONJA. Biztosan össze is súgnak mögöttem, s újjal mutogatnak rám — határozottan érzem —, ezért nem merek visszapillantani.

De mi ez? Nem! Semmi kétség, nem tévedek: TŰZJELZŐ TELEFON. Ragyogó zománctábla, fehér alapon fekete betűkkel, piros keretben. A méret is pontosan ugyanaz! Legalább egy kicsit kisebb lenne! Mivel érdemelte ki a TÁBLÁT a Magtermeltető Vállalat?! És méghozzá ugyanakkora táblát, mint mi. Disznóság!

Sértődötten továbbállok, s befordulok egy csendes mellékutcába. Az első kapuról ordít a tábla: TŰZJELZŐ TELEFON. Vérszemet kapok. Rávetem magam a nyomra, és nem tágítok!

Késő este ziláltan és csapzottan vetődtem haza. Végigziháltam — egyre hevesebben — az egész várost. A következőket derítettem fel:

Rajtunk kívül van TŰZJELZŐ TELEFONJA a Magtermeltetőnek, a Sörgyárnak, a Kispipának ... de minek soroljam tovább! Minden utcában — még a rövidebb utcákban is — több van belőle. Sőt! Nemcsak közületeknek, hanem egyes maszekoknak is van. Például teljes bizonyossággal megállapítottam, hogy a Globucsáknak is van! És ki tudja még hánynak! (Persze, én mint köztiszteletben álló köztisztviselő, ebből is kimaradtam. Mert mellőznek, itt is mellőznek! Nem bíznak bennem. Persze, a Globucsákban, abban a maszekban igen ...)

Most megtörten és bánatosan gubbasztok tört babéraimon, és megpróbálom összegezni gondolataimat:

Először: Miután nem a mi vállalatunk nyerte el egyedül a TÁBLÁT, majdnem mindenki megkapta. (Köztük sok érdemtelen is!) Annyian, hogy lelki nyugalommal megállapíthatom: a mi kis városunk — többek között — most már a TŰZJELZŐ TELEFONOK városa lett. Mivel távlatokban gondolkodom, azt hiszem — hasonló gyors ütemet feltételezve többi városainkban és falvainkban is — országunk is eléri rövidesen azt a fejlettségi szintet, hogy a TŰZJELZŐ TELEFONOK országának nevezhetjük!

Másodszor: Mit csinálok akkor, ha véletlenül azt veszem észre valamelyik este, hogy tűz van a szomszédságomban? Vagy pláne, esetleg arra ébredek fel, hogy fejem felett ég a tető! Mit csinálok akkor? Az én kis maszek telefonom ugyanis nem tűzjelző telefon! Látom elkerülhetetlen sorsomat: kapom magamra a klepetusomat és rohanok a 20-ba, mert a mi utcánkban ott van a legközelebbi TŰZJELZŐ TELEFON!

Harmadszor: Ki volt az, aki ezt a korszakalkotó és jelentős újítást — fáradságot és munkát nem kímélve — kidolgozta, és megajándékozta falvainkat és városainkat a TŰZJELZŐ TELEFONNAL?!

Ki ad választ gyötrő kérdéseimre?! Pirike? Hát persze! (Majdnem elfeledkeztem róla.) Majd ő, majd ő holnap választ ad ... De addig alszom egyet!

Elalszom, és álmomban simogatom a telefonomat. Azt a kis maszekot. Ott lóg mögötte a tábla: TŰZJELZŐ TELEFON. Akkora a tábla, hogy befödi szobám egész falát ...

Kende Ferenc

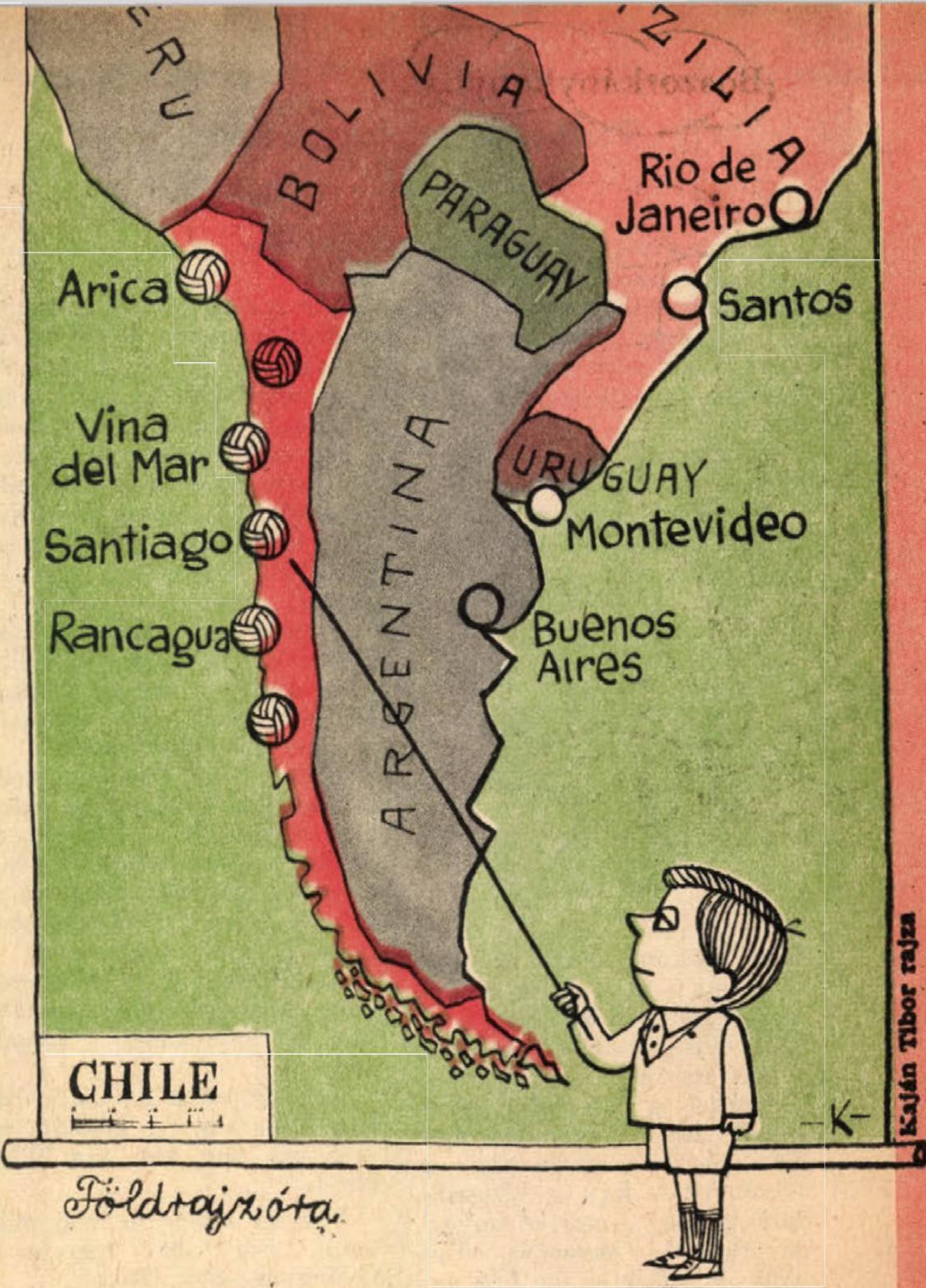

Földrajzóra

Kaján Tibor rajza

Régi film a TV-ben

Toncz Tibor rajza

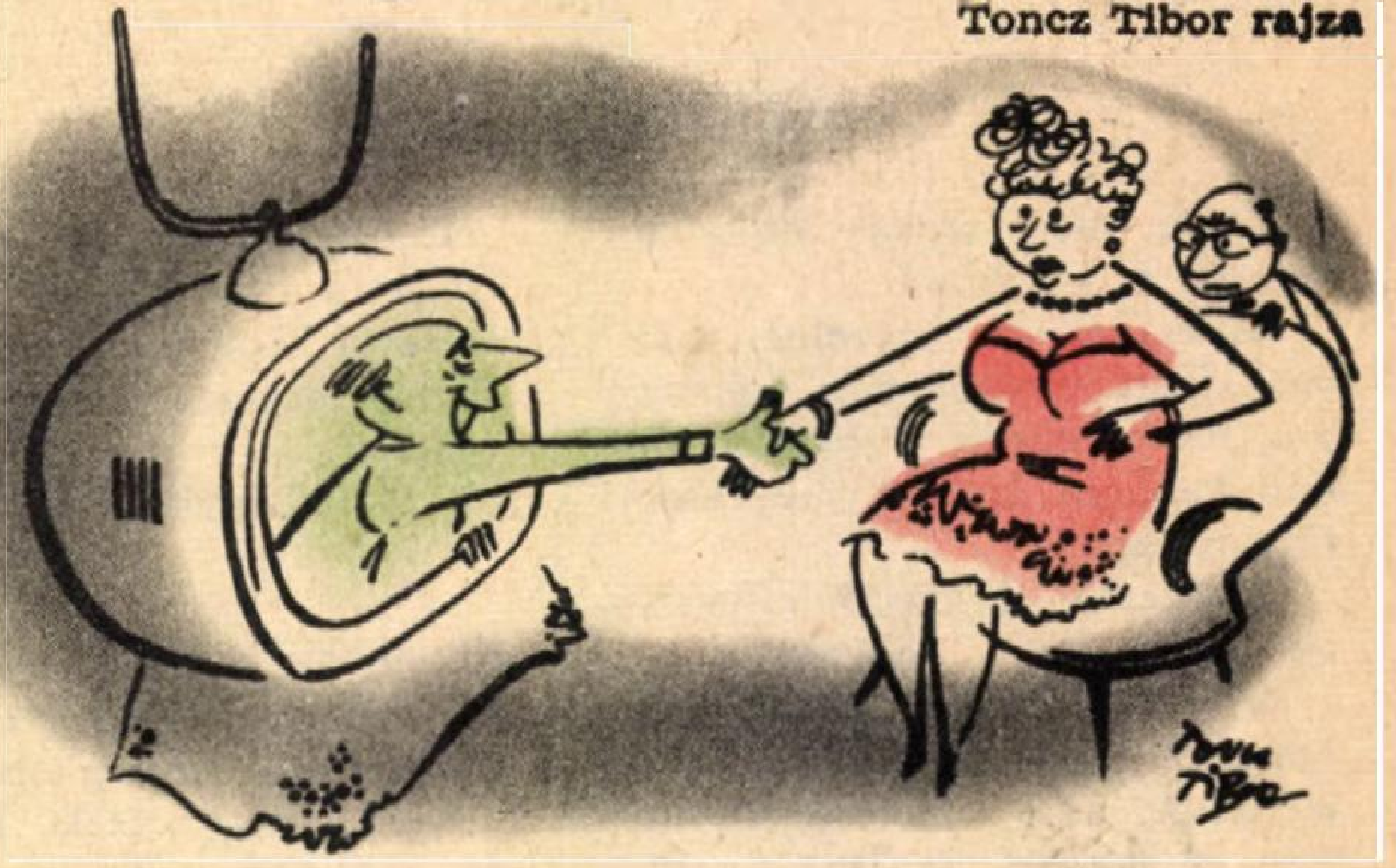

– Üdvözlöm, asszonyom! Jó harminc évvel ezelőtt már találkoztunk egy moziban!

Csalétek

Pusztai Pál rajza

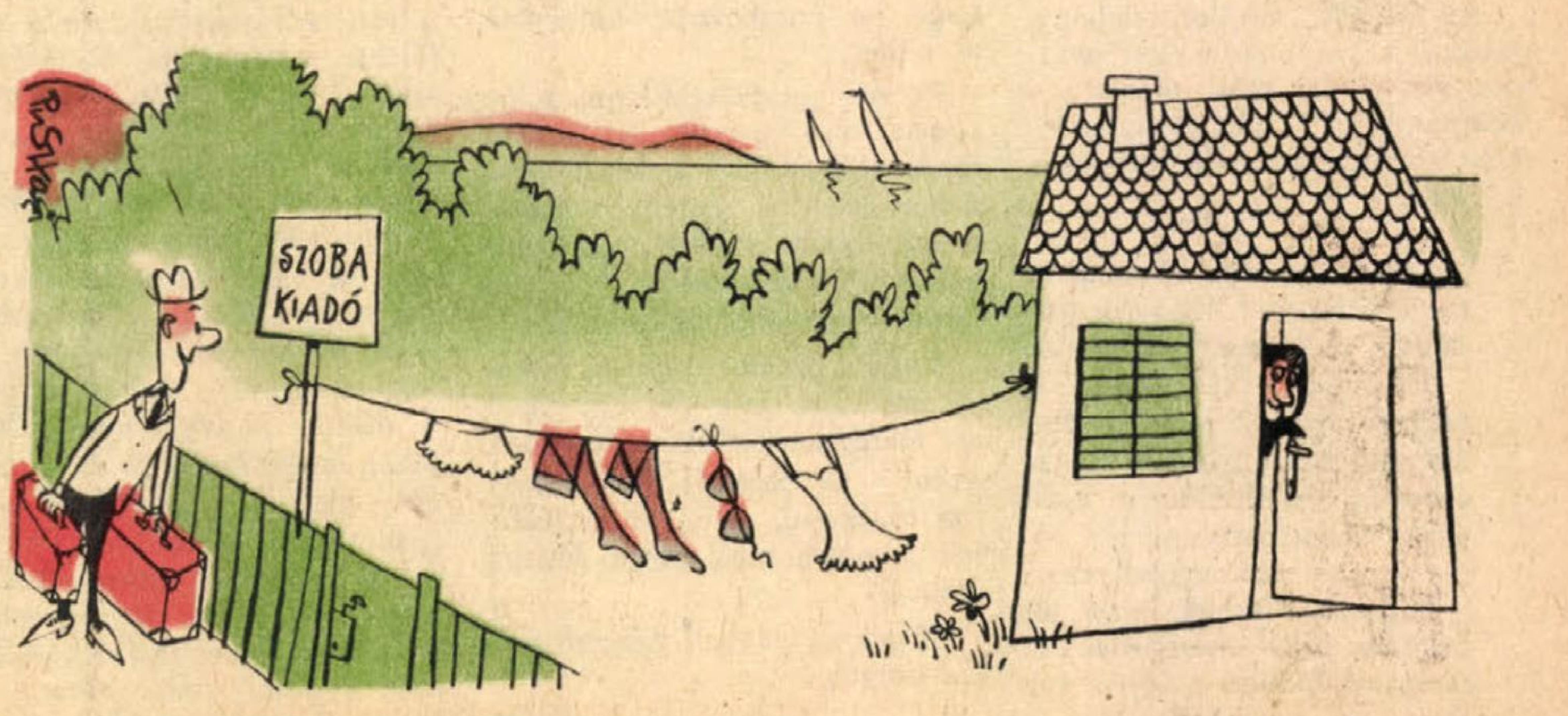

Pillantás a hídépítésre

Jászárokszállási történet

Három évvel ezelőtt kezdődtek meg a jászárokszállási híd építésének előkészületei. A régi híd már nem volt biztonságos, ezért kellett sürgősen új hidat tervezni a Gyöngyös-patak fölé.

Lássuk csak, mi történt azóta?

A megyei tanács a Szolnokmegyei Tanács Útépítő Vállalatát jelölte ki a munkára. A tervezést az UVATERV vállalta. Háromnegyed év alatt elkészült a terv, de az építkezés mégsem kezdődhetett el. Ok: elfelejtettek állványozási tervet készíteni.

Közben a régi hidat lebontották, állt a felvonulási épület is. Amikor azután végre az állványozási terv is elkészült, kitűnt, hogy nincs se anyagi, se műszaki kapacitás. Teltmúlt az idő, késő ősz lett, ami azt jelentette, hogy a hideg is helyet kért az objektív okok sorában.

Nem sokkal később az építővállalat feloszlott és 1962-ben jogutódja, a Megyei Építő- és Szerelőipari Vállalat kapta meg a munkát. Ekkor jelentkezett a negyedik objektív ok: a betonhiány. Ezzel még nem vált teljessé az akadályok sora. Kitűnt, hogy rossz a hegesztés, újra kell hegeszteni. Más is történt: az építkezés elhalasztása miatt az állványokat széthontották, és hogy teljes legyen a baj, a mátrai vizeket levezető patak, régi szokásához híven, áradni kezdett.

Végül is nagy késéssel hozzákezdtek a hídépítéshez. Közben megindult a kötbér-per, amely most a döntőbizottság előtt áll. Pillanatnyilag az a helyzet, hogy június közepére ígérik a munka befejezését.

Amíg elkészül, a hevenyészett gyalogjáró-híd „bonyolítja le" úgy, ahogy a forgalmat.

Ez a helyzet a 12 000 lakosú község három éve készülő, és még ma sem kész kis hídja körül.

Valamit mégis kellene már tenni, hogy híd legyen a Gyöngyös-patak fölött...

(sti)

Különös jogdíj

Vajon miért szokás általában betérni a trafikba?

Az ember azt képzelné, nyilván cigaretta vagy más dohányáru, illetve egyéb, a dohányboltban kapható árucikk megvásárlása céljából.

A Szerzői Jogvédő Hivatalnak erről más a véleménye.

Nevezett Hivatal azt képzeli, hogy az ember a trafikba azért jár, hogy rádió mellett szórakozzon, és mialatt tíz Tervet vagy egy doboz Kossuthot vesz, a rádióval a fülébe húzassa a „Csak egy kislány"-t vagy az „Eroicá"-t, kinek-kinek gusztusa, illetve a rádió esedékes műsora szerint.

Hihetetlen?

Az a VII. kerületi dohánykisárus is azt mondta, aki nevezett Hivataltól 1962. május 14-i kelettel Bp–81.485/1962. szám alatt a következő ajánlott levelet kapta:

> „Ellenőrzésünk alkalmával megállapítottuk, hogy az árudában rádiózenét szolgáltat.
>
> Értesítjük Önt, hogy a magyar szerzői jogi törvény alapján, a 106/1952. M. T. sz. rendelet értelmében a nyilvános zeneelőadási jogot hivatalunktól kell megszerezni.
>
> Ezúton felhívjuk, hogy az üzletben rádió üzembentartásától kezdődően a folyó évi június 30-ig terjedő időre a rádiózene nyilvános előadási jogát à havi 15,– Ft befizetésével hivatalunktól 4 napon belül megszerezni szíveskedjék.
>
> Lányi Miklósné s. k.
> előadó

Ebből az eladdig gyanútlan trafikos megtudta, hogy: egyrészt ő rádiózenét szolgáltatott, noha azt hitte, hogy csak trafikot árult, másrészt nyilvános zeneelőadást tartott, noha ilyesmi esze legtávolibb ágában sem volt, valójában mindössze annyi történt hogy olykor-olykor, amikor éppen nem volt vevő az üzletében, saját szórakozására, hogy ne unatkozzon, kinyitotta a rádiót.

Persze megtörténhetett, hogy éppen vevő jött be, és ő nem zárta el mindjárt a készüléket, dehát ezzel – szerény véleményünk szerint – még „nem szolgáltatott rádiózenét" és nem tartott" nyilvános zeneelőadást".

Vagy a Szerzői Jogvédő Hivatal azt hiszi, hogy ha egy vevő a trafikban rádiózenét hall, akkor a tervezettnél több Tervet fog vásárolni, és így a zenélésből a trafikosnak üzleti haszna támad?

Mondom, vannak egészen furcsa dolgok...

(tim)

Retkes tojás

Május 25-én tojást akartam vásárolni a Teleki téri piacon levő 60. számú szövetkezeti zöldségboltban. Nagy meglepetéssel tapasztaltam, hogy minden tojáshoz egy csomag retket kapcsoltak az ügyeskedő eladók. A vásárlók zúgolódva vették tudomásul ezt a „kényszerházasságot", de zúgolódásuk elveszett a piaci zajban...

A Teleki téri szövetkezeti boltban is megtanulhatnák, hogy ha a vevő csak tojást akar venni, adjanak neki tojást, és ne rontsák a rosszemlékű árukapcsolással a szövetkezeti kereskedelem jó hírnevét.

(b.)

Nem minden új, ami annak látszik...

Fél évszázaddal ezelőtt, amikor én még csak pendelyes legényke voltam, szüleim garmadával kapták a budapesti áruházak képes árjegyzékeit. Ezekből aztán a családi kollektíva kiválasztotta a pénztárcánknak és ízlésünknek megfelelő portékát. Amikor ez a félig-meddig demokratikus választás megtörtént, az árjegyzékhez mellékelt rendelőlapra rávezettük kívánalmainkat. elküldtük a cégnek, és postafordultával kézhez kaptuk a megrendelt árut. Azért mondom, hogy a választás csak félig-meddig volt demokratikus, mert az általam megkívánt játékféleségeket a legtöbb esetben leszavazta a szülői munkaközösség. Egyszer például édesanyám töltötte ki a megrendelőlapot, és nagy könyörgésemre rávezetett egy A/8-as jelzésű facsigát, amit aztán édesapám egy tollvonással áthúzott. Néhány nap múlva megjött a csomag, a csomagban egy kis csomag, a kis csomagban a facsiga, a facsiga mellett egy cédula, amelyiken az állt: „Ezt a facsigát ajándékként küldjük leendő vevőnknek."

Ezt a két világháborút szerencsésen átvészelő facsigaügyet egy, napjainkban megjelent sajtótudósítás csigázta ki belőlem.

A fürge tudósító ugyanis aszongya, hogy aszongya: „A Belkereskedelmi Minisztérium kezdeményezésére *újabb, korszerű* kiszolgálást vezet be a Rákóczi úti Otthon Áruház." A továbbiakban megtudtam a tudósításból, hogy a fenti áruház tízezer darab, képekkel és megrendelőlappal ellátott cikklajstromot küld szét az ország minden tájára, és hogy a kiválasztott portékát postafordultával elküldik a megrendelőnek.

Elolvastam én ezt a tudósítást vagy tízszer, de még egy kupica konyak felhajtása után sem tudtam rájönni: mi ebben a „korszerű" és mi ebben az „új"? Végül is eszembe jutott a facsiga...

(bernáth)

Tütű!...

Ugyebár ismerik, még kedves nagypapájuktól hallották ezt a viccet: Mi a különbség az autó és a tű között. Az egyik változat: ülj bele mindkettőbe, akkor megtudod. A másik: az autó tudja mondani, hogy tütű, de a tű nem tudja mondani, hogy autóautó. Nos, az autó-szifon nevű szódásüveg nem tudja „mondani", hogy tütű, tehát a palack tulajdonosa mondja, sőt kiabálja helyette: tütű! Ugyanis az a kis tű, amely a szénsavval töltött, sőt sokszor még a *nem* töltött patront is átszúrja, s amely tű gyakran el szokott kopni vagy törni, vagy egyszerűen hátrahúzódni e feladata elől, sehol sem kapható. Pedig még nincs is nyár, sőt még tavasz is csak hétköznap. Az, hogy „sehol" sem kapható a tű, persze csak amolyan túlzás, amellyel a mérgit adja ki a dühös kedves vevő. Mert *lehet*, hogy kapható a tű valahol, csak éppen abban a 14 (tizennégy) háztartási boltban és 9 (kilenc) illatszertárban nem volt, ahol én kerestem. *Minden* más szódásflaskó-alkatrész kapható volt ebben a 23 (huszonhárom) boltban, csak éppen tű nem. Ami nélkül a flaskó használhatatlan. Helyesbítek: egyik drogériában, a Bartók Béla út és a Vásárhelyi Pál utca sarkán, van tű, de:

— Csak ez a *csavaros* tűnk van, az *új*fajta palackhoz. Ez nem jó a *régi*fajtába, ellenben az újba mindkettő pászol.

— Köszönöm, de nekem régifajta flaskóm van. Száztizenhét régifajta forintot adtam volt érte, és most gyöngéden beletehetem a szemétládába.

Nem és nem akarom elhinni ezt a csavaros dolgot azzal a csavaros tűvel, meg a sima tűvel. Igenis, megyek a pénzem után. Tovább loholok, s városszerte keservesen keresem a tűt a keservesen keresett pénzemen vett palackhoz. Száguldásom közben dühösen üvöltözöm:

— Tütű! Tütű!

Már többen autónak néztek, és rémülten tértek ki az utamból.

György Ferenc

Zenés ébresztő

Hegedűs István rajza

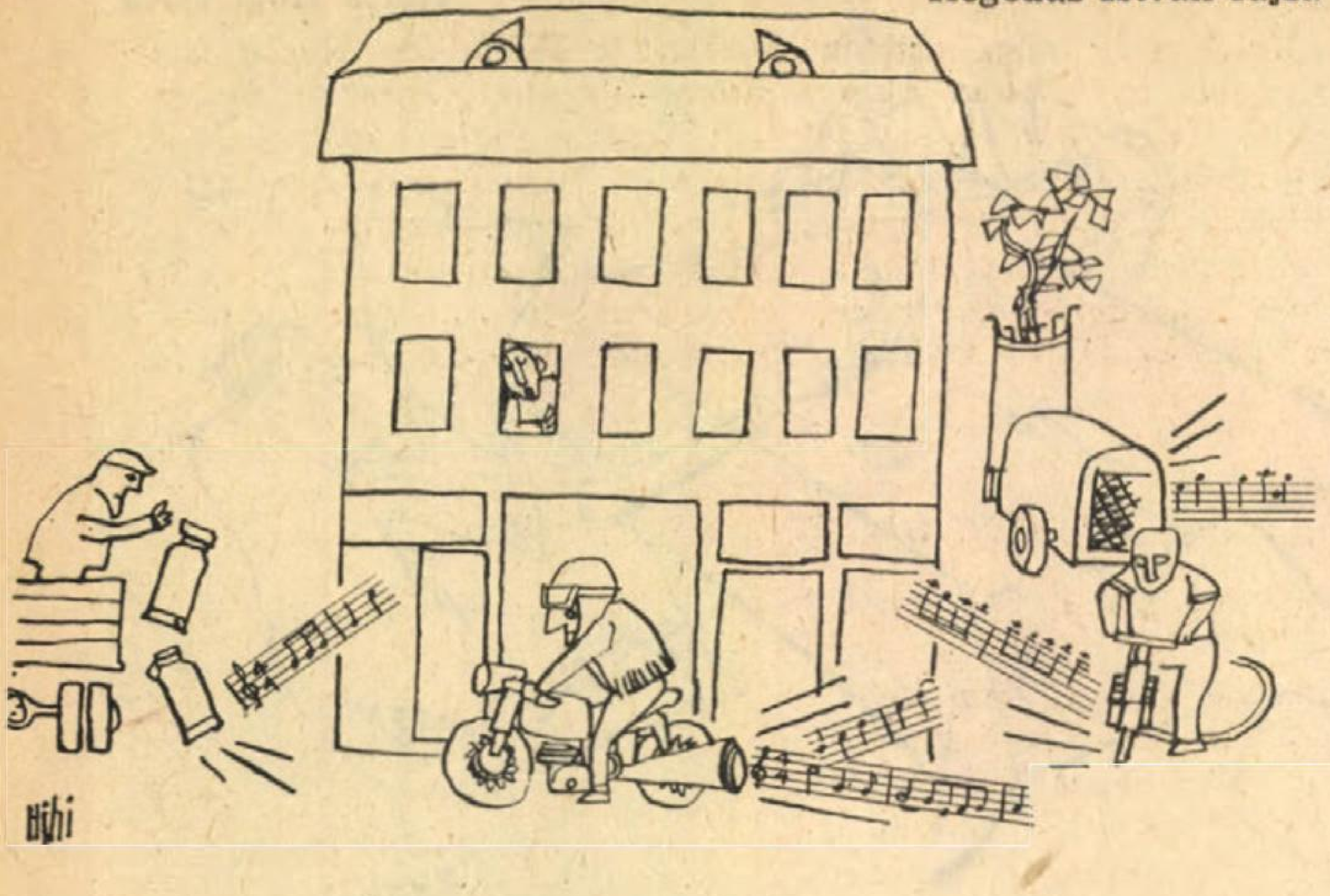

Ilyen tábla is elkelne...

Mészáros András rajza

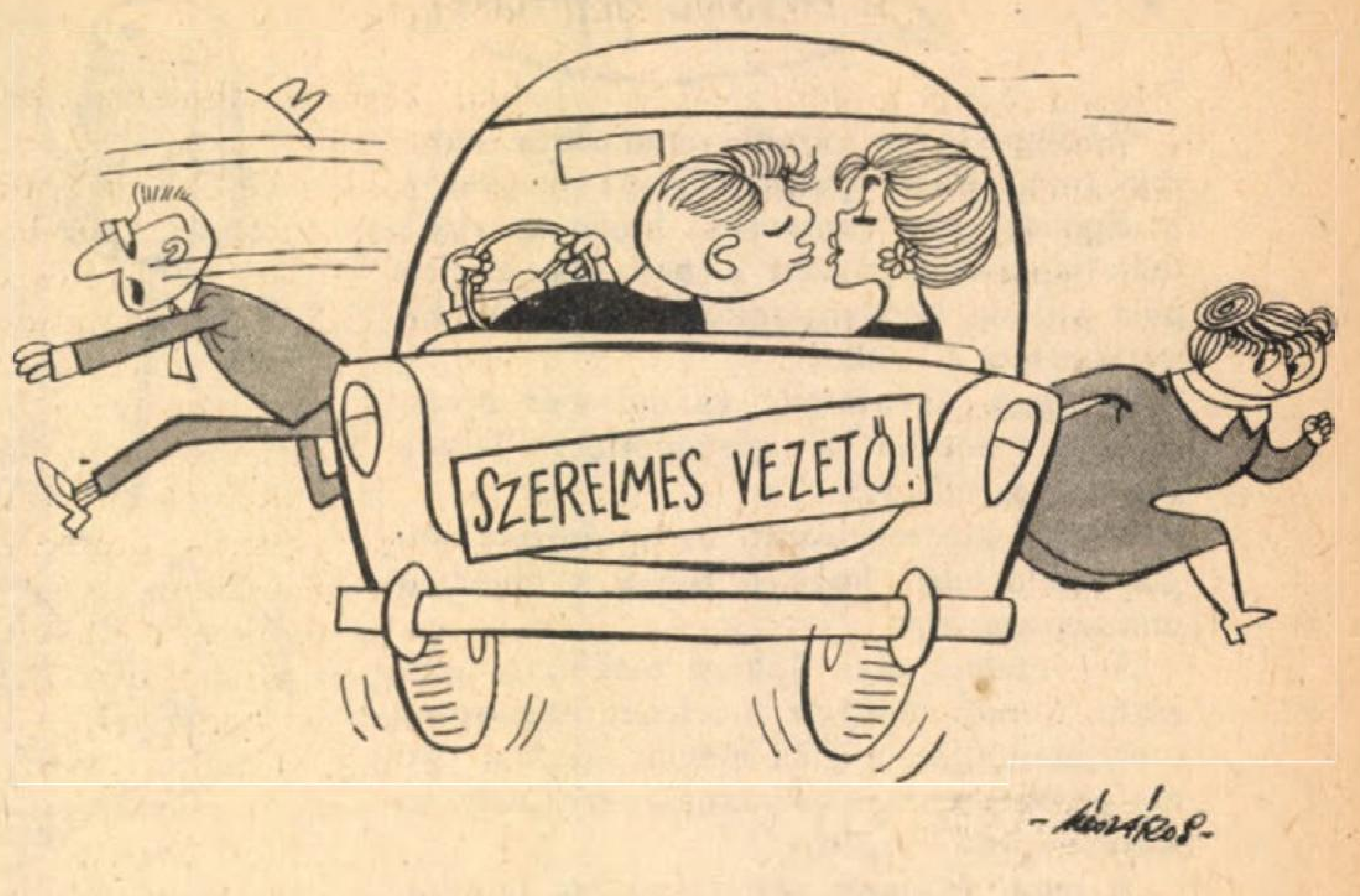
SZERELMES VEZETŐ!

Lelkiismeret

Dombai éppen gondolataiba merülten igyekezett a számlázási osztály felé, mikor a folyosón karonragadta a csoportvezetője:

— Csak azt akarom mondani, hogy ez így nem mehet tovább!

— Miről van szó? — nézett rá ártatlan kökénykék szemével Dombai Gáspár, a postázási részleg dolgozója.

— Nagyon jól tudja, miről beszélek. Az utóbbi időben teljesen elhanyagolja a munkáját. Úgy teng-leng itt a vállalatnál, mint egy előkelő idegen. Azt hiszi, nem tudom, hogy a fél napot átlógja?

— De kérem... — hebegett Dombai.

— Semmi kérem. Ha nem embereli meg magát, rossz vége lesz. Szégyellheti magát! — vetette oda dühösen a csoportvezető, aztán elsietett.

Dombai kissé remegő kézzel zsebébe nyúlt, füstszűrős Fecskét kotort elő, és rágyújtott. A csoportvezető kellemetlen, recsegő baritonja kissé felbolygatta eddig nyugodtan szundikáló lelkiismeretét.

Végeredményben elég ronda alak vagyok valóban — suttogta maga elé, majd határozott léptekkel elindult a második emeletre, az igazgatóságra.

— Az igazgató kartárssal szeretnék beszélni rendkívül fontos ügyben — nyitott be a vezető előszobájába.

— Pár perc türelem. Az igazgató kartárs rögtön fogadja — mosolygott kedvesen Hilda, a bájos titkárnő.

Dombai helyetfoglalt a hipermodern csőfotelben. Újabb cigarettára gyújtott, és megpróbálta rendezni zilált gondolatait.

Oda fogok állni az igazgató elé és azt mondom: — Kérem, én nem szívesen árulkodom magamra, de most közölnöm kell valamit önnel. Igazgató kartárs! Be kell vallanom, hogy én, Dombai Gáspár már hosszabb idő óta jogtalanul veszem fel a fizetésemet. Mert kérdem: megdolgozom én rendesen azért a pénzért? Erre csak határozott nemmel válaszolhatok. A munkaidő jelentős részét elmélkedéssel, ábrándozással töltöm. Sőt: az is előfordult, hogy a félig kihúzott asztalfiókban Dickenst és Agathe Christiet olvasok. Ezért fizetnek engem? Nem ezért fizetnek. Pénz kifizetése csak elvégzett munkáért engedhető meg. Hová is jutna a népgazdaság, ha feleslegesen költené el az állam a béralapra szánt összeget? Kérem, én eddig igen rosszul viszonyultam a munkámhoz. Nem akarok továbbra is így élni. Legyen a segítségemre, hogy megváltozhassam! Én nem akarok többet jogtalanul pénzt elfogadni az államtól!...

Idáig jutott gondolataiban Dombai, amikor Hilda titkárnő kitárta előtte a párnázott ajtót.

— Tessék! Fáradjon be az igazgató kartárshoz.

Dombai elfogódottan lépett át a mahagóni küszöbön.

— Tessék. Miben állhatok rendelkezésére? — nézett rá barátságosan az igazgató.

Dombai idegesen gyűrögette a nadrágszárát, mint gyermek korában, amikor valami csibészséget kellett bevallania odahaza. Aztán hozzákezdett mondókájához:

— Négy éve dolgozom a vállalatnál. Még soha nem volt rám panasz. Ha kaphatnék egy kis fizetésemelést...

Galambos Szilveszter

Illemtudó teremőr

Barát József rajza

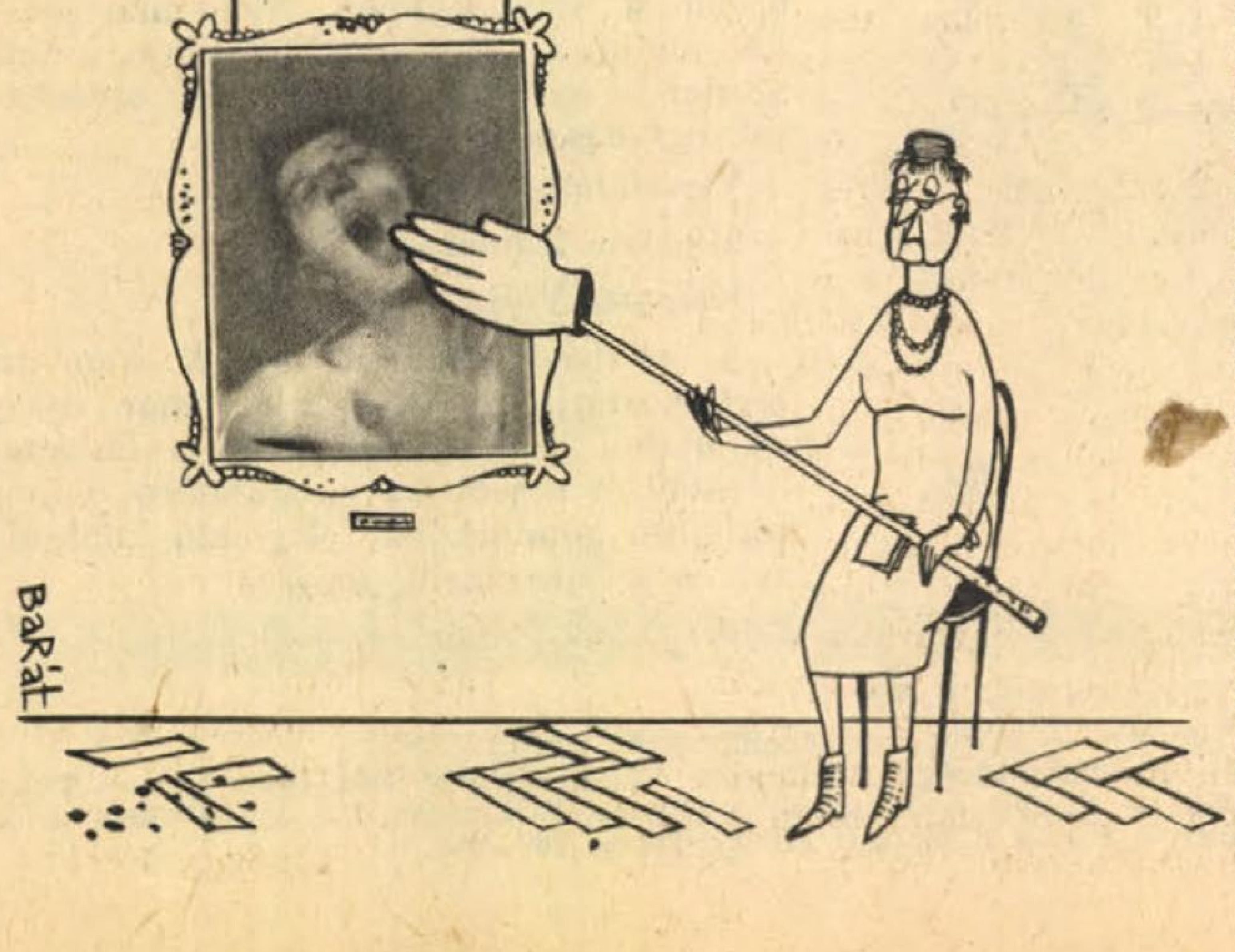

Hasznos áldozat

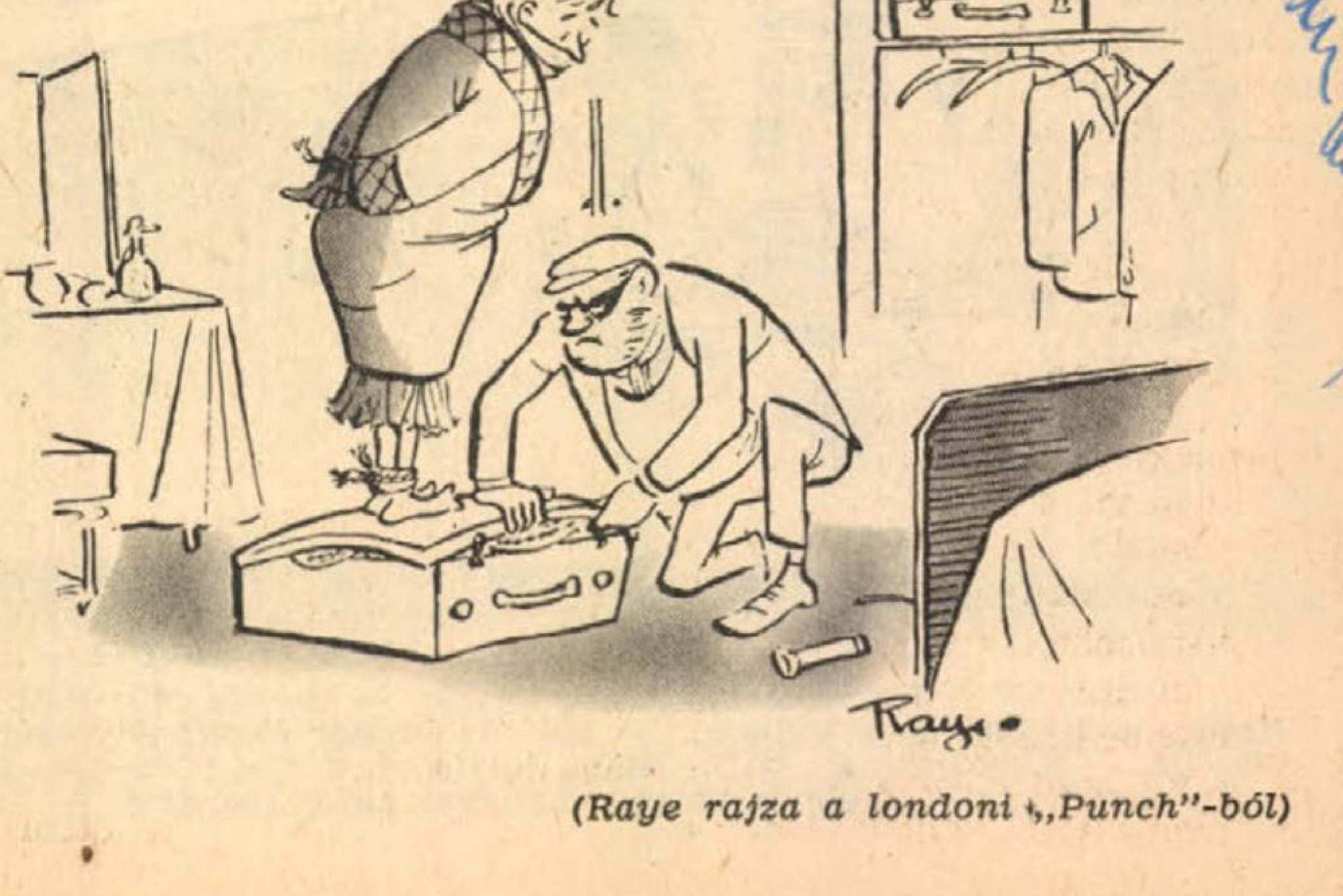

(Raye rajza a londoni „Punch"-ból)

Felnőnek a gyerekek

Toncz Tibor rajza

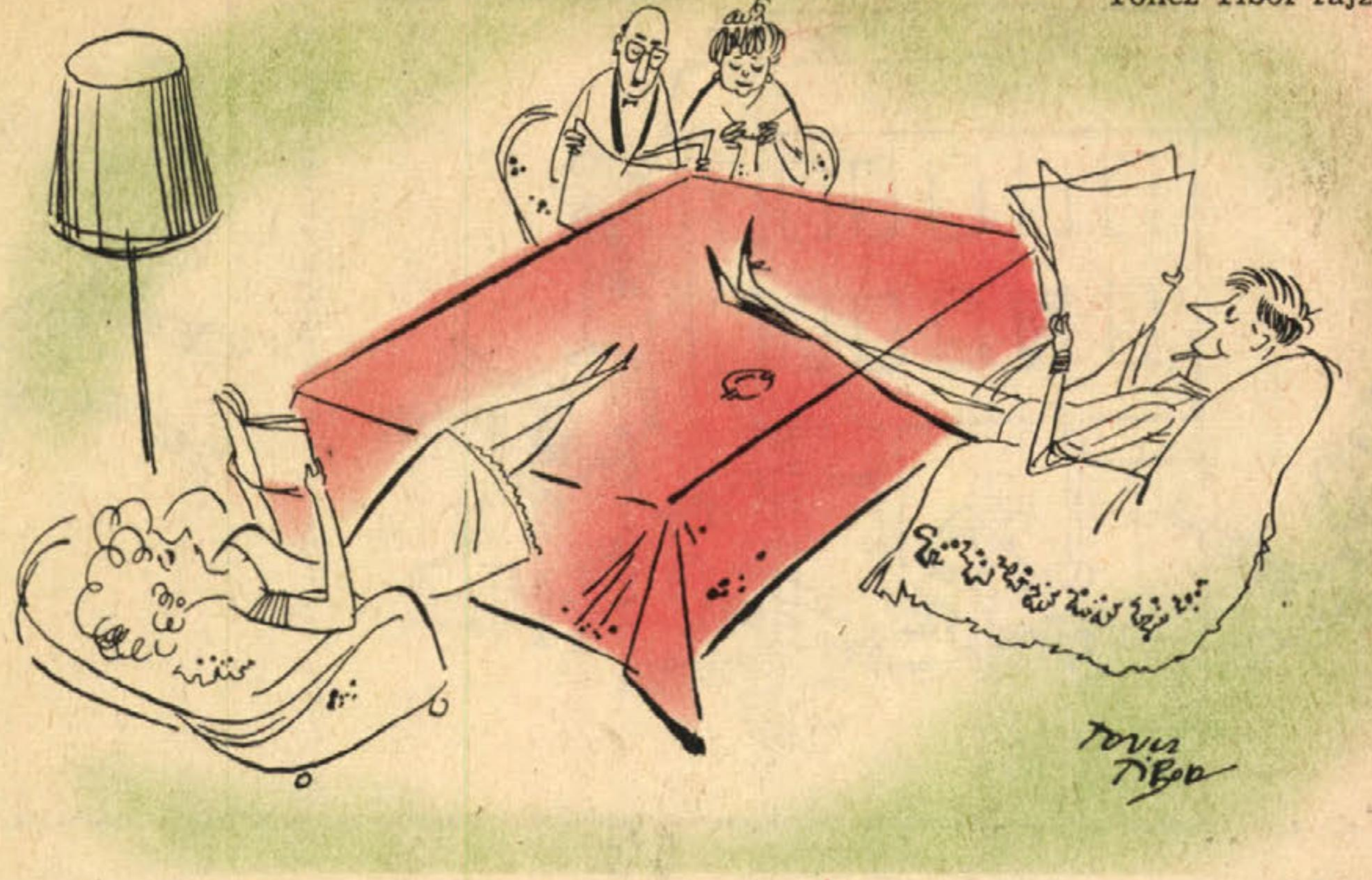

Anekdóták Juhász Gyuláról

Görögpótló a váradi gimnázium hatodik osztályában. Juhász Gyula magyaráz. S egyszer csak észreveszi, hogy az egyik diák laposakat pislant a pad alá, alighanem valami könyvet rejteget a térdén. Figyelmezteti a diákot:

– Maga, úgy látom, valami más olvasmánnyal pótolja a görögpótlót! Tessék figyelni az előadást!

A diák mentegetőzött, és határozott hangon azt felelte, hogy ő figyel a tanár úr minden szavára.

Az intelem után Juhász tovább magyarázta a studiumot, de a jelenet hamarosan megismétlődött, a diák megint csak a pad alá pislantott, mint aki mohón szív magába valami izgató regényt.

A tanár úr most már le akarta leplezni a figyelmetlen diákot, erélyesen kérte a fiútól az olvasmányt. Ez rezignáltan nyújtott át tanárjának egy ismerős könyvet. Juhász Gyula megdöbbent egy percre: a felfedezés nagyon meglepő volt. Ez állott a könyv címlapján:

JUHÁSZ GYULA VERSEI

A tanár úr ellágyult egy kissé a váratlan leleplezésre, de érezte, hogy mint tanárnak szigorúnak kell lennie. Dorgáló szavakkal fordult a diákhoz:

– Menjen a helyére, most az egyszer még megbocsátok. De más alkalommal ne hozzon az iskolába *ilyen komolytalan könyvet!*

*

Alkoholtilalom volt 1918–19 telén Szegeden is. Január vége felé Juhász Gyula este nyolckor egy nagyon részeg emberrel találkozott az utcán. Juhász, aki ekkor teljes szívvel az antialkoholista mozgalom híve volt, fölháborodott a látványon:

– Ugyan, mondja már, hol kapott maga ilyen tiltott időben bort?

A részeg barátságos öleléssel közeledett feléje:

– Én is azt szeretném tudni, mert vissza szeretnék menni egy fél literre, de nem találom az utat. Nem vezetne el az ifiúr?

*

Augusztus végén a költő két egymást követő este előadást tartott a Tisza szálló nagytermében a szerelemről. Az első alkalommal az antik, másodjára a modern szerelemről beszélt. Az egyik szegedi kritikus megkérdezte tőle, milyen alapon beszél ő a szerelemről?

Mire a költő enyhe mélabúval így válaszolt:

– Hát hiszen már többször levizsgáztam belőle.

*

Orbán lelke című kisregényét 1924 nyarán, Makón, legjobb barátjának, József Attila atyai pártfogójának, Espersit Jánosnak vendégszerető házában írta. König Péternek névnapján jókedvre derülvén, maga a költő mesélte a regénnyel kapcsolatos kis anekdotát:

Naponta két fejezetet írt a regényből. Házigazdája diszkrét ember, nem olvasta el a készülő kéziratot, de sűrűn beletekintett. Amikor már az utolsó fejezetnél tartott Juhász Gyula, megjegyezte Espersit János:

– Hallod, Gyula, ez jó regény lesz!

– Honnan gondolod?

– Csak úgy találomra olvastam négy oldalt, de mindegyikben az volt: „A tanár úr megitta borát, és poharát újra töltötte."

*

Juhász Gyulával egy írótársa arról vitatkozott, hogy hol van az a jelenet Az ember tragédiájában, amikor a tudós azt mondja Ádámnak, hogy a nap négyezer év múlva ki fog hűlni. Juhász azt mondta, hogy a kérdéses passzus a falanszter-jelenetben van, amit a másik úr tagadásba vett.

– Mit vitatkozunk? – mondta Juhász. – Azonnal megmutatom a könyvből.

Előkereste az Az ember tragédiáját, bebizonyította, hogy neki van igaza. Majd mosolyogva megszólalt:

– Egyáltalán jegyezd meg, hogy én csak olyankor nézek meg valamit a könyvben, ha biztosan tudom.

(Péter László gyűjtése)

Tervmegbeszélés

Hegedűs István rajza

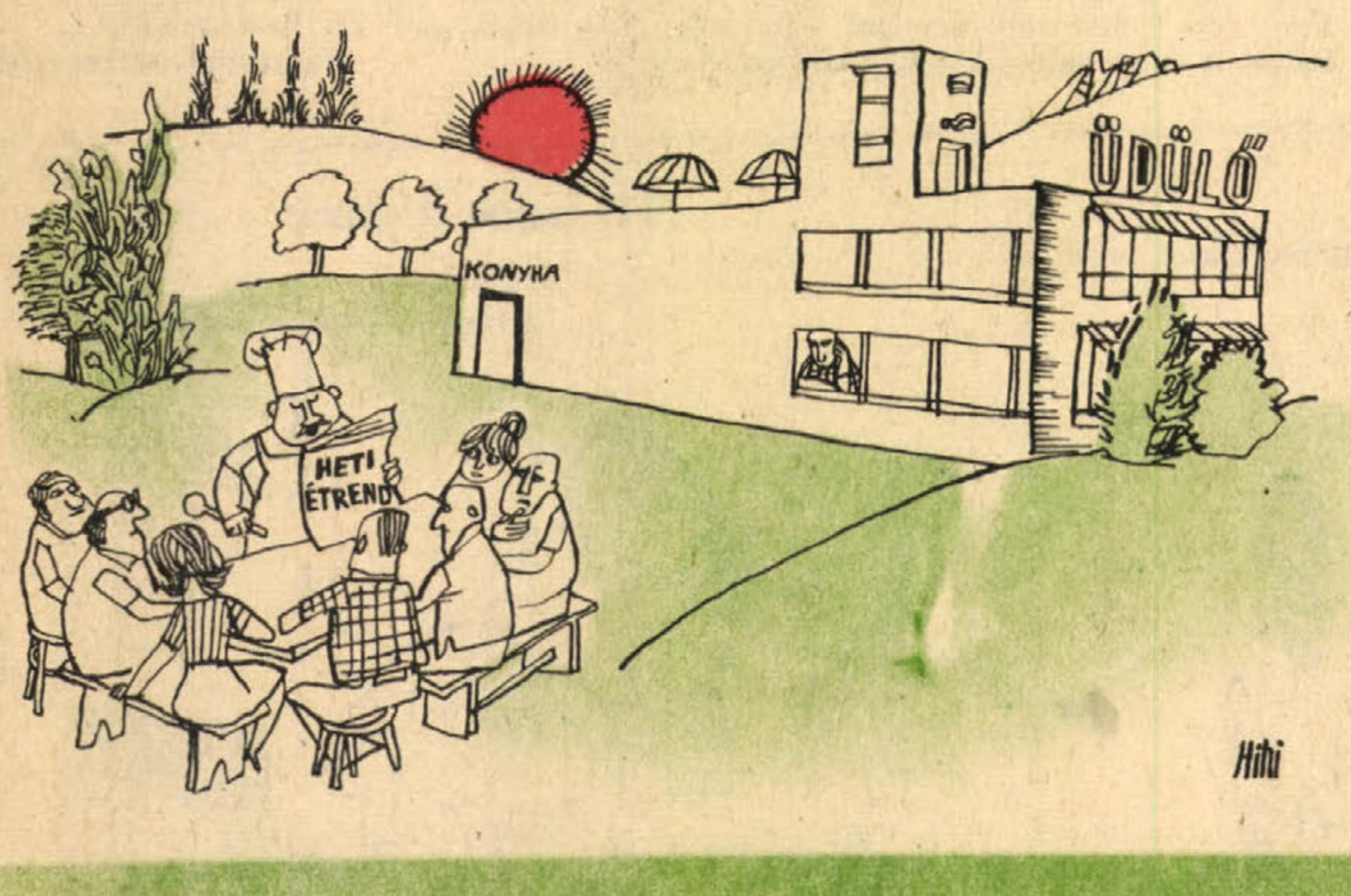

BORSSZEM

Vidámnak ígérkezik a szezonvég a budapesti színházakban. Noha már jócskán elmúlt a téli mulatságok ideje, a heti színlapon az alábbi darabcímek olvashatók egymás alatt:

Vígszínház: Álarcosbál.

Madách Kamara: Farsang.

Kamara Varieté: Házibuli.

A színházlátogatókat ennek kapcsán foglalkoztatja a kérdés: ha már ilyen váratlanul visszacsöppentünk a farsangi dáridók és hejehuják hangulatába, vajon történt-e gondoskodás elegendő konfettiről és szerpentinről, ihajja?

LUDAS MATYI — SZATIRIKUS HETILAP
Főszerkesztő: Tabi László. — Szerkesztő: Földes György. — Művészeti szerkesztő: Toncz Tibor.
Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat. — Felelős kiadó: Csollány Ferenc. — Szerkesztőség: Budapest, VIII., Gyulai Pál utca 14. — Tel.: 335—718. — Kiadóhivatal: VIII., Blaha Lujza tér 3. Tel.: 343—100, 142—220. — 62.2764 — Kossuth Nyomda, Budapest, V., Alkotmány u. 3.
Felelős vezető: Lengyel Lajos igazgató. — Terjeszti a Posta Központi Hírlap Iroda 180—850.